

ČASOPIS
ZAMESTNANCOV
š. p. LESY SR
BANSKÁ BYSTRICA
január 2008

1 Lesník

Na ktorej strane nosíme
lesnicke srdce?

Nový informačný systém
z viacerých uhlov pohľadu

Lesníci predbehli dobu

Téma mesiaca:
LESNÍCKE ČASOPISY

Lesník,

časopis zamestnancov štátneho podniku LESY Slovenskej republiky, Banská Bystrica

redakčná rada

Ing. Ján Mičovský, CSc.,
Ing. Jozef Marko,
Ing. Lucia Hanková,
Ing. Rudolf Bruchánik, PhD.,
JUDr. Milan Vančo,

predseda redakčnej rady

Ing. Jozef Djubek

výkonný redaktor

Mgr. Peter Gogola,
www.lesy.sk,
e-mail: peter.gogola@lesy.sk

rada stálych prispievateľov

Ing. Július Burkovský, Jiří Junek,
Ing. Radoslav Lorko,
Ing. Igor Vizslai,
Ing. Boris Pekarovič,
Dáša Pavlovičová,
Ing. Jaroslav Kobza,
Ing. Jozef Sokol, Jozef Šabo,
Ing. Ľuboš Tuľák, Ing. Marcel Fiala,
Ing. Ladislav Dochán,
Roman Podolinský, Ing. Ján Bulla,
Ing. Marek Tabernaus,
Ing. Peter Patay, Ing. Ján Vavrek,
Dušan Dávid, Ing. Jozef Staško,
Rudolf Halák, Ing. Karol Volentier,
Martin Matys

grafická úprava

Mária Gálová, Miloš Sedláček
Národné lesnícke centrum,
T. G. Masaryka 22, 960 92 Zvolen

náklad: 3000 výtlačkov

foto obálka

Jozef Marko
Vedúci LS Duchonka Ing. Mikuš
(vpravo) s operátorom harvestora
p. Viglášským v prvej prebierke.

adresa redakcie

Námestie SNP č.8,
975 66 Banská Bystrica,
Tel.: 048/434 42 78,
Fax: 048/434 41 91

registrácia

MK SR B 13 r. č. 3821/2007
zo dňa 1.8.2007

13

31

2 Obsah

3 Novoročný príhovor

Spýtali sme sa...

Téma mesiaca: Lesnícke časopisy

4 Z histórie našich lesníckych časopisov

7 Východoslovenské lesy

Časopis pracujúcich podniku Štátne lesy v Košiciach

8 Aktuálna ponuka lesníckych časopisov

10 Zdenka Kramplová - prvá žena v kresle ministra pôdohospodárstva

Nový dekan Lesníckej fakulty

11 Novým generálnym riaditeľom Lesů České republiky, s. p., se stal lesník z Krkonoš

Zmeny od 1. februára 2008

Vedenie š.p. LESY SR sa stretlo so zamestnancami GR

12 Decembrové popoludnie pod jedličkou

13 Majstrovstvá sveta drevorubačov budú v Nemecku

Pravidlá pre meranie a triedenie dreva

Mexiko vysadilo v roku 2007 250 miliónov stromov

14 Slovenská lesnícka komora pokračuje v zápase o svoju identitu

Kolektívna zmluva podpísaná

Lesnícke a drevárske múzeum je „naše“

15 Boli sme ako jedna rodina

Odborný lesný hospodár na LS Staré Hory Ján MALA

16 Základom je pracovný lekár

Otázniky nad pracovnou zdravotnou službou

17 Vzájomná propagácia

18 Sedem rokov splneného poslania

Pred polstoročím bola zriadená LTŠ v Lipovciach

Globálne oteplený hlucháň?

Obsah

19 Náš hosť: švédsky panovník

20 „Všiváci jedni...!“

Na ktorej strane nosíme lesnícke srdce?

22 Chvála jedle a dobrých vzťahov

24 Nový pohľad na plánovanie pestovateľskej činnosti

Vonkajšie meranie sa zjednodušilo

25 Úloha plánovania, kontroingu a veľké nádeje

27 Dobrý základ pre nasadzovanie moderných technológií

28 Každý problém operatívne riešime

29 Alternatívna metóda HÚL – tvorba LHP na podklade prevádzkovej inventarizácie

31 Ukryté v smrečinách

Víkend na lesníckej chate

Rozjímanie s medvedmi

Do vašej knižnice

32 Pocta rodákovi

Je prečo!

33 Milovník kráľovskej disciplíny

O športovom strelcovi Ing. A. MOLNÁROVI

Borovica limbová Pinus cembra L.

34 Arogancia cyklistov má navrch

Memento z turistického chodníka na Lajošku

35 Ide o život!

Lesníci predbehli dobu

Prečo mám rada les

36 Uveríte?

Krížovka

37 Filatelistika

Poľovnícky receptár

38 Pre deti

39 Spoločenská kronika

Kalendár podujatí

Venovanie k jubileu

Životné jubileá

40 V lese zrodené

Vážené kolegyně a kolegovia,

na prahu nového roku býva zvykom zaželať si navzájom všetko to dobré, čo nás na ceste životom môže postretnúť. Aj ja mám vôľu vinšovať Vám, ale bol by som zlý generálny riaditeľ, keby som Vám sľuboval len svetlé zajtrajšky, prémie, trinásť platy a zamestnanecké výhody. Rok, do ktorého sme vstúpili, nebude ľahký. Hynutie smrečín, rozsiahle vetrové a lykožrútové kalamity a s tým súvisiaci stúpajúci objem náhodnej ťažby – to sú problémy, ktoré nám všetkým vtlačajú do tváří vrásky. Práve preto sme v uplynulom roku prijali strategické rozhodnutie posilniť prevádzku. Rozšírenie počtu lesných správ, organizačné zmeny na ústrediach odštepných závodov, zmeny kompetencií a nastavenie pozície OLH si v tomto roku vyžiada vyladenie chodu týchto procesov. A čaká nás ešte neľahká úloha reorganizovať ústredie štátneho podniku. Teda úloh viac než dost. Pri ich plnení musíme mať na zreteli ich hlavný zmysel – čo najlepšie obhospodarovat majetok, zverený štátom do našich rúk. K tomu Vám chcem zaželať predovšetkým pevné zdravie, silné odhodlanie a veľa úspechov v pracovnom i osobnom živote.

JOZEF MINDÁŠ
generálny riaditeľ

Anketa

JÁN SLABÝ,
poslanec
NR SR,
predseda
Výboru

**pre pôdohospodárstvo,
životné prostredie
a ochranu
prírody**

V roku magickej osmičky želim všetkým slovenským lesníkom, aby verše: „pozdravujem vás lesy, hory z tej duše pozdravujem vás“ hovoril nielen básnik, ale všetci občania nášho štátu a ďalej tiež to, aby tieto verše bolo komu a čomu hovoriť. Vinšujem veľa zdravia, spokojnosti a síl, menej veterných kalamít, úspech v boji s lykožrútom. Pevne držím palce, aby sa čo

TIBOR LEBOCKÝ,
poslanec
NR SR,
člen
Výboru

**pre pôdohospodárstvo,
životné prostredie
a ochranu
prírody**

Všetkým lesníkom na Slovensku, bez ohľadu na ich pracovné zaradenie, lesníkov na dôchodku nevynímajúc, na prahu nového roku želim, aby sa im začali vytrácať zo života všetky neistoty a pocity nedocenenia ich oddanosti veciam lesníckym, vyplývajúce z aktivít nositeľov ilúzií o „samovývoji lesa“! Prajem im, aby spoločnosť triezvo vyhodnotila a ocenila ich dlhodobý

prínos pre zabezpečenie čistej vody, zdravého vzduchu, živej pôdy, príjemného prostredia na rekreáciu, ale aj ich podiel na ochrane flóry a fauny slovenskej prírody. Vinšujem im zdravia, šťastia, do plecniaka dost chlebička a do brašne dáke groše, aby hore nechýbali a dlho sa z nej radovali.

LÁSZLÓ MIKLÓS,
poslanec
NR SR,
člen
Výboru

**pre pôdohospodárstvo,
životné prostredie
a ochranu prírody**

Všetkým z úprimného srdca želim predovšetkým šťastlivý nový rok, čistý vzduch, čistú vodu, čistý les a čisté srdcia! LESOM SR, š.p. želim, aby sa im čo najúčinnejšie darilo presvedčať

spoločnosť, že les nie je len producentom dreva, ale má nenahraditeľné celospoločenské funkcie a hodnoty, ktoré sú vo vyčíslení 5 až 6 krát vyššie ako hospodársky význam dreva a o to sa treba tiež významne starať. Lesníkom na všetkých stupňoch, od generálneho riaditeľa až po strážcov želim, aby boli hrdí na to, čo som zaželel vyššie, aby prijímali úlohu strážcov všetkých tých obrovských hodnôt s čistým srdcom a úprimne a aby v tomto duchu sa pokúsili o zmierenie sa s ochrancami prírody, ktorí sledujú výsostne, len a len celospoločenské funkcie lesa. Všetkým želim, aby príslušné rezorty ochranu tohto bohatstva aj príslušne podporovali.

Z histórie našich lesníckych časopisov

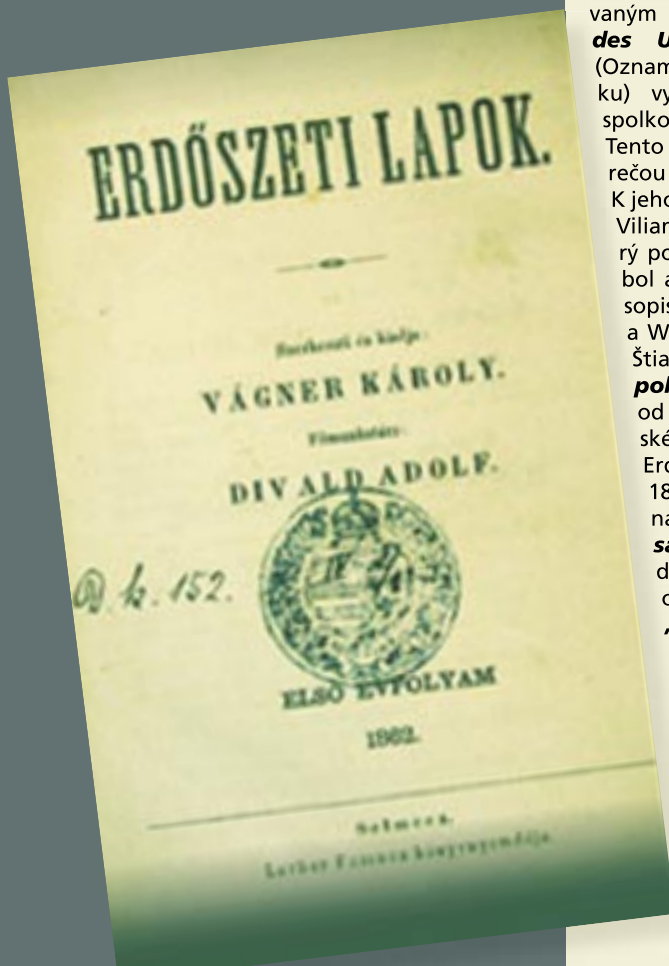
Július BURKOVSKÝ

Časopisy s problematikou lesníctva, drevárstva a poľovníctva, týkajúce sa územia Slovenska i Čiech, vydávali spočiatku najmä rôzne stavovské organizácie – lesnícke spolky a po roku 1945 už spravidla riadiace organizácie, vedecké a výskumné ustanovizne. Tieto časopisy vychádzali dlhú dobu v nemeckom jazyku, v Uhorsku neskôr aj v maďarskom jazyku a po rozpade Rakúsko – Uhorska už aj v českom a slovenskom jazyku.

Lesnícke časopisy

Peter GOGOLA

Časopis LESNÍK výtlačkom, ktorý práve čítate, vstúpil do svojho deviateho ročníka. Je nástrojom informovanosti pre zamestnancov štátneho podniku LESY SR a zároveň zvestovateľom o dianí v podniku i mimo neho. Za uplynulých osem rokov sa vyprofiloval, našiel si svojich čitateľov v radoch zamestnancov i mimo nich a svoje miesto medzi lesníckymi časopismi. Aj v ére elektronických médií nestrácajú časopisy na obľube a čítanosti, i keď je fakt, že zrejme väčšina z nich existuje aj v elektronickej podobe, na internete. V januárovej Teme mesiaca sme sa rozhodli poskytnúť Vám pohľad do histórie lesníckych časopisov v Rakúsko – Uhorsku, Československu a na Slovensku. Ponúkame Vám aj prehľad súčasnej ponuky lesníckych časopisov na Slovensku a v Čechách. Nevnímame ich totiž ako konkurenciu, ale ako partnerov, od ktorých sa chceme stále učiť, prípadne ich inšpirovať. V novom roku prinášame rozšírený náklad, zvýšený počet strán i nové rubriky. Prijemné čítanie.

V Uhorsku bol prvým špecializovaným periodikom **„Mitteilungen des Ungarischen Forstvereines“** (Oznamy uhorského lesníckeho spolku) vydávaný Uhorským lesníckym spolkom (Ungarischer Forstverein). Tento spolok s nemeckou rokovacou rečou vznikol v Ostrihome roku 1851. K jeho zakladateľom patrili lesmajster Viliam Rowland (1814 – 1888), ktorý počas svojho pobytu v Bratislave bol aj redaktorom zmieneneho časopisu. V roku 1862 Divald Adolf a Wágner Károly založili v Banskej Štiavnici časopis **„Erdészeti lapok“** (Lesnícke stránky), ktorý bol od roku 1864 vestníkom Maďarského lesníckeho spolku (Magyar Erdészegylet). V rokoch 1866 – 1867 tento časopis vychádzal pod názvom **„Erdészeti és Gazdasági Lapok“** (Lesnícke a hospodárske stránky) a od roku 1868 opäť pod pôvodným názvom **„Erdészeti lapok“**. V roku 1873 vydavateľské práva časopisu odkúpila Krajská lesnícka jednota (Országos Erdészeti egyesület) a vedúcim redaktorom sa stal jej tajomník Bedő Albert. Odvtedy tento časopis vychádza v Budapešti prakticky dodnes s prestávkami v rokoch 1919, 1944 – 1948, 1950 – 1952 pričom v rokoch 1952 – 1990 vychádzal pod

názvom **„Az Erdő“** (Ten les) a od roku 1991 sa znovu vrátili k pôvodnému názvu **„Erdészeti lapok“**. Pravidelným prispievateľom tohto časopisu bol aj vynikajúci uhorský lesník a ochranca prírody Karol Kaán (1867 – 1940). Ústredná lesnícka výskumná stanica v Banskej Štiavnici v období rokov 1899 – 1918 vydávala časopis **„Erdészeti Kisérletek“** (Lesnícke výskumy). Lesnícka problematika bola zahrnutá aj do ročníka banskoštiavnickej Baníckej a lesníckej akadémie, Uhorského karpatského spolku či vtedajších lekárskech a prírodovedeckých spolkov.

V českých zemiach sa lesnícka a poľovnícka problematika spočiatku objavovala v časopisoch spoločne s poľnohospodárskou problematikou. Prvým takýmto časopisom bol **„Abhandlungen die Verbesserung der Landwirtschaft“** (Pojednania o zlepšení poľnohospodárstva), vydávaný C. k. vlastenecko – hospodárskou spoločnosťou pre kráľovstvo České v Prahe od roku 1796 do 1806, pokračovateľom boli **„Neue Schriften“** (Nové spisy) vychádzajúce v rokoch 1825 – 1847. Od roku 1850 vydávali v Prahe **„Centralblatt der Land und Forstwirtschaft in Böhmen“** (Ústredný list poľného a lesného hospodárstva v Čechách), neskôr premenovaný na **„Centralblatt für die gesammte Landeskultur“**. Od roku 1851 tento časopis vychádzal aj v českom jazyku ako **„Týždenník pre**

poľné, lesné a domáce hospodárstvo k prospechu stavu roľníckeho". Od roku 1821 C. k. moravsko – sliezka hospodárska spoločnosť vydávala v Brne „**Mittheilungen der k. k. mährisch – schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur und Landeskunde**“ (Oznamy C. k. moravsko – sliezkej spoločnosti na podporu roľníctva, a vedy o prírode a krajine). Od roku 1845 chceli zoskupiť lesnícke články do samostatnej lesníckej sekcie (Forstsektion) čo však bolo v roku 1849 prerušené. Pokračovateľom v období rokov 1861 – 1891 bol „**Centralblatt für die mährischen Landwirte**“ (Ústredný list pre moravských poľnohospodárov). Prvým výhradne lesníckym a poľovníckym časopisom boli „**Forst und Jagdneuigkeiten**“ (Lesnícke a poľovnícke novosti), ktoré vychádzali od roku 1825. Česká lesnícka jednota (Böhmischer Forstverein) ustanovená v roku 1848 o rok neskôr začala vydávať „**Vereinschrift für Forst-, Jagd- und Natutkunde**“ (Spolkové noviny pre lesníctvo, poľovníctvo a prírodné vedy). Moravsko – sliezsky lesnícky spolok vydával od roku 1849 v štvrtročných intervaloch „**Verhandlungen der Forstwirte für Mähren und Schlesien**“ (Pojednania lesníkov pre Moravu a Sliezsko). Z nemeckých časopisov vychádzajúcich v českých zemiach spomeňme

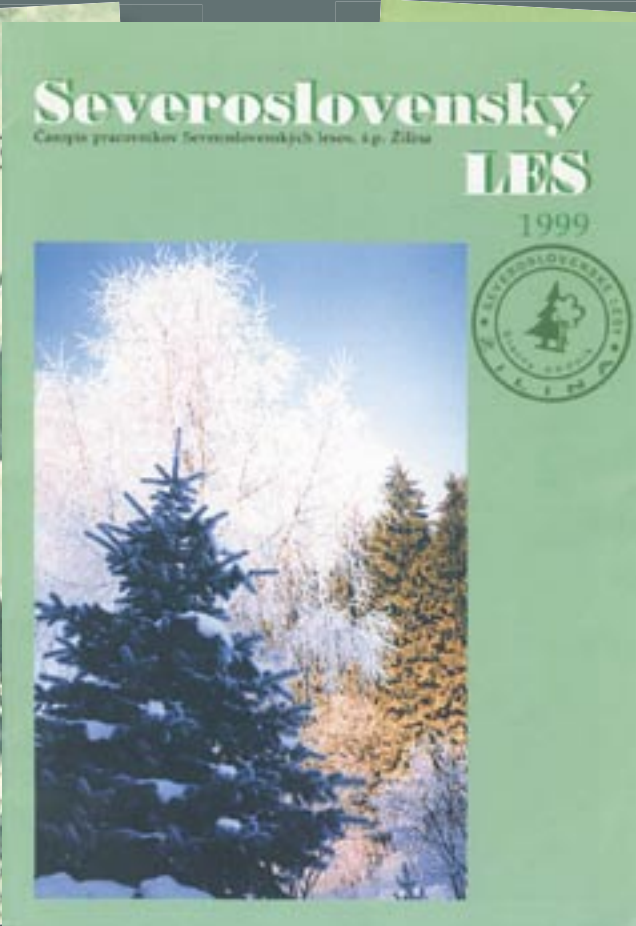
ešte „**Aus den heimischen Wäldern**“ (Z domovských lesov), ktorý vydávali od roku 1888 v Znojme a neskôr v Brne pod názvom „**Oestereichisches Forst und Jagdblatt**“ (Rakúske lesnícke a poľovnícke listy), alebo mesačník „**Forst und Jagdzeitung**“ (lesnícke a poľovnícke noviny) vydávané v Žatci od roku 1900 nemeckým lesníckym spolkom v Čechách, ktorý neskôr pod názvom „**Sudetendeutsche Forst-und Jagdzeitung**“ (Sudetonemecké lesnícke a poľovnícke noviny) vychádzali až do roku 1938 a napokon aj „**Forst-, Jagd, und Fischerei Zeitung**„ (Lesnícke, poľovnícke a rybárske noviny), ktoré od roku 1919 vychádzali v Ústí nad Labem. Prvý český lesnícky časopis vznikol v roku 1872 pod názvom „**Háj**“, ktorý bol dopĺňaný rôznymi príležitostnými prílohami (Náš hospodár, Vychovateľský list, Naše mládež a i.). V ďalšom období bola k „Háju“ pripojená „**Lověna**“ (1884 – 1901), „**Zprávy lesnické, lověcké a rybařské**“ (1884 – 1888), „**Lesní obzor**“, „**Lesní hajný**“, „**Z lesů a luhů**“ (1895 – 1900). V roku 1895 začal vydávať lesnícke a poľovnícke časopisy kníhkupec J. Burian v Pisku („Listy lesnické“). Od roku 1898 vychádzal poľovnícky časopis „**Lovecký obzor**“, ktorý sa od roku 1912 stal prílohou populárneho časopisu „**Háj**“. Od roku 1900 vychádzali „**České lesnické rozhledy**“ a od

roku 1902 časopis pre hájnikov „**Lesní stráž**“, ktorý v roku 1916 splynul s časopisom „**Háj**“. Lesnícke ústavy písecké vydávali v rokoch 1907 – 1912 pre lesníctvo, lov, rybárstvo a prírodné vedy dvojtyždenník „**Les a lov**“. Po vzniku prvej Československej republiky slovenskí autori spočiatku uverejňovali svoje štúdie a články v českých lesníckych časopisoch. Od roku 1919 začal vychádzať týždenník „**Český lesník**“, neskôr premenovaný na „**Československý lesník**“, ktorý bol spolkovým časopisom Ústrednej jednoty československého lesníctva. Od roku 1922 vychádzal pod názvom „**Československý les**“ a v roku 1939 bol premenovaný na „**Les**“ (od roku 1945 vychádzal ako dvojtyždenník pod pôvodným názvom „**Československý les**“ až do svojho zániku v roku 1951). V roku 1922 Matica lesnícka začala vydávať mesačník „**Lesnícká práce**“ a od roku 1924 prevzala vydávanie populárneho mesačníka „**Háj**“ (zastavený bol v roku 1942 a znovu vydávaný v rokoch 1946 – 1950). Na Slovensku od roku 1924 vychádzala „**Drevárska revue**“, neskôr premenovaná na „**Slovenské lesné a drevárske hospodárstvo**“. Spolok revízného lesného úradníctva vydával v rokoch 1925 – 1938 „**Lesnícku tribúnu**“. V roku 1927 vyšiel druhý ročník časopisu pre lesné hospodárstvo a jeho zamestnan-

70 314

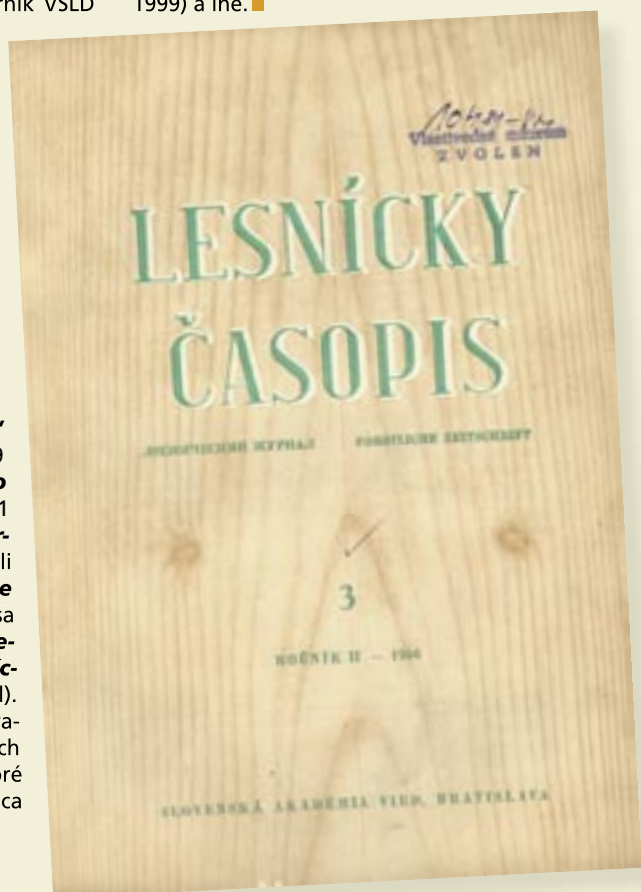

cov na Slovensku a Podkarpatskej Rusi nazvaný „Slovenský ochránca lesov“, ktorý po prvom ročníku vydanom ešte v Prahe pod názvom „Věstník – čl. lesní stráž“, začali vydávať už v Banskej Bystrici (zanikol v roku 1931). V roku 1935 začal vychádzať v Bratislave časopis „Les a drevo“ (zanikol v r. 1943). Ústredné združenie majiteľov lesov na Slovensku vydávalo v rokoch 1939 – 1942 „Informačný list“. Poľovníckej problematike sa venoval časopis „Lovec“ (1927 – 1945), lesníctvu a drevárstvu zas časopis „Carpathia“.

Od roku 1945 sa stala „Poľana“ ústredným lesníckym časopisom na Slovensku namiesto ktorého od roku 1954 vydávalo Povereníctvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, neskôr Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva (MLVH) časopis „Les“. Mesačník „Lesnícká práca“ po zániku Matice lesníckej v roku 1950 prevzalo Lesnícke kultúrne ústredie pri ČAZ, ako aj „Lesnícky obzor“ od Spolku čs. lesných inžinierov. Časopis „Lesnícká práca“ bol od roku 1953 vydávaný Ministerstvom земедельství, lesního a vodního hospodárství (MZLVH). Toto ministerstvo od roku 1952 vydávalo aj dvojtyždenník „Lesy – drevo – papír“, a ČSAZV od roku 1955 zborník „Lesníctví“. Od roku 1970 vychádzali „Lesnícke informácie“ a od roku 1976 „Spravodajka MLVH“. Od roku 1955 vychádzal „Lesnícky časopis“, v rokoch 1960 – 1964 „Vedecké

práce VÚLH v B. Štiavnici“ (od roku 1965 vo Zvolene), od roku 1968 „Acta instituti forestalis Zvoleniensis“ a od roku 1969 aj „Lesnícke štúdie“. Vysoká škola lesnícka a drevárska (VŠLD) vydávala v rokoch 1957 – 1959 „Zborník VŠLD vo Zvolene“, ktorý sa od roku 1960 zmenil na „Zborník vedeckých prác VŠLD“. Vo Zvolene od roku 1963 vychádzal aj „Spravodaj Ústavu pre hospodársku úpravu lesov“ (neskorší Lesoprojekt). Drevárskej problematike sa venoval časopis „Drevo“, ktorý vychádzal od roku 1946 a „Drevársky výskum“ vydávaný Štátnym drevárskym výskumným ústavom v Bratislave od roku 1956. Poľovníckou problematikou sa zaoberal časopis „Poľovnícky obzor“ (1946 – 1957), od roku 1949 vychádzajúce „Poľovníctvo a rybárstvo“, a od roku 1971 vydávaný „Poľovnícky zborník“, ku ktorému sa pridružili od roku 1973 aj „Poľovnícke štúdie“. Na lesnícku históriu sa zameriaval „Zborník lesníckeho, drevárskeho a poľovníckeho múzea“ (Zvolen, Antol). Vychádzalo aj viac rôznych „spravodajov“ a niekoľko lesníckych bibliografických časopisov, ktoré vydávala Štátna vedecká knižnica

vo Zvolene, prípadne aj výskumné ústavy. Z podnikových časopisov možno spomenúť napríklad „Lesy Pohronia“ (1950 – 1954), „Východoslovenské lesy“ (1962 – 1995), „Severoslovenský LES“ (do roku 1999) a iné. ■

Podnikový časopis

Ing. Ladislav MAXIM

Časopis pracujúcich podniku Štátne lesy v Košiciach Východoslovenské lesy

Ladislav MAXIM

Časopis Východoslovenské lesy bol viac ako tridsať rokov významným zdrojom informovania lesníckej verejnosti. Zámer vydávať časopis bol súčasťou informačnej kampane s vládnym uznesením č. 775/61. Pre pracovníkov v lesnom hospodárstve bol návodom pre zabezpečenie veľkých a náročných úloh v tretej päťročnici. Prvé číslo časopisu vyšlo symbolicky - v apríli 1962, v Mesiáci lesov.

Vtedajší riaditeľ ŠL Košice Karol Roman v úvodníku prvého vydaného čísla časopisu napísal: „Časopis Východoslovenské lesy má slúžiť predovšetkým pracujúcim Východoslovenského kraja, má byť propagátorom i vychovávateľom. Na stránkach časopisu majú byť vyzdvihovaní najlepší pracovníci, novatori a zlepšovateľi. Má slúžiť ako masovo - propagačný činiteľ medzi pracujúcimi lesov. Formou účinnej kritiky a sebakritiky musí odstraňovať všetky nedostatky, ktoré sa v našej práci ešte vyskytujú. Bude obsahovať rôzne dôležité oznamy a informácie, najnovšie poznatky z lesníckej problematiky, výsledky súťaže a pod. Tento svoj cieľ môže splniť úspešne iba tak, že bude mať široký okruh dopisovateľov priamo z pracovísk. Obraciam sa preto na všetkých, pracovníkov lesného hospodárstva vo Východoslovenskom kraji - na robotníkov, prevádzkových zamestnancov, aby vhodnými a aktuálnymi príspevkami obohatili úroveň i obsah nášho časopisu, ktorý sa takto stane bezprostrednejším, adresnejším, pútavejším, stane sa skutočne našim.

Veľké úlohy, ktoré má lesné hospodárstvo vo Východoslovenskom kraji, rozsiahlosť a rozptýlenosť pracovísk už dávno vyžadovali vydávanie takéhoto časopisu.

Verím, že časopis bude úspešne plniť svoju úlohu medzi pracujúcimi v lesnom hospodárstve a ja osobne mu želim práve na začiatku veľa, veľa úspechov.“

Časopis vychádzal 29 rokov pravidelne - ako mesačník. Dokonca od roku 1963 do júna 1967 ako dvojtýždenník. Od roku 1991 do júla 1996, kedy vyšlo posledné číslo, už iba ako občasník.

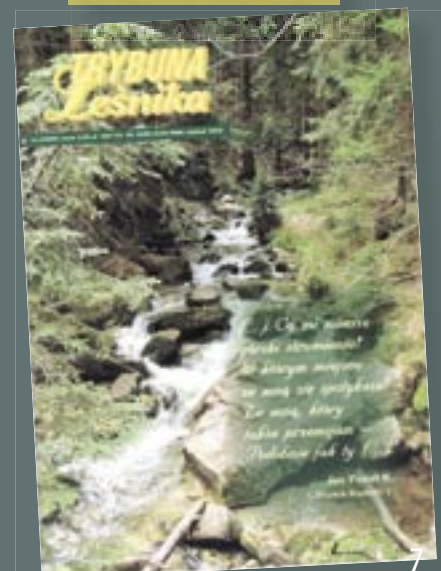
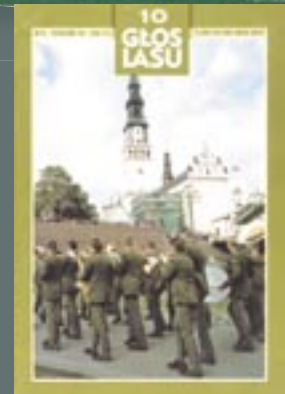
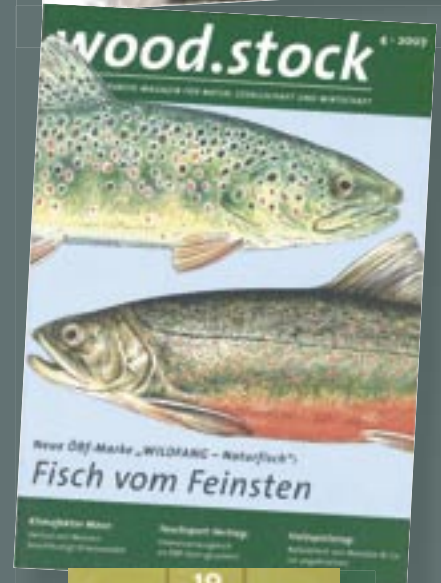
Pred písaním týchto riadkov som prelistoval všetky ročníky i roky, v ktorých bol vydávaný ako občasník. Podarilo sa mi skompletizovať aj prvé od začiatku vychádzania (vtedy som bol ešte poslucháčom LF VŠLD Zvolen)... Nechcem byť recenzentom, ale aspoň niekoľko hodnotiacich viet:

V knižnej podobe zviazané sú Východoslovenské lesy ozajstnou kronikou, ktorá dovoľuje oživiť spomienky na vtedajšiu politicko-spoločenskú situáciu v lesnom hospodárstve nielen Východoslovenského kraja. Bez predpojatosti možno objektívne, vecne a pravdivo konštatovať, že výzva vtedajšieho riaditeľa podniku SL v Košiciach bola akceptovaná a na tvorbe novín sa podieľalo množstvo pracovníkov rôznych profesií, robotníckych i z radov THP. Oficiálna ideológia samozrejme ovplyvňovala obsah jednotlivých čísiel, vtedajšie súťaže o viac druhov titulov, ale prevládali príspevky z pera ozajstných odborníkov a skúsených praktikov z vonkajšej prevádzky, či už z ihličnatej alebo listnatej oblasti podniku. Aj dnes obdivujem kriticky vyjadrené myšlienky a fakty k nedostatkom, spôsobujúcim problémy nielen pri vtedy požadovanom rovnomernom plnení plánovaných úloh. Do podnikového časopisu pomerne často prispievali hodnotnými príspevkami pedagógovia z LF VŠLD, zo SLŠ v Lipovciach, potom v Prešove, zo stredných odborných učilišť lesníckych. Pisalo sa o športových aktivitách na jednotlivých závodoch, ale aj o kultúrnych podujatiach aj z tých najokrajovejších pracovísk, najviac vzdialených od okresných miest. Príkladná bola stála osobná kronika, ktorú si mimoriadne cenili jubilanti pri okrúhlych životných jubileách. Dalo by sa hodnotiť ešte podrobnejšie, ale to nie je účelom týchto riadkov.

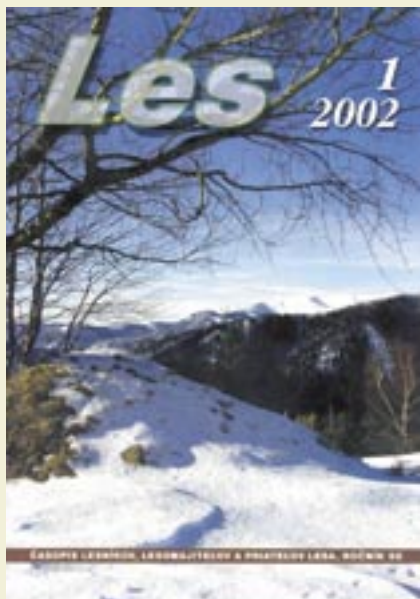
Nemožno nespomenúť, že prvou „dušou“ lesníckym stavom písaného slova bol nezabudnuteľný Štefan Sahuľ, ktorý od prvého čísla spoľahlivo zabezpečoval vychádzanie všetkých, ktoré redigoval až po odchod do dôchodku. Neskôr ho nahradil mladší kolega od novinárskeho pera Ladislav Malák. Grafický lesk časopisu dotváral skvelými kresbami Ing. Emil Duránik ešte pred príchodom na podnik z dnes už bývalého LZ Sečovce. Mnohí stáli dopisovatelia boli aktívni aj 2-3deceniá...

Vydávanie časopisu v podobe občasníka bolo na poradách riaditeľov vtedajších odštepných závodov predmetom rokovania, ako zachrániť aspoň takú formu. Žiaľ, časopis celkom nenápadne v roku 1995 zanikol... Polemizovať o tom po vyše desiatich rokoch prečo - to by bolo mlátením prázdnej slamy. ■

(redakčne krátené)

Aktuálna ponuka lesníckych časopisov

LES

Časopis ministerstva pôdohospodárstva SR

Odborný časopis pre lesné hospodárstvo začal vychádzať v roku 1944. Pri jeho zrode stála skupina nadšencov na čele s profesorom Papáňkom. Pôvodný názov časopisu znel „Poľana“ pod silným vplyvom v tom čase aktívneho povstania.

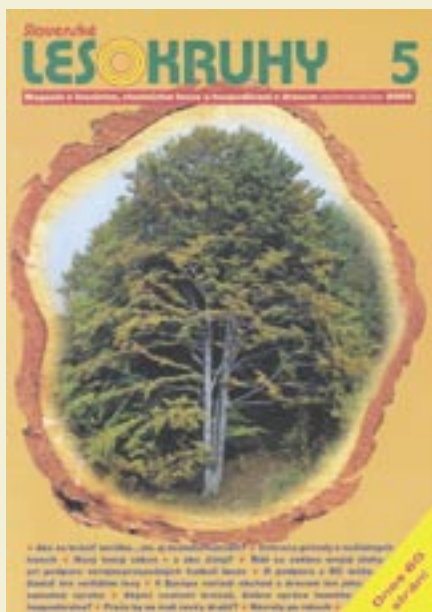
Na názov „LES“ sa premenoval v roku 1954.

Vedúci redaktori: Ing. Milan Hirš, Ing. Vojtech Richter, Ing. Štefan Chyla, Mgr. Ján Fillo

Od 1. januára 2008 – ročník 64

Až do roku 2003 vychádzal ako mesačník, po roku 2003 štvrťročne.

Pôvodný náklad: od 800 do 1500 výtlačkov • **Počet strán:** 24 až 28

SLOVENSKÉ LESOKRUHY
Časopis pre lesníkov, lesomajiteľov
a priateľov lesa

Vydavateľ Lesmedium, komanditná spoločnosť.
Začal vychádzať od 1. januára 2002

Od 1. januára 2008 – ročník 7

Šéfredaktor: Mgr. Ján Fillo

Vychádzal ako dvojmesačník

Náklad: 5000 až 5500 výtlačkov

Počet strán: 64 až 80 + odborné prílohy

Celoročné predplatné: 228 Sk

Ambície tvorcov časopisu: byť objektívnym a nezávislým médiom, priateľom i poradcom lesníkov v štátnych i neštátnych lesoch, vlastníkov lesa i firmám poskytujúcim techniku i práce v lesoch. Prinášať informácie, aktuálne novinky, praktické rady a rôzne zaujímavosti z lesníckeho domáceho i zahraničného sveta, otvárať dialóg na horúce témy, slobodne diskutovať a to všetko v prehľadnej štruktúre pravidelných rubriík, v ktorých si môže nájsť každý to, čo práve potrebuje.

Popri printovom médiu Slovenské lesokruhy je spoločnosť Lesmedium vydavateľom elektronického média www.lesmedium.sk, kde non-stop 24 hodín denne prináša najaktuálnejšie dianie v lesnom hospodárstve, novinky v legislatíve a poskytuje priestor na otvorenú diskusiu a na reprezentáciu aktivít lesníckych organizácií a firiem.

LES/SLOVENSKÉ LESOKRUHY
Časopis lesníkov, majiteľov
a priateľov lesa

Dvojmesačník

Od 1. januára 2006 vychádza na Slovensku v zlúčenej forme časopis LES/Slovenské lesokruhy pod spoločným názvom „Časopis lesníkov, majiteľov a priateľov lesa“.

Vydavateľ: Lesmedium SK, s.r.o. v spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva SR

Náklad: 5500 výtlačkov

Počet strán: 64 až 80 + odborné prílohy

Šéfredaktor: Mgr. Ján Fillo

Ambície tvorcov časopisu:

... aby časopis v dnešnej podobe dvojmesačníka s bohatým obsahom i počtom strán, ako aj s modernou grafikou splnil predstavy lesníckej verejnosti a aby popri hlavných témach zo súčasnej lesníckej politiky, legislatívy, živej publicistiky, či otvorených dialógov plnil úlohu poradcu vo všetkých lesníckych činnostiach a pomáhal orientovať sa na trhu práce a služieb.

/podrobnejšie – viď. Slovenské lesokruhy, vrátane www.lesmedium.sk/

Peter GOGOLA

VOJENSKÉ LESY

Mesačník zamestnancov Vojenských lesov a majetkov SR, š.p.

Vychádza od: 1. februára 2007

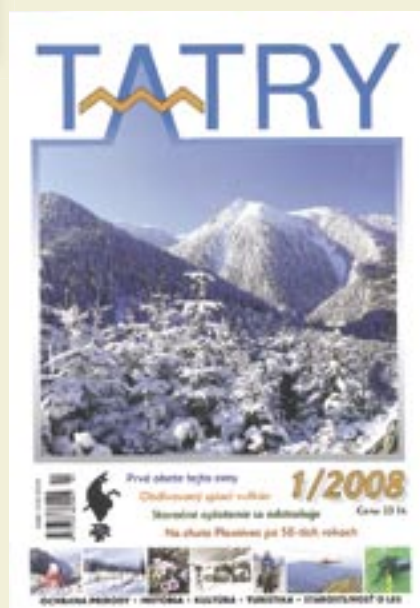
Šéfredaktor: Štefan Drozd

Náklad: 500 ks • **Počet strán:** 16

Stále rubriky: Slovo na úvod, Na aktuálnu tému, Okom fotoobjektívu, Po stopách znakov a erbov, Spoločenská rubrika, Jeden z nás

Ambície tvorcov časopisu: obsahom, výpovednou i argumentačnou hodnotou zverejňovaných materiálov prispieť ku skvalitneniu komunikácie lesníckeho kolektívu VLM s verejnosťou, ale aj vo vnútri podniku, na všetkých úrovniach, nakoľko je tu značný deficit informácií prispievajúcich k lepšiemu vzťahu verejnosti k slovenskému lesníctvu.

cena: nepredajný

TATRY dvojmesačník

Vychádza od: 1962

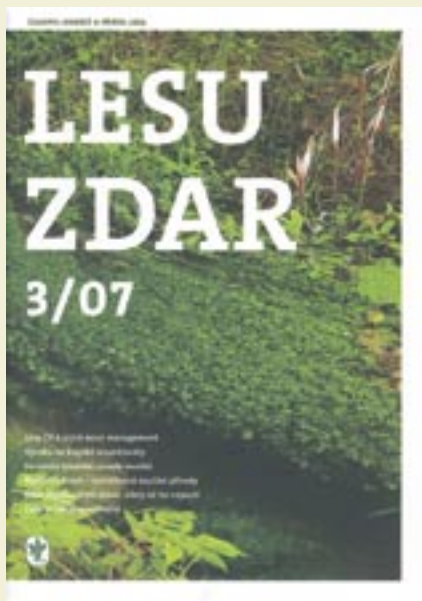
Šéfredaktor: Tatiana Hoholíková

Náklad: 3500 • **Počet strán:** 36

Stále rubriky: Obdivovali, skúmali a chránili Tatry, Tatranský kaleidoskop,

Ambície tvorcov časopisu: Časopis Tatry v súčasnosti má u svojho vydavateľa – Štátnych lesov TANAPu pevné miesto v náučno-osvetovej činnosti, je dôležitým informačným prostriedkom, ale svojím spôsobom aj kronikou, ktorá zachytáva všetko podstatné, čo sa v Tatranskom národnom parku odohráva. Je určený milovníkom prírody, jej ochrany a najmä Tatier.

Cena: V tomto roku sme zvýšili cenu z 25 na 33 Sk. Distribúciu na Slovensku si zabezpečuje sama redakcia, do zahraničia cez Magnetpress.

LESU ZDAR

Časopis lesníkov a přátel lesa

Vychádza od: 1994

Šéfredaktor: Jiří Junek

Počet strán: 40/44

Stále rubriky: V súčasnosti časopis získava novou tematickou a obsahovou koncepciu. Stále rubriky zatiaľ kromé lesní pedagogiky, nových publikácií, informácií o nových normách a spoločenských rubrikách nemá.

Ambície tvorcov časopisu: Pred desiatimi rokmi začal časopis vychádzať seriál reportáží a rozhovorov Pohraničními lesy Čech a Moravy. Na ňej od č. 2/2008 naváže seriál Pohraničními lesy LČR, s. p., po desiatich rokoch.

Dôraz bude kladen na vývoj v lesníctve na príslušnej lesní správe za zmienené obdobie, čo za tú dobu lesníci LČR za toto obdobie dokázali v lese a pro les. Pred desiatimi rokmi začal PROGRAM 2000 - program vstúpiť verejnosti. LESU ZDAR bude informovať čo v tom ktorom regióne lesníci urobili pre verejnosť, jak se věnují mládeži, jak spolupracují s ochránci přírody a turistickými organizacemi.

Nechýbajú budú ani rozhovory s významnými lesníkmi a príklady využitia dreva.

Cena: Časopis je neprodajný.

LESNICKÁ PRÁCE

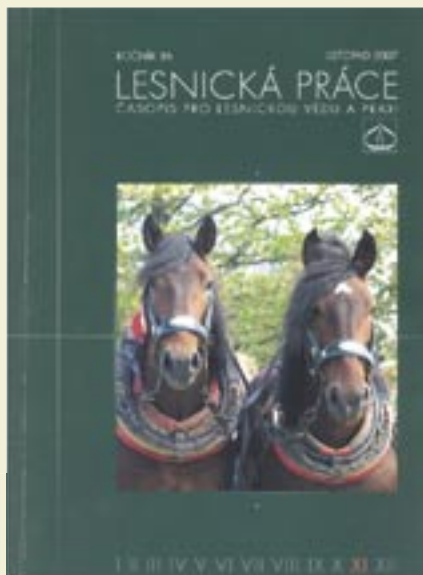
Časopis pro lesnickou vědu a praxi

Vychádza od: 1922

Šéfredaktor: Ing. Jan Příhoda

Náklad: 4000 ks • **Počet strán:** 72

Stále rubriky: Aktuálne, Diskuze, Anketa, Pěstování lesa, Ochrana lesa, Těžba a doprava

dřevo, Rozhovor, HUL, Reportáž, Společnost a dřevo, Les a veřejnost, Dotace v LH, LOS informuje, Aktuality a zajímavosti, LESNICKÁ PEDAGOGIKA, Lesnická výročí, Listujeme starými ročníky LP, Ceny dříví, Komoditní burzy, Akcie firem LDP, Lesnické osobnosti, Recenze knih, Kalendář pořádaných akcí, Představujeme a inzerce, Contents

Ambície tvorcov časopisu: Být čtiví pro všechny subjekty v LH, omezit monotematická čísla, aktuální rozhovory, být k dispozici výrobci a obchodním zástupcům. Maximální přizpůsobivost čtenářům a inzerciontům. Aktualnost – max. 2-3 týdny zpoždění.

Cena: 690 Kč/rok vč. poštovného

VLS

Časopis zaměstnanců Vojenských lesů a statků ČR, s.p.

Vychádza od: ledna 2006

Šéfredaktor: do října 2006 Bc. Jiří Fencel, od té doby Mgr. Marie Vašíčková

Náklad: cca 1350 kusů

Počet stránek se mění, od založení se rozšiřuje místo 17 na 21 stran, ale mívá jich i 27, plus často i tematické vložené přílohy

Stále rubriky: Přibývají, v současné době jsou to například Významné stromy, Historie, Diskuze nebo Polemika, Ochrana přírody, Napsali o nás, samozřejmě Zpravodaj a velmi

zdařilá a oblíbená Fotografie měsíce (což je součástí fotoamatérů z řad zaměstnanců VLS). Nikdy nechybí Úvodní slovo vztažené k určitému konkrétnímu aktuálnímu tématu a hlavní článek, také věnovaný aktuálnímu dění v podniku

Ambície tvorcov časopisu: Časopis měl oslovit od počátku především zaměstnance, dát jim nejnovější informace z podniku, protože mnozí z nich tráví většinu času v lese a na porady chodí málokdy, pokud vůbec. Současně přináší informace z oboru lesnictví, ale také ochrany přírody, myslivosti, upozorňuje na chystané akce nebo změnu právních předpisů, zveřejňuje výsledky různých kontrol atd. Stal se oblíbeným periodikem také mimo podnik a lidé si v něm „listují“ na našich webových stránkách. Ambice jsou jediné - aby časopis přinášel stále více informací, které naše zaměstnanci zajímají a které také ke své práci potřebují a aby byly podávány čtivou a stravitelnou formou.

Cena: Časopis je neprodajný, což některé lidi, kteří k nám volají a chtěli by ho někde koupit, mrzí

SILVA BOHEMICA Měsíčník o lese a zvěři

Vychádza od: 1992

Šéfredaktor: Ing. Robert Klán

Náklad: 10 000 • **Počet strán:** 28

Stále rubriky:

MĚSÍC - v přírodě, v lese i mimo les, v myslivosti, počasí LESNICTVÍ A MYSLIVOST V REGIONECH ČR, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE, SLOVENSKO AKTUALITY/KRIMI INZERCE + ZELENE STRÁNKY aktuálního regionu DOMÁCÍ AKCE - ZAHRANIČNÍ AKCE

Ambície tvorcov časopisu:

V roku 2008 pokračujeme v seriálu „lesnictví a myslivost v jednotlivých krajích“.

Cieľom seriálu je poskytnúť čitateľom ucelený súbor informácií o lesníctve a poľovníctve v jednotlivých regiónoch. V roku 2008 sa zameriame na regióny Vysočina, Juhočeský región, Královohradecký región, Olomoucký región, Juhomoravský región, Praha a Stredočeský región, Zlínsky región, Pardubický, Ústecký, Moravskosliezsky, Plzeňský, Karlovarský a Liberecký. Súčasťou každého čísla je i regionálny adresár inštitúcií a firiem „Zelené stránky“.

Okrem reportáží a rozhovorov každú časť seriálu doplní množstvo fotografií. Popri regionálnej tematike samozrejme i naďalej prinášame informácie o aktuálnych témach a zaujímavostiach.

Cena: 24 Kč ■

Zdenka Kramplová – prvá žena v kresle ministra pôdohospodárstva

Novou ministerkou pôdohospodárstva sa 27. novembra 2007 stala Zdenka Kramplová. Do funkcie ju v tento deň slávnostne vymenoval prezident SR Ivan Gašparovič po tom, ako z tohto postu odvolal na návrh predsedu vlády Roberta Fica Miroslava Jurešu.

Peter GOGOLA

Ing. Zdenka Kramplová sa narodila 7. augusta 1957 v Krupine. V rokoch 1976-1981 študovala na Poľnohospodárskej akadémii v Plovdive. Po absolvovaní vysokoškolských štúdií v Bulharsku bola až do roku 1991 odbornou redaktorkou v bratislavskom vydavateľstve Príroda, kde bola dva roky vedúcou redaktorkou. V tomto čase tiež prekladala publikácie a odborné články. Jej prekladateľskú činnosť ohodnotil Slovenský literárny fond v roku 1987 udelením literárnej ceny za preklad knihy. V rokoch 1992 až 1994 bola Zdenka Kramplová na Úrade vlády SR poradkyňou predsedu vlády SR pre oblasť parlamentu, politických strán a ob-

čianskych združení. V rokoch 1994-1997 pôsobila vo funkcii vedúcej Úradu vlády SR. V januári 1997 ju vláda SR vymenovala za vedúcu úradu Ministerstva zahraničných vecí v SR. V období od 11. júna 1997 do 30. septembra 1998 bola ministerkou zahraničných vecí SR. Mimoriadnou a splnomocnenou veľvyslankyňou SR v Kanade bola v období od 6. októbra 1998 do 3. novembra 1998. V rokoch 1999-2006 bola podnikateľkou.

Po predčasných parlamentných voľbách v júni 2006 je poslankyňou NR SR za LS-HZDS a členkou Osobitného kontrolného výboru NR SR na kontrole činnosti NBÚ, podpredsedníčkou Zahraničného výboru NR SR a náhradníčkou Stálej delegácie NR SR v Parlamentnom zhromaždení NATO.

„Mám skúsenosť s riadením iného odvetvia, mám určité skúsenosti v oblasti pôdohospodárstva, aj keď som reálne nikdy nepracovala v pôdohospodárstve. Minister je ten, kto manažuje rezort a hlavne musí mať politickú podporu,“ uviedla pre médiá Zdenka Kramplová krátko po vymenovaní do funkcie.

Nová ministerka pôdohospodárstva hovorí plynule anglicky, bulharsky a rusky. Medzi jej záujmy patrí psychológia, politika a literárna činnosť. Je vydatá, má dve deti. ■

Nový dekan Lesníckej fakulty

Na základe výsledkov volieb, ktoré sa uskutočnili v Akademickom senáte Lesníckej fakulty TU vo Zvolene 19. októbra 2007, vymenoval rektor Technickej univerzity vo Zvolene prof. Ing. Ján Tuček, CSc. za dekana Lesníckej fakulty prof. Ing. Rudolfa Kropila, CSc., a to s účinnosťou od 1. novembra 2007 na funkčné obdobie štyroch rokov.

Peter GAŠPERAN

Profesor Rudolf Kropil je absolventom odboru lesné inžinierstvo na Lesníckej fakulte (LF) Vysoké školy lesníckej a drevárskej (VŠLD) vo Zvolene, na ktorej ukončil štúdium v roku 1987. Po ukončení štúdia pracoval do roku 1989 na Správe Národného parku Nízke Tatry v Banskej Bystrici ako odborný referent. Od roku 1989 do roku 1994 pôsobil na Katedre ochrany lesa a poľovníctva (KOLP) LF VŠLD vo Zvolene ako vedeckovýskumný pracovník a interný aspirant, od roku 1994 ako odborný asistent. V roku 1994 obhájil na LF VŠLD kandidátsku dizertačnú prácu a bola mu udelená vedecká hodnosť kandidáta vied vo vednom odbore poľnohospodárstva a lesníckej fytopatológie a ochrana rastlín. V roku 1995 absolvoval kurz vysokoškolskej pedagogiky na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. V roku 2002 na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene obhájil habilitačnú prácu a bol ustanovený do funkcie docenta v odbore aplikovaná zoológia a poľovníctvo. V roku 2005 bol prezidentom SR vymenovaný za vysokoškolského profesora pre odbor aplikovaná zoológia a poľovníctvo. Prof. Ing. R. Kropil, CSc. absolvoval kratšie i dlhšie zahraničné študijné pobyty. Dlhodobé zahraničné odborné sťaže absolvoval v roku 1985 na Lesníckom výskumnom ústave v Han. Münden v SRN, v rokoch 1992-1993 na Univerzite v Berne vo Švajčiarsku, v roku 1996 na Univerzite v Kodani v Dánsku a v roku 2001 na Oxfordskej univerzite vo Veľkej Británii. Krátkodobé zahraničné pobyty na univerzitných a výskumných pracoviskách absolvoval v USA, Japonsku, Austrálii, na Novom Zélande a vo väčšine krajín Euró-

skej únie. V rokoch 2003-2006 bol delegátom v Programovom výbore 6. rámcového programu pri Európskej komisii v Bruseli pre trvalo udržateľný rozvoj, globálne zmeny a ekosystémy. V rokoch 2001-2007 vykonával funkciu prodekana pre vedeckovýskumnú činnosť Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene. Od roku 2000 je členom a od roku 2007 predsedom Vedeckej rady LF TU vo Zvolene. Je členom odborových komisií pre doktorandské štúdium vo vedných odboroch pestovanie lesa, ochrana rastlín, aplikovaná zoológia a poľovníctvo. V súčasnosti je zástupcom koordinátora výskumnej skupiny Ochrana a manažment zveri v Medzinárodnej únii lesníckych výskumných organizácií (IUFRO), zakladateľ a delegát v Medzinárodnej únii biológov zveri, člen Poradného zboru ministra životného prostredia SR, člen Poradného zboru Štátnej ochrany prírody SR a zástupcom vo viacerých radách, komisiách a inštitúciách v oblastiach vysokoškolského vzdelávania a lesníckeho výskumu (Komisia VEGA pre pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy, Rada pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu APVV a iné). Je predsedom redakčnej rady časopisu Acta Facultatis Forestalis, členom redakčných rád niekoľkých medzinárodných a domácich vedeckých a odborných časopisov (napr. Journal of Forest Science, Buteo a iné). V rámci pedagogickej činnosti je gestorom predmetov lesníckej zoológie, poľovníckej zoológie, biológie poľovnej zveri a spoluprestorom predmetu základy ekológie. Prednášal aj na Univerzite v Berne vo Švajčiarsku, na Pôdohospodárskej univerzite vo Viedni a na Univerzite Mateja

Bela v Banskej Bystrici. Je garantom bakalárskeho študijného programu aplikovaná zoológia a poľov-

níctvo (AZP) a spolugarantom inžinierskeho a doktorandského študijného programu AZP na LF TU vo Zvolene. Doteraz bol vedúcim 40 diplomových prác a školiteľom dvanástich doktorandov. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa špecializuje na riešenie problematiky aplikovanej zoológie a ekológie lesa v prepojení na ďalšie lesnícke, poľovnícke, ekologické a environmentálne disciplíny. Je vedúcim viacerých projektov a ako národný koordinátor riešil desať medzinárodných projektov. Je autorom a spoluautorom viac ako sto vedeckých a odborných prác, na ktoré zaznamenal takmer 300 ohlasov. Na svetovom kongrese Medzinárodnej únie lesníckych výskumných organizácií (IUFRO) v Kuala Lumpur v Malajzii v roku 2000 prevzal doktorskú cenu a zlatú medailu za významný vedecký prínos vo výskume v oblastiach sledovaných IUFRO. ■

Peter Gašperan, TU Zvolene

Vedenie š.p. LESY SR sa stretlo so zamestnancami GR

Zmeny od 1. februára 2008

Novým generálnym riaditeľom Lesů České republiky, s. p., se stal lesník z Krkonoš

Jiří JUNEK

Na poradě vedoucích pracovníků Lesů České republiky, s. p., 12. prosince 2007 uvedl ministr zemědělství ČR Petr Gandalovič do funkce generálního ředitele LČR, s. p., Ing. Jiřího Nováka, do té doby ředitele Krkonošského národního parku. Nový generální ředitel byl vybrán odbornou komisí nejprve z 18 a potom ze 4 uchazečů. Podle ministra zemědělství pan Ing. Jiří Novák nejlépe splnil kritéria výběrového řízení i jeho představy o šéfovi manažmentu LČR. Upřednostňuje decentralizaci části řízení podniku zvýšením kompetencí krajských inspektorátů a lesních správ. Ředitelství v Hradci Králové by mělo podnik řídit vrcholové a metodicky. Ing. Novák preferuje zlepšení komunikace mezi LČR

a ostatními subjekty na všech úrovních, a výrobu dřeva na pni.

Nový generální ředitel od roku 1983 do roku 1992 pracoval u Východočeských státních lesů na Lesním závodě Horní Maršov. Potom do roku 1994 až do 11. 12. 2007 na Správě Krkonošského národního parku ve Vrchlabí. Byl i členem dozorčí rady LČR, má kvalifikaci odborného lesního hospodáře.

Preferuje šetrné způsoby hospodaření v lesích, pokud možno jejich přirozenou obnovu. Je to vhodný způsob nejen pro les sám, ale i výhodný z ekonomického hlediska. Pracoval sice v ochranném prostředí, ale není žádný ekologický extrémista.

Kromě hospodářské funkce lesa bude podporovat i funkce mimoprodukční. Podle jeho vyjádření obě funkce neodmyslitelně patří spolu. Bude podporovat získávání dotací do reprodukce lesa a jeho mimoprodukčních funkcí, i Program 2000 – program veřejného zájmu, a bude se snažit jeho realizaci přesunout blíže k lesům a k veřejnosti – na Krajské inspektoráty LČR.“

Jeho prvními úkoly ve funkci generálního ředitele bude zejména navázat na memorandum mezi MZe a dodavateli prací, a do konce roku 2007 dokončit výběrová řízení. Jde mu o zlepšení postavení firmy v odborné i laické veřejnosti.

Ministr zemědělství Petr Gandalovič využil příležitosti, kdy měl možnost hovořit k vedoucím pracovníkům Lesů České republiky a vysvětlil svůj výrok o pronájmu či prodeji státních lesů. Podle jeho názoru stát spravuje velkou výměru lesů i v porovnání s okolními státy. Šlo by jen o malé části, těmto opatřením by předcházela odborná a politická diskuse. V roce 2008 by měl vyjít zákon o lesích ve vlastnictví státu, připravuje se nový lesní zákon. Případné prodeje či pronájmy částí státních lesů by měly být obsaženy v těchto zákonech. V příštích třech letech se však s touto záležitostí neuvažuje. ■

Jozef MARKO

Sprava Ing. Štefánik, Ing. Grolmus, Ing. Djubek, Ing. Mindáš a Bc. Suchanovský

Na koncoročnom stretnutí vedenia podniku s pracovníkmi generálneho riaditeľstva v Národnom dome v Banskej Bystrici nebola 19. decembra 2007 reč o počtoch a menách zamestnancov, ktorých sa bude organizačná zmena ústredia podniku týkať. Generálny riaditeľ doc. RNDr. Ing. Jozef Mindáš, PhD. ale uviedol, že by sa mali uskutočniť k 1. februáru 2008.

„Nie je to pre nás jednoduchý krok, ale všetky analýzy nasvedčujú tomu, že počet pracovníkov na generálnom riaditeľstve je predimenzovaný. Neostáva nám iné ako nabrat potrebnú odvahu a uskutočniť nepopulárne riešenie so všetkými neprijemnými sociálnymi dôsledkami, ktorých sme si vedomí,“ povedal J. Mindáš. Cieľom vedenia podniku je podľa jeho slov pracovať s nákladovou stránkou hospodárenia tak, aby sa š.p. LESY SR ekonomicky priblížil štandardne fungujúcim firmám. Nová organizačná štruktúra GR má byť nastavená tak, aby sa hierarchicky prispôbila novej štruktúre odštepných závodov a lesných správ.

Na záver svojho vystúpenia ubezpečil prítomných, že ak bude pripravená definitívna podoba pripravovanej zmeny, bude ešte raz prerokovaná so Závodným výborom Odborového zväzu Drevo, les a voda. Zároveň deklaroval, že dvere ku nemu má každý zamestnanec otvorené a že sa bude snažiť s každým diskutovať o jeho návrhoch a pripomienkach. ■

Zamestnanci GR na stretnutí s vedením

Decembrové popoludnie pod jedličkou

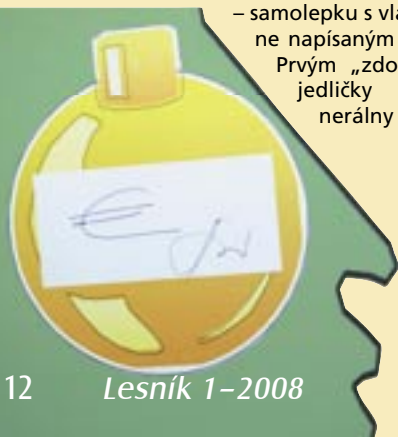
Peter GOGOLA

Lesnícka sekcia Ministerstva pôdohospodárstva SR v minulosti pravidelne organizovala predvianočné spoločenské stretnutie pracovníkov sekcie, spravidla spojené s vernisážou prác študentov SOU lesníckeho v Banskej Štiavnici alebo s krstom odborných lesníckych publikácií. Z týchto predvianočných stretnutí vznikla príjemná tradícia. V roku 2006 sa stretnutie neuskutočnilo, zrejme kvôli inej, väčšej akcii, ktorou boli predvianočné trhy na nádvorí ministerstva.

Generálny riaditeľ Lesníckej sekcie Ing. Marian Ondrejčák sa v uplynulom roku rozhodol obnoviť tradíciu predvianočných stretnutí. A tak sa v štvrtok 20. decembra na chodbe 6. poschodia v budove MP SR uskutočnila malá, ale milá slávnosť, ktorá bola zároveň krstom dvoch publikácií. Krstnými boli anglická mutácia reprezentatívnej publikácie Lesy Slovenska / Forests on Slovakia (autori J. Novotný, J. Konôpka, J. Mindáš a S. Jendek) a druhé vydanie odbornej publikácie Lesné semenárstvo na Slovensku (autori K. Chválková, E. Palátová, J. Hoffmann). Funkcie krstného otca sa ujal štátny tajomník MP SR Vladimír Palša, ktorý prihrstím jedľového ihličia obe knihy pokrstil a zaželel im mnoho spokojných čitateľov.

Ďalší priebeh spoločenského stretnutia mal výsostne predvianočný charakter: Ján Mičovský predstavil „jedličku“ – vianočný stromček, na ktorý každý z prítomných mohol „prípnúť“ (vlastne prílepiť) vianočnú ozdobu – samolepku s vlastnoručne napísaným želaním. Prvým „zdobiteľom“ jedličky bol generálny riaditeľ

š.p. LESY SR Jozef Mindáš, po ňom sa pripojili ďalší. K predvianočnej nálade neodmysliteľne patril punč, ktorý sa nenápadne krčil pod „jedličkou“ v balíku, previazanom stužkou. Prípitok punčom bol príjemným záverom oficiálnej časti programu. K príjemnej nálade prispeli trubači zo Strednej lesníckej školy v Liptovskom Hrádku pod vedením Edmunda Hatiara a ľudový muzikant a spevák Michal Fiľo, ktorý so svojimi dvomi žiakmi spestril a spríjemnil spoločenské stretnutie hrou na fujare, harmoniku a spevom ľudových piesní. ■

Majstrovstvá sveta drevorubačov budú v Nemecku

Ján ŠVANČARA

Aj v tomto roku sa uskutoční tradičná súťaž drevorubačov DŘEVORUBEC 2008. Zmena je v organizátorovi súťaže, ktorým sa stali Vojenské lesy a statky ČR, divízia Mimoň a súťaž sa uskutoční

v termíne od 19. do 21. júna. Podľa predbežných propozícií súťaže bude za SR nominovaných 5 pretekárov na základe dosiahnutých výsledkov v roku 2007 (vid' tabuľka) a ďalších 5 súťažiacich sa môže prihlásiť po uhradení štartovného poplatku 1 000 Kč.

Predpokladaná účasť je asi 40 pretekárov, pravidlá súťaže budú s najväčšou pravdepodobnosťou zhodné s pravidlami na MS v Estónsku. Štartovné treba uhradiť do 30. apríla 2008. Ostatné podrobné informácie vrátane vyhotovenia záväznej prihlášky budú včas dohodnuté s vybranými súťažiacimi.

V roku 2008 sa okrem tradičného ORAVSKÉHO POHÁRA uskutočnia aj 28. majstrovstvá sveta drevorubačov. Pôvodne, v Estónsku oznámené miesto konania súťaže Belgicko, sa podľa posledných informácií zmenilo a svetové majstrovstvá sa uskutočnia v Nemecku (Naturpark Stromberg-Heuchelberg) neďaleko Norimberku v termíne od 2. do 6. októbra. Nominácia pretekárov bude s najväčšou pravdepodobnosťou závislá na dosiahnutých výsledkoch v roku 2007, prípadne aj na výsledkoch súťaže DŘEVORUBEC 2008 podľa záväzného termínu odovzdania prihlášok.

Súťažiacim želáme pevné zdravie, chuť do tréningu a veľa šťastia v samotných pretekoch, aby sa dobré výsledky z minulých rokov stali základom úspechov aj v roku 2008. ■

VÝSLEDKY ZA ROK 2007

Poradie	Meno	Priezvisko	ČR	SR	SA:
1.	Jaroslav	Perveka	1 596	1573	3169
2.	Jaroslav	Kukuc	1 518	1578	3105
3.	Peter	Brinda	1 540	1505	3045
4.	Tomáš	Kvasničák	1 436	1488	2924
5.	Mikuláš	Koľaj	1 489	1308	2797
6.	Miloš	Machyňák	1 465	1291	2756
7.	Mario	Mudrák	1 259	1402	2661
8.	Patrik	Francúz	1258	1328	2586
9.	Peter	Grofčík	1395	1175	2570
10.	Ján	Malík	1102	1397	2499
11.	Libor	Šútovský	1103	1343	2446
12.	Miroslav	Dolník	1179	1201	2380
13.	Ján	Medvedzky	1264	1105	2369
14.	Ján	Hasaj	1200	1024	2224

Pravidlá pre meranie a triedenie dreva

Anton MRNÍK

Aktualizované vydanie Doporučených pravidiel pre meranie a triedenie dreva v Českej republike pre rok 2008 podrobne a prehľadne popisuje rozdiely medzi rôznymi spôsobmi merania objemu dreva, kvalitatívnymi parametrami jednotlivých sortimentov, rôzne spôsoby preberania gufatiny (hromadné meranie dreva, elektronické meranie, meranie špeciálnymi strojmi). Publikácia v rozsahu 150 strán formátu A5 je doplnená 22 perokresbami a 32 fotografiami značne rozširuje vydanie z roku 2002.

Príručka sa zaoberá nielen preberaním drevnej hmoty, ale aj kontrolnými mechanizmami pri príjme a základmi metrológie elektronických meradiel. V publikácii sú aj tabelárne prehľady kvality a krátky terminologický slovník (v 3 jazykových mutáciách). Obrazová príloha vhodne dopĺňa technický text a prakticky znázorňuje spôsoby merania. Doporučené pravidlá pre meranie a triedenie dreva v ČR pre rok 2008 vydalo Nakladateľstvo Lesnícka práca (2007). ■

Dr. Anton Mrník je redaktorom Stolárskeho magazínu

Mexiko vysadilo v roku 2007 250 miliónov stromov

Mexický prezident Felipe Calderón v decembri minulého roku informoval, že jeho krajina vysadila v roku 2007 takmer 250 miliónov stromov, čo je jedna štvrtina z celkového množstva, ktoré si v boji proti klimatickým zmenám stanovil a cieľ Environmentálny program OSN (UNEP).

Dosiahli sme cieľ, ktorý sa zdal byť ťažkým, povedal prezident novinárom, keď zasadil sosnu na pozemku svojej rezidencie v hlavnom meste. Calderón, ktorý sa vo februári pridol k iniciatíve OSN povedal, že jeho vláda investovala do programu zalesňovania 540 miliónov dolárov. ■

Peter GOGOLA

Slovenská lesnícka komora pokračuje v zápase o svoju identitu

V stredu 12. decembra 2007 sa konal v rekreačnom zariadení Odštepného závodu Lesov SR v Čiernom Balogu seminár, organizovaný Oblastnou lesníckou komorou Banská Bystrica a štátnym podnikom LESY SR na tému „Spolupráca Oblastnej lesníckej komory s lesníckymi inštitúciami“.

Seminára sa zúčastnili zástupcovia predstavenstva Slovenskej lesníckej komory a po predných lesníckych inštitúcií na Slovensku. Podujatie svojim charakterom presiahlo rámec banskobystrického regiónu. Slovenská lesnícka komora (SLSK) dlhodobo zápasi napriek svojej opodstatnenosti s problémami v oblasti získania zákonných kompetencií a financovania. Na príčine je jednak donedávna takmer žiadna spolupráca komory s najvýznamnejšími slovenskými lesníckymi inštitúciami, nejednotný postup všetkých zložiek pri presadzovaní oprávnených záujmov celoeurópsky vysoko uznávaného slovenského lesníctva, ale pravdepodobne aj nedôvera kompetentných orgánov MP SR voči schopnosti komory vykonávať svoju činnosť v prospech lesníckeho stavu. SLSK predsa nechce a ani nemôže byť konkurenciou, ale významným partnerom vrcholným štátnym inštitúciami, ktorým z presvedčenia záleží na ľudoch, ktorí sa profesionálne zaoberajú lesom, jeho udržiavaním, ktoré je v rýchlo sa meniacich globálnych podmienkach stále náročnejšie.

Predseda Oblastnej lesníckej komory B. Bystrica, Ing. Jaroslav Šulek vo svojom úvodnom príspevku spomenul spoločne organizované, lesnícky zamerané podujatia v roku 2007 a zadal definovať oblasti problematik a možnosti spolupráce komory s dôležitými lesníckymi inštitúciami do budúcnosti.

Profesor Július Novotný, generálny riaditeľ Národného lesníckeho centra Zvolen uviedol, že nastal čas, kedy by sa lesnícka komora mohla a mala stať integrujúcim činiteľom všetkých slovenských lesníkov. Podľa jeho slov si vie predstaviť spôsoby zintenzívnenia podpory a spolupráce NLC s lesníckou komorou. Lesnícka komora potrebuje na svoje aktivity väčšie finančné zdroje a na to je podľa neho potrebný inováčnejší prístup smerom k členskej základni.

Organizačný riaditeľ š.p. LESY SR, Ing. Jozef Djubek poukázal na potrebu rozhod-

nejšieho vstupovania lesníckej komory do všetkých oblastí lesníckeho diania na Slovensku, aby sa tak stala viditeľnejšou.

Na seminári vystúpil aj predseda Slovenskej lesníckej komory, Ing. Ján Malko, CSC., ďalej podpredseda Slovenskej lesníckej komory doc. Karol Gubka, zástupca neštátneho sektora - riaditeľ Lesov mesta Brezno s.r.o. Ing. Milan Dolňan, a iní. V diskusií k téme seminára odzneli kritické slová do vlastných radov lesníckej komory, ale tiež napríklad aj smerom k Lesníckej sekcii MP SR, od ktorej lesníci, organizovaní vo svojom stavovskom a profesijnom združení, očakávajú viac ústretovosti pri hľadaní spôsobov vzájomnej komunikácie a spolupráce, a menej hľadania strohých až odmietavých postojov k návrhom a predstavám o postavení a kompetenciách Slovenskej lesníckej komory tak, ako ich majú ostatné komory na Slovensku. Odznelo aj viacero konkrétnych návrhov, ako prispieť k tomu, aby mohla SLSK úspešne obhajovať oprávnené záujmy nielen svojich členov, ale celého lesníckeho stavu; aby dokázala osloviť najširšiu lesnícku verejnosť; aby mohla úspešne prezentovať význam práce lesníkov pre verejnosť a aby sa mohla komora stať integrujúcim činiteľom všetkých štátnych i neštátnych lesníkov, vlastníkov a obhospodarovateľov lesa.

V záverečnom prehlásení zo seminára sa okrem iného uvádza:

1. V roku 2007 prišlo k oživeniu spolupráce medzi lesníckou komorou a lesníckymi inštitúciami.

2. V 1. polroku 2008 je akútnou potrebou zorganizovanie jednaní pri okrúhlym stole za účasti Slovenskej lesníckej komory a rozhodujúcich lesníckych inštitúcií Slovenska za účelom posilnenia vedomia potreby vyššej úrovne vzájomnej užitočnosti a zintenzívnenia ďalšej spolupráce.

3. Predstavenstvo Slovenskej lesníckej komory pripraví ideový zámér a organizačné zabezpečenie pre uskutočnenie Prvého celoslovenského zhromaždenia lesníkov v r. 2008. ■

Ing. Jaroslav Šulek

Predseda Oblastnej lesníckej komory
Banská Bystrica

Foto: **Boris Pekarovič**

Kolektívna zmluva podpísaná

Peter GOGOLA

V stredu 16. januára 2008 generálny riaditeľ doc. RNDr. Ing. Jozef Mindáš, PhD. a predseda ZZV DLV Bc. František Suchanovský podpísali dohodnutú Kolektívnu zmluvu na rok 2008.

„Kolektívne vyjednávanie pre rok 2008 považujem za jedno najťažších od roku 1990“ povedal na margo podpisu zmluvy predseda ZZV DLV Bc. František Suchanovský a dodal: „Dôležité je, aby jednotlivé časti a články kolektívnej zmluvy boli naplnené. Navýšenie tarifných miezd o 3% však pokryje len predpokladanú infláciu, teda mzdy reálne neporastú“.

Generálny riaditeľ doc. RNDr. Ing. Jozef Mindáš vyjadril odlišný názor: „Rast miezd pokladám za dostatočnú. Jeho trend musí kopírovať vývoj hospodárenia, nemôžeme pripustiť, aby ohrozil plánovaný hospodársky výsledok. Okrem toho priemerná mzda zamestnanca štátneho podniku LESY SR za prvé tri kvartály roku 2007 dosiahla 26 024 Sk, čo je o 5 252 korún viac ako priemerná mzda za rovnaké obdobie v národnom hospodárstve.“ ■

Lesnícke a drevárske múzeum je „naše“

Peter GOGOLA

Na základe rozhodnutia ministerky pôdohospodárstva SR Zdenky Kramplovej o vklade časti majetku štátnej príspevkovej organizácie Múzeum vo Svätom Antone do štátneho podniku LESY SR a následného rozhodnutia generálneho riaditeľa š.p. LESY SR o organizačnom začlenení Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene do štruktúry organizačných útvarov bolo spomínané múzeum k prvému januáru 2008 zaradené ako organizačná jednotka generálneho riaditeľstva so štatútom strediska.

Vedúca Lesníckeho a drevárskeho múzea Mgr. Ľubica Miľanová k začleneniu do štruktúry generálneho riaditeľstva poznamenala: „Zamestnanci nášho múzea vítajú túto zmenu, pretože rekonštrukcia budovy akútne vyžaduje dofinancovanie. Chceme byť dôstojným stánkom historickej vedy a zároveň zdrojom informácií o lesníctve pre širokú verejnosť.“ ■

Odborný lesný hospodár
na LS Staré Hory Ján MALA

Boli sme ako jedna rodina

Jozef MARKO

57-ročný Ján Mala pracuje v štátnych lesoch od roku 1970. Rodák z dedinky Rakytovce, ktorá je dnes súčasťou Banskej Bystrice. Svoju profesnú púť začínal v Pliešovciach v novo vznikajúcom Lesníckom učilišti. Po skončení základnej vojenskej služby v októbri 1972 nastúpil na LZ Banská Bystrica, polesie Motyčky (terajšia LS Staré Hory) ako praktikant, potom bol desať rokov na pozícii lesníka. Dalších dvadsaťtri rokov pracoval ako ťažbár na Lesnej správe Staré Hory a od roku 2006 je odborným lesným hospodárom na Lesnom obvode Staré Hory. V novej organizačnej štruktúre sa vrátil na miesto lesníka, aj keď mu ponúkali, aby zobral miesto ťažbára LS. Odmietol, pretože ako hovorí, má štyri roky do dôchodku a príležitosť treba dať mladším. Ján Mala má vo zvyku povedať priamo to, čo si myslí. Chlapi si ho za to vážia. Skúsenosť má na rozdávanie a bez problémov vie pomenovať veci pravými menami.

LESNÍK MUSÍ POZNAŤ HORU, ZA KTORÚ JE ZODPOVEDNÝ

Pochádza z robotníckej rodiny a rozhodnutie stať sa lesníkom v ňom dozrelo úplne prirodzene ako v každom dedinskom chlapcovi, ktorý trávil veľa času vonku, v prírode. Po tom, ako nastúpil na Lesný závod Banská Bystrica, dostal sa na Polesie Motyčky, ktorému sa vtedy hovorilo trestný tábor, pretože tam umiestňovali za trest nepohodlných a nepreverených kolegov. Na tie časy však spomína veľmi rád. „Všetko sme robili spolu. Neexistovalo povedať nedá sa alebo nechce sa mi. Napríklad pri vyznačovaní sme si vzájomne pomáhali po jednotlivých úsekoch. Vzali sme farbu a šlo sa. Nebolo toľko papierovania ako dnes. Vzťahy boli skrátka iné a aj robota bola určite jednoduchšia. Viac sme boli v lese a aj viac kontrol bolo vykonávaných v lese. Nie že by mi kontroly chýbali - to nie, pretože sa hovorí, že kto robí, robí aj chyby a nikto nie je neomylný, ale boli sme tak častejšie v kontakte s kolegami zo závodu a z podniku. Mali sme k sebe bližšie ľudsky i odborne. My z lesníckej prevádzky sme sa mali s kým poradiť priamo v teréne, neboli sme odkázaní len na mailovú poštu. Boli sme ako jedna veľká rodina. Dnes sa cítim skôr ako siroty, ktoré len dostávajú príkazy zhora, ale nemajú možnosť včas sa vyjadriť k ich obsahu,“ porovnáva J. Mala.

Za tie roky veru nikto nepozná hory obhospodarované LS Staré Hory tak ako on. Práve tento aspekt považuje v lesníctve za najdôležitejší - lesník musí dokonale poznať lesné porasty, za ktoré je zodpovedný. V tejto súvislosti spomína najnovšiu organizačnú zmenu, ktorá spôsobuje to, čo každá pred ňou. Chlapi, ktorí sa dostanú na nový alebo staronový lesný obvod, znova budú potrebovať aspoň dva roky, kým ho budú mať dôkladne prechodený. Na LS Staré Hory je situácia o to komplikovanejšia, že v roku 2008 prídu taxátori. Ak im pri príprave nového LHP nepomôže človek, ktorý tunajšie po-

rasty pozná najlepšie, ktorý bude s taxátormi chodiť denne do terénu a ktorý je schopný uplatniť predstavy o plánovaných zásahoch v porastoch založené na ich poznaní, tak LHP nebude taký kvalitný, ako by mal byť.

Keď už je reč o predstavách, ktoré v súčasnosti lesníci uplatňujú v pestovaní a obnovovaní porastov zaujímať sa o to, ako vníma J. Mala posun v lesníckom myslení. „Viete, keď sme začínali, bolo to iné, pretože všetky práce boli vykonávané vlastnými zamestnancami. Povedzme lanovkári. Keď sa im pokazila lanovka, tak išli robiť prezávku. Operatívne sme ich vedeli presunúť. Prioritné boli vtedy kubíky. Ťažba a zasa ťažba. Niekedy mám pocit, že aj teraz je to tak. V prvom rade totiž ide o hospodársky výsledok. Alebo vyťažené drevo. Manipulovali sme ho len na odvozných miestach. Teraz si neviem ani predstaviť, že by to tak ostalo, pretože považujem za rozumné, že je vyťažené drevo v celých dĺžkach odvezené na expedičné sklady a tam manipulované. Vyhovuje to aj lesu a v našich náročných terénoch zvlášť. Tu býva aj meter snehu a niekde na OM by ostalo drevo, tak ako by sme sa k nemu dostali? Alebo lepšie povedané, za akú cenu? Časy sa zmenili, lebo kedysi musel odberateľ zobrať čo bolo, teraz my musíme reagovať na požiadavky trhu, na dopyt po konkrétnych sortimentoch.“

BEŽÍME PRED VLAKOM. IDEME NIE-ČO ROBIŤ, ALE NEVIEME TO ROBIŤ

Najväčšie ťažkosti spôsobuje kolegom v lesníckej prevádzke práca s KRPK a WebLES-om. Kde sú podľa J. Malu príčiny, ktoré spôsobujú problémy? „Viem, že v tomto smere sme na začiatku, ale vadí mi, že na zdokonaľovaní programov sa nerobí systematicky od začiatku roka. Až

keď ich začína prevádzka potrebovať, vtedy ich začínajú upravovať, ladiť. Potom je to vypínané, prepínané. Čo bolo včera dobre, dnes je zle. Budem konkrétny. Keď som v septembri alebo októbri do programu nahadzoval plochy na prípravu pôdy na umelú obnovu, tak nebolo potrebné rozlišovať medzi ihličnatými a listnatými drevinami.

Keď som to mal hotové, tak prišiel program, v ktorom bolo potrebné plochy obnovované listnáčmi a ihličnanmi nahadzovať zvlášť. Alebo predvčerom prišiel mail, podľa ktorého už WebLES počíta automaticky plochy z ťažby, ale predtým to nedokázal. Lenže ja už mám bilanciu na budúci rok hotovú tak, ako sme to rátili v LHKE a prerábať ju už nebudem! Skrátka, ja tomu hovorím, že bežíme pred vlakom. Programy a zmeny v nich sú pozadu. Ideme niečo robiť, ale ešte to nevieme robiť... Prečo nebola pilotne vybraná lesná správa, na ktorej by bolo fungovanie celého systému odskúšané? Potom sme sa mali rozhodnúť: berieme alebo neberieme. Ale my sme zobrali, prepáčte, mačku vo vreci. Nemôžem si pomôcť, ale tak to vidím. S kýmkoľvek sa stretnete v lesníckej prevádzke, každý je nespokojný. Dnes musím spraviť päť úkonov, aby som sa dopracoval k tomu, na čo mi predtým stačil jeden. Už pred dvoma - tromi rokmi sme boli ubezpečovaní, že to pôjde. Ale stále to nefunguje tak, ako má. Dokedy máme čakať?!”

Na záver sa pýtam J. Malu, čím môžeme atraktívnejšie lesnícku profesiu pre mladých. Veková štruktúra pracovníkov nášho štátneho podniku nie je priaznivá, pretože v nej dominujú kolegovia s vekom nad 40 - 50 rokov. Máme málo zamestnancov pod vekovou hranicou 30 rokov. Čo treba robiť, aby sme doplnili rady o mladých? „Žijeme v takej dobe - peniaze sú základ. Mladí dnes žijú inak ako my, čo sme boli v každej voľnej chvíli v hore. Veľa sme toho nepotrebovali. Ale súčasní mladí ľudia majú iné nároky a preto ich môžeme získať iba vtedy, ak ich slušne zaplatíme. A potrebujeme si tiež získať späť spoločenské uznanie a podporu politikov. Ak ale nebudeme mať buď vlastné ministerstvo, alebo aspoň spoločné ministerstvo so životným prostredím, tak stále budeme v závese niekoho iného. Predtým vodárov, teraz poľnohospodárov. Lesnícke záujmy majú zastupovať lesníci, zdôrazňujem lesníci. Potom bude situácia iná,“ dodáva

J. Mala. ■

MUDr. Gušťařík prezentuje činnosť PZS.
Foto: Ing. Hatalova

Otázky nad pracovnou zdravotnou službou

Základom je pracovný lekár

Jarmila HATALOVÁ

V poslednom čase, predovšetkým prostredníctvom masovo komunikačných prostriedkov sa začala na Slovensku medializovať oblasť pracovnej zdravotnej služby (PZS). Na základe toho, že OZ Trenčín patril medzi prvých realizátorov PZS, a keďže som sa prostredníctvom zamestnávateľa zúčastnila školenia týkajúceho sa uvedenej oblasti, z dôvodu širšej informovanosti ostatných zamestnancov LESY SR, š.p. Banská Bystrica som sa rozhodla získať informácie uverejniť.

s fyzickými alebo právnickými osobami, ktoré podnikajú v týchto oblastiach.

DOTERAZ VYDANÝCH 80 OPRÁVNENÍ

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že **PZS posudzujú zdravotný stav zamestnancov vo vzťahu k práci**, pričom na území SR je 2,2 milióna ekonomicky činného obyvateľstva. Oprávnenie na výkon činnosti PZS vydáva Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ SR) na základe žiadosti podnikateľského subjektu. Novelou k zákonu bol upravený správny poplatok na vydanie oprávnenia výkonu PZS a prestavuje 15 000 Sk. Oprávnenie je platné 5 rokov. Zoznam firiem, ktoré môžu vykonávať PZS dodávateľsky, je prístupný na internetovej stránke www.uvzsr.sk. V prípade, že zamestnávateľ si zabezpečí PZS vlastnými zamestnancami, t.j. v pracovnom pomere, nepotrebuje oprávnenie na výkon PZS, avšak bude pravidelne kontrolovaný ÚVZ SR.

Doteraz bolo vydaných 80 oprávnení, v tomto členení podľa krajov:

- Bratislavský kraj: 21
- Košický kraj: 14
- Trenčiansky kraj: 12
- Prešovský kraj: 10
- Žilinský kraj: 8
- Banskobystrický kraj: 7
- Nitriansky kraj: 6
- Trnavský kraj: 2

Firmy, ktoré sú na internetovej stránke označené modrou farbou sú funkčné, firmy označené červenou farbou sú nefunkčné. Len pre zaujímavosť, doteraz boli dve oprávnenia odobraté, jedno oprávnenie v Trenčianskom kraji a jedno v Banskobystrickom kraji. Základom PZS je **pracovný lekár, ktorý je zároveň vedúcim tímu**. Nie je to teda klasický obvodný lekár, ale **ide o špecialistu s atestáciou v odbore pracovné lekárstvo, klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo služby zdravia pri práci**.

Tím PZS tvoria aj iní **odborní lekári** – očný lekár, urológ, gynekológ, hygienik a pod.,

asistent – odborník s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejného zdravia a hygieny

sestra iný zdravotný personál – psychológ, rehabilitačný pracovník, ergometrik

ďalší zdravotný pracovník - kontrola pracovísk, podmienok práce

a ostatný personál na výkon administratívnych prác.

Minimálne zloženie tímu môže byť 1 lekár a 1 sestra prechodne do 31.12.2011. Podľa doterajších skúseností

odporúčame vybrať si akreditovanú PZS, ktorá má vlastné priestorové, prístrojové a ostatné technické vybavenie z dôvodu pružnosti a uskutočnenia lekárskeho prehliadok na jednom mieste v určený deň.

Pri charakteristike PZS a k predchádzajúcej časti uvedeným informáciám je potrebné tak upriamiť pozornosť na Vyhlášku MZ SR č. 458/2006 Z. z. o rozsahu a náplni PZS, o zložení tímu a o požiadavkách na ich odbornú spôsobilosť, účinnú od 14.7.2006. PZS sú určené dve rovnocenné činnosti:

- a.) dohľad nad pracovnými podmienkami
- b.) dohľad nad zdravím zamestnancov v súvislosti s prácou.

Určené činnosti predstavujú napr.:

- identifikáciu nebezpečenstiev z chemických, fyzikálnych, biologických a iných faktorov,
- sledovanie expozície zamestnancov zdraviu škodlivých faktorov pracovného prostredia,
- hodnotenie zdravotných rizík, návrhy na ich zníženie, resp. odstránenie,
- dohľad nad stavom pracovného prostredia (dispozičné, priestorové, ergometrické riešenie pracoviska, vetranie, vykurovanie, osvetlenie...),
- sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu zamestnancov- vstupné, periodické, výstupné, preventívne lekárske prehliadky,
- vykonávanie imunizácie,
- organizovanie a zabezpečovanie školení prvej pomoci,
- určovanie profesií na účely rekondičných pobytov,
- poradenstvo a výchova k ochrane zdravia.

Zo zákonných opatrení, ktoré v roku 2007 nadobudli účinnosť v spojitosti s výkonom PZS je predovšetkým **nový zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji zdravia**, ktorý nahradil zákon č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve. Každodenná prax pri aplikácii zákona č. 126/2006 Z. z. priniesla potrebu nahradenia ho novým zákonom i preto, aby bola zvýšená osobná zodpovednosť každého jednotlivca za ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia spolu s vytváraním a ochranou zdravých životných a pracovných podmienok.

Pre zamestnávateľa od 1.9.2007 je dôležité to, že musí:

- zabezpečiť opatrenia na zníženie expozície zamestnancov faktorov práce a pracov-

Úvodom je potrebné zdôrazniť, že PZS nie je novým pojmom, aj keď sa nám to na prvý pohľad môže zdať. Iste si spomeniete na bývalých závodových lekárov väčších či menších podnikov, kde špecialisti s atestáciou na pracovné lekárstvo zabezpečovali tzv. závodovú pracovnú zdravotnú službu.

PZS do súčasnej podoby priniesol vývoj v súvislosti so vstupom do EÚ, kde je SR povinná plniť záväzky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii. Išlo predovšetkým o zapracovanie:

- Dohovoru MOP č. 155/1981
- Dohovoru MOP č. 161/1985 o závodných zdravotných službách
- Smernice Rady č. 89/391/EHS o ochrane, podpore zdravia a bezpečnosti pri práci, ktorá už u nás bola pretransformovaná v zákone č. 124/2006 Z. z.

Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci bol doplnený novelou č. 309/2007 Z. z., účinnou od 1. 9. 2007, kde boli doplnené i paragrafy týkajúce sa PZS. Bližšie špecifikuje hlavne:

- pôsobnosť zákona – tento zákon sa vzťahuje na zamestnávateľov a zamestnancov vo všetkých odvetviach výrobnéj i nevýrobnej sféry. Povinnosti ustanovené týmto zákonom sa **primerane** vzťahujú aj na fyzickú osobu, ktorá podniká a nemusí byť zamestnávateľom, t.j. živnostník,
- preventívna a ochranná služba, ktorá je tvorená dvomi paralelne pri sebe existujúcimi službami:

1) PRACOVNOU ZDRAVOTNOU SLUŽBOU (PZS)

2) BEZPEČNOSTNO - TECHNICKOU SLUŽBOU (BTS).

Ide o výkon odborných služieb pre všetkých zamestnancov, pričom zamestnávateľ si môže zabezpečiť tieto služby vlastnými zamestnancami v pracovnom pomere alebo dodávateľským spôsobom,

ného prostredia na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň, najmenej na úroveň limitov,
 ● zabezpečiť pre zamestnancov posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na výkon práce.

Lekárske prehliadky vo vzťahu k práci vykonávajú lekári PZS a to:

- a) pred nástupom do práce (vstupná lekárska prehliadka),
- b) v súvislosti s výkonom práce (periodická lekárska prehliadka),
- c) pred zmenou pracovného zaradenia,
- d) pri skončení pracovného pomeru zo zdravotných dôvodov,
- e) po skončení pracovného pomeru.

Frekvencia prehliadok vo vzťahu k práci je závislá od zaradenia práce do kategórie rizika, pričom:

- 1. kategória predstavuje minimálne zdravotné riziko,
- 2. kategória predstavuje únosnú mieru zdravotného rizika
- 3. kategória predstavuje významnú mieru zdravotného rizika
- 4. kategória predstavuje vysokú mieru zdravotného rizika.

OCENENÝ PRÍSTUP OZ TREŇČÍN

Posúdenie miery zdravotného rizika a zaradenie prác do kategórií pomáha vypracovávať zamestnávateľovi taktiež PZS na základe Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1.10.2007. Návrh na zaradenie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík, vypracovaný prostredníctvom PZS, je zamestnávateľ povinný do 31.12.2007 zaslať na príslušný RÚVZ. Pri práci zaradenej do 2. kategórie je periodičita prehliadok jedenkrát za tri roky, pri práci zaradenej do 3. a 4. kategórie je periodičita jedenkrát za rok. **Náklady súvisiace s posudzovaním zdravotnej spôsobilosti na prácu hradí zamestnávateľ.** Lekár PZS všetky výsledky vyšetrení vo vzťahu k práci zaznamenáva do zdravotnej dokumentácie vedenej u PZS a následne vypracováva posudok o zdravotnej spôsobilosti na výkon konkrétnej činnosti. Uvedený posudok zašle PZS zamestnávateľovi a kópiu dostane ošetrojúci (všeobecný) lekár, s ktorým má zamestnanec uzatvorenú dohodu o poskytovaní ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Odštepny závod Trenčín začal realizovať PZS na prelome mesiaca október - november 2006. Uskutočnenou kontrolou orgánu štátneho odborného dozoru na úseku hygieny práce koncom roka 2006 v súvislosti s priznávaním choroby z povolania a ďalšou kontrolou v mesiaci jún 2007 Inšpektorátom práce v Trenčíne, zameranou na dodržiavanie predpisov BOZP a nelegálne zamestnávanie, bol nezávisle ocenený prístup vedenia závodu pri zriadení PZS a aplikácií novoprijatých zákonov do praxe, čím neboli voči zamestnávateľovi uplatnené sankčné opatrenia. Vedenie OZ Trenčín prizvalo vedenie PZS na spoločné stretnutie so zamestnancami počas konania Zhromaždenia zamestnancov a Konferencie ZO OZ uskutočnenej dňa 24.4.2007, kde bola prezentovaná činnosť PZS. ■

Text a foto: **Ing. Jarmila Hatalová,** personalista OZ Trenčín

Vzájomná propagácia

Július BURKOVSKÝ

znávanie, návštevy, výmena odborných informácií, a v neposlednom rade aj vzájomná propagácia lesníckych muzeálnych zariadení poukazujú na to, že maďarský a slovenský národ môžu nielen bezproblémovo spolunažívať, ale aj obojstranne výhodne spolupracovať. ■

V uplynulom roku vznikol zaujímavý nápad na recipročnú propagáciu nášho Lesníckeho skanzenu vo Vydrowskej doline pri Čiernom Balogu a Lesníckeho múzea v údolí Salajky pri Szilvásvárade (Maďarsko). Návrh propagačných panelov bol schválený maďarskými kolegami – lesníkmi v rámci našej návštevy Národného parku Bükk v júni 2007 a nič už potom nebránilo výrobe samotných panelov (pútačov).

Jeden z týchto panelov, nabádajúcich k návšteve lesníckeho múzea (Erdészeti Múzeum) pri Szilvásvárade, pozostávajúceho z vnútornej expozície umiestnenej v bývalej správcovskej budove priamo v údolí Salajka (Szalajka völgy) a z povýše situovanej vonkajšej expozície pod holým nebom, je umiestnený v centrálnej časti Lesníckeho skanzenu vo Vydrowskej doline. Treba poznamenať, že práve toto maďarské lesnícke múzeum pôsobilo veľmi inšpiratívne pri tvorbe nášho Lesníckeho skanzenu.

Druhý panel, nabádajúci zas k návšteve Lesníckeho skanzenu na Slovensku, odovzdali zástupcovia š. p. LESY SR na Dni stromu 2007 maďarskému kolegovi – lesníkovi z NP Bükk, ktorý prisľúbil jeho skorú inštaláciu. V súčasnosti je už aj tento panel na vhodnom drevenom nosiči umiestnený pri vstupe do vonkajšej (prírodnej) expozície Lesníckeho múzea v hornej časti údolia Salajka.

Možno povedať, že vzájomné spo-

Pred polstoročím bola zriadená LTŠ v Lipovciach Sedem rokov splneného poslania

Imrich LIPOVSKÝ

Bez minulosti niet prítomnosti. Aj takto by sme mohli nazvať polstoročie Strednej lesníckej školy (SLŠ) v Prešove. Lesnícka technická škola (LTŠ) v Lipovciach je predchodkyňou SLŠ v Prešove. V živote človeka, spoločnosti, ale aj podniku, závodu, či školy sú obdobia, keď je čas pozastaviť sa, obzrieť na minulé roky. Dôvodom k zastaveniu sa je aj 50. výročie vzniku LTŠ v Lipovciach.

SLŠ v Prešove je už viac ako polstoročie dielňou, v ktorej sa formujú a vzdelávajú mladí ľudia vedomostne, prakticky i osobnostne. Táto škola má bohatú a dávnu históriu. Jej korene siahajú až do roku 1946, keď na základe rozhodnutia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy z 21.12.1945 bola zriadená prvá lesnícka škola na východnom Slovensku v Jelšave. SLŠ sa hrdo hlási k tradíciám lesníckych škôl v Jelšave, Humennom, Remetských Hámroch a Lipovciach. Len jeden rok mala Vyššia lesnícka škola sídlo v Humennom – v školskom roku 1951/1952. Nasledujúci školský rok bol otvorený začiatkom septembra v priestoroch krásneho kaštieľa v Remetských Hámroch v okrese Sobrance. Cez polročné prázdniny z 31.1. na 1.2.1956 bol ale celý kaštieľ pohltý plameňmi. Vyše sto žiakov 1. – 4. ročníka bolo premiestnených do sesterských škôl v Liptovskom Hrádku a Banskej Štiavnici.

V školskom roku 1956/1957 boli intenzívne hľadané priestory pre lesnícku technickú školu v regióne východného Slovenska. Do úvahy prichádzali kasárne v Bardejove, budova ONV v Gelnici a v Lipovciach. Predstavitelia Prešovského kraja sa nechceli vzdať sídla LTŠ. Definitívne rozhodnutie o umiestnení LTŠ padlo na Lipovce v okrese Prešov. LTŠ v Lipovciach zriadili 1.9.1957 a umiestnili ju v objektoch bývalej Krajskej politickej školy pre funkcionárov národných výborov. Všetky objekty školy a domova mládeže boli umiestnené v zrubových budovách vzdialených asi dva kilometre

od dedín Lipovce a Šindliar.

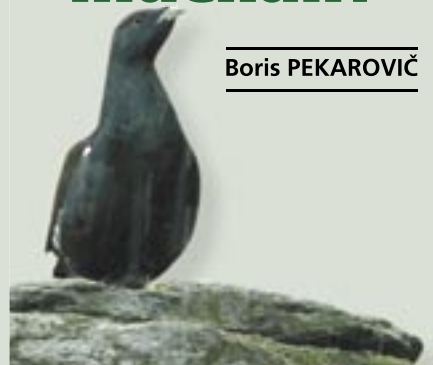
Aj napriek ťažkým podmienkam LTŠ v Lipovciach splnila svoje poslanie. Záujem o školu bol veľký a každoročne sa hlásilo do prvého ročníka viac uchádzačov ako bolo možné prijať. Do školy prichádzali uchádzači z východného Slovenska a výnimočne aj z ostatných krajov. V roku 1958 bolo rozhodnuté o výstavbe školy v Prešove. Aj keď v Lipovciach boli veľmi dobré podmienky pre praktické vyučovanie, vzhľadom na perspektívu školy v Prešove bolo zriadené 5.3.1959 školské poľesie Cemjata. V roku 1960 sa začalo s výstavbou školy, domova mládeže, telocvične a športového areálu v Prešove.

Nová a radostnejšia história lesníckeho školstva na východnom Slovensku sa začala písať otvorením SLŠ v Prešove 3.9.1964. Objekty v Lipovciach sú dané do užívania pre Lesnícke odborné učilište, ktoré sa 1.9.1967 sťahuje do Bijacoviec. Za obdobie siedmich rokov trvania LTŠ v Lipovciach v školských rokoch 1957/58 až 1963/64 absolvovalo školu 180 žiakov denného štúdia a 76 absolventov diaľkového štúdia. Škola takto významne prispela ku zvyšovaniu kvalifikácie THP v lesnom hospodárstve Východoslovenského kraja. Absolventi boli po stránke teoretickej a praktickej veľmi dobre pripravení. Dôkazom toho bolo ich umiestnenie a uplatnenie v praxi. ■

Ing. Imrich Lipovský je bývalý riaditeľ LTŠ v Lipovciach (redakčne krátené)

Globálne oteplený hlucháň?

Boris PEKAROVIČ

Počas rozsiahlej rekonštrukcie rekreačnej chaty Sviniarka na OZ Čierny Balog prejavil nevšedný záujem o prácu remeselníkov mladý kohút hlucháňa.

Od októbra až do doby písania tohto postrehu, sa hneď po príchode pracovníkov na pracovisko odniekaľ vynorí a vytrvalo robí spoločnosť ľuďom. Je možné sa k nemu priblížiť na niekoľko metrov. Odfotografovať ho tiež nie je ani najmenší problém.

Po pracovnej dobe nechce byť sám a tak si zájde do dvora horárne v blízkosti chaty. Tam ho lesník nakrmi. Podozrenie, že na lesníkovom dvore sa nachádzajú pekné sliepky, za ktorými hlucháň chodí, je neoprávnené – lesník sliepky nechová.

Zostáva teda niekoľko otázok:

- prečo sa takto mladý hlucháň správa?
- dokedy sa takto bude správať?
- neskončí nakoniec v čelustiach alebo pazúroch dravca?

Mnoho ľudí s ním už prišlo do kontaktu. Vďaka vrtochu prírody sú však všetci obohatení o pekný zážitok. ■

Ing. Boris Pekarovič je vedúci obchodu a logistiky OZ Čierny Balog

Náš hosť: švédsky panovník

Roman ĎURIŠ

V októbri roku 2006 navštívili Odštepný závod Levice dvaja zástupcovia cestovnej kancelárie z Dánskeho kráľovstva so úmyslom získať informácie o poľovních revíroch a možnostiach ubytovania. Oča-

rujúca príroda v poľovníckych revíroch a vysoká úroveň našich ubytovacích zariadení ich presvedčila a hneď si objednali dva dni lovu na bažantiu zver v poľovníckych revíroch Čereš – Želiezovce a Čífare – Pata, ktoré sa konali vo februári 2007.

Účastníci tejto poľovníckej návštevy boli príjemne prekvapení zlietavosťou a vyspelosťou bažantov, ale aj skvelou organizáciou lovu. Tým bol položený základ dobrej spolupráce i do budúcnosti. Táto spolupráca sa rozšírila v sezóne 2007/2008 na tri skupiny. Veľkým prekvapením pre nás bola informácia, že účastníkom druhej skupiny bude Jeho veličenstvo švédsky kráľ Carl XVI Gustaf. Z komunikácie s dánskou cestovnou kanceláriou Fredensborg Incoming A/S vyplynulo, že Jeho kráľovské veličenstvo nemá žiadne špeciálne požiadavky na jedlá a nápoje.

Švédsky panovník priletel lietadlom zo svojej vlasti do rakúskeho Schwechatu, odkiaľ ho previezli do

viedenského prístavu a cestoval loďou do Bratislavy, kde aj prespal so svojimi priateľmi a ochrankou v hoteli Devín. V sobotu 12. januára ráno o siedmej hodine odcestoval na poľovačku do bažantnice Čífare neďaleko Nitry cca 110 km od Bratislavy. Jeho výsosť za deň ulovila 71 kusov bažantov a celá skupina deviatich strelcov ulovila 575 kusov bažantov. Počas poľovačky po piatom pohone sa konala obedňajšia prestávka, kde sa podávalo už tradičné poľovnícke menu – šunkové zvitky, bažantia polievka a a diviak na šampiňónoch s ryžou. Organizátori lovu panovníkovi po obedňajšej prestávke predstavili možnosti a spôsoby lovu dravými vtákmi, čo ho nesmierne zaujalo.

Jeho kráľovská výsosť vyjadrila po poľovačke veľkú spokojnosť s úrovňou a priebehom poľovačky, samozrejme nie priamo, ale cez prostredníka tak, ako to predpisuje protokol. Spokojnosť švédskeho panovníka je dôkazom vysokej úrovne poľovníctva u štátneho podniku LESY SR a profesionality poľovních špecialistov. ■

Ing. Roman Ďuriš
poľovný referent OZ Levice

Na ktorej strane nosíme
lesnícke srdce?

„Všiváci jedni...!“

Ján MIČOVSKÝ

Pán inžinier, stretli sme sa nedávno v lesníckej osade na Čiernom Váhu, ktorá bola slávnostne zaradená do siete „významných lesníckych miest“. Spomínali sa tam rody, ktoré sú v slovenskom lesníckom svete všeobecne známe – Červenkovci, Žihlavníkovi, Michelčíkovi... Trocha zvláštna koncentrácia na takú malú osadu, nie?

Ani nie. Po stáročia tam žili len tí, ktorí poctivo slúžili lesu, niet divu, že meno a dielo niektorých vstúpilo aj do povedomia širšej lesníckej verejnosti. Hoci ja som sa tam narodil – krstili ma v tej lesníckej kaplnke v roku 1942 – náš rod pochádza z Horehronia. Starý otec Ján bol štátnym horárom na Bacúchu, v Kališti a v Priehode. S manželkou, ktorú si zobral ako 16-ročnú, mali spolu 13 detí, po pôrode posledného mu zomrela. Počet detí to nebol na tú dobu až taký neobvyklý, neobvyklé však bolo to, že všetky deti – 10 dievčat a 3 chlapci dosiahli aspoň stredoškolské vzdelanie. Chlapci sa stali lesníkmi, jeden z nich bol môj otec Mikuláš. Jeho spoložiakom bol počas brnenských lesníckych štúdií Hubert Bezačinský, neskorší známy profesor pestovania lesa. V Brne sa otec zoznámil s Bezačinského sestrou, mojou budúcou mamou. Lesu ostali verní aj obidvaja otcovi bratia. Vojto bol zakladateľom klubu farbiarov na Slovensku, Vlado vedúcim školského lesného poľsia v Košiciach a Zvolene.

Meno vášho otca je známe predovšetkým z rodného listu TANAPu, kde mu patrí prvé miesto...

Otec, ročník 1912, ostal po štúdiách v Čechách, v Hornom Litvínove. V roku 1938 ho však „vrátili“ na Slovensko, asi rovnako ako sme to vtedy my urobili s bratmi Čechmi. Dostal sa na Liptovskú Tepličku, po zlúčení troch správ sa stáva správcom na Čiernom Váhu. Mal mimoriadne silný vzťah k aktívnej ochrane lesa, pravdepodobne ho ovplyvnili významní brnenski profesori Konšel a Haša a ďalší. Ešte ako študent pôsobil pol roka na stáži v Rumunsku, kde vypracoval prácu o stave tamjších lesov. Patril do silnej generácie lesníkov, ktorú reprezentovali také mená ako Korpel, Stolina, či spomínaný Bezačinský. Boli to ľudia, ktorí mali veľké praktické skúsenosti a v ich celoživotnom diele to bolo aj cítiť...

Múdrost' našej profesie spočíva v čase. Nesvedčí jej chvat ani spoločenské experimenty. Jej zmyslom je trepezlivé hľadanie miery medzi lesom a človekom. Nebojme sa to povedať, nie je v tom nič koristnícke. Naopak, je v tom naša lesnícka zodpovednosť za tento svet. Za svet, do ktorého človek už priveľmi zasiahol a kde cesta naspäť – na Zem, kde žije necelá miliarda ľudí obklopených prirodzenými lesmi – už dávno neexistuje.

A hoci nám múdrost' a pokoj času naozaj svedčí, sú chvíle keď je správne narušiť jeho plynutie a vysloviť nástojčivé slovo určené všetkým, pre ktorých sú hodnoty lesa určené. Vtedy je dobré mať medzi sebou hlasy, ktoré počuť lepšie ako ostatné. Hlasy z ktorých zaznieva skúsenosť, presvedčivosť a múdrost'. Takým hlasom disponuje aj tento muž. Vstúpil už do toho najlepšieho veku. Kedysi bol lesníkom, technikom, riaditeľom, námestníkom ministra, šéfom lesníckej komory. Dnes je predovšetkým sám sebou. Mikuláš MICHELČÍK.

Mikuláš MICHELČÍK.

Prepáčte, odbočím - nechýbajú nám trochu v dnešnej dobe práve takýto profesori...?

Veru chýbajú! Dnešná lesnícka generácia lesníckych pedagógov je vynikajúco teoreticky pripravená, no chýbajú jej lesnícke skúsenosti. Asi aj preto sa lesnícke školstvo pred časom vydalo pomýlenou cestou výchovy samostatných environmentálnych odborníkov odtrhnutých od lesníckej praxe. Kto je skutočným ochrancom lesa? Ten, ktorý chodí po ňom so zákonom pod pazuchou, alebo ten, kto v ňom hospodári, vychováva ho, ošetruje a zachováva...?! Bez pochopenia zákonitostí lesnej prevádzky je ťažké pripraviť všestranných znalcov lesa. V ponovembrových rokoch sa nedostatok praktického lesníckeho vzdelania prejavil aj v tom, že požiadavky prevádzky tí hore celkom nechápali, a preto k nim nedokázali ani zaujať jasné stanovisko. A mnohí vtedajšiu neprehľadnú situáciu neuveriteľne zneužili...

???

Ale, áno, nebojme sa to povedať! Ponovembrová história lesov nie je spojená len s naprávaním majetkových krívd, ale aj s veľkým rozkrádaním lesa, hoci aj svojho!

Boli ste v tom období námestníkom ministra...

Funkciu prvého námestníka ministra som vtedy prijal po dlhom zvažovaní kvôli tomu, aby som sa pokúsil riešiť hlavný problém doby – zničujúce nepochopenie medzi lesníkmi, ktorí boli označovaní za škodcov lesa, hoci im bolo treba naopak poďakovať za jeho zachovanie a pôvodnými vlastníkmi, ktorí historicky stratili schopnosť porozumieť svojmu lesnému majetku. Myslím, že sa nám to v hektickej dobe z veľkej časti aj podarilo. To, že sa medzi reštituentmi objavili aj takí, ktorí v lese videli len peniaze, je fakt, ktorému asi nebolo možné celkom zabrániť. Napokon politické vyhlásenia ich v tom neraz priam podporovali! A aj svoj postoj k výchove lesných odborníkov som ako námestník vždy dával jasne najavo - v roku 1992 som vystúpil, hoci neúspešne, voči myšlienke samostatnej environmentálnej fakulty.

Vráťme sa k otcovi....

Na Čiernom Váhu bolo v 40 - tých rokoch veľmi veľa holín. Ak sa mal les dopestovať bolo nevyhnutné znížiť stavy zveri. Zachovali sa mi vtedajšie poľovnícke denníky – každý z lesného personálu strieľal ročne aj 50 kusov. Otec bol veľkým zástancom prirodzenej obnovy lesa a zachovania pôvodného genofondu drevín. Zlostil sa, že mu vozia cudzí smrekovec, hoci na Čiernom Váhu bol - a dodnes je - nádherný pôvodný. Hovoril plynule štyrmi jazykmi – maďarsky, nemecky, francúzsky a anglicky. Možno v tom všetkom – vo vzťahu k poľovníctvu, k pestovaniu a ochrane lesa a v jazykovej vybavenosti – treba hľadať príčinu, že v roku 1946 odchádza do Vysokých Tatier. Tam začal na správu v Tatranskej Lomnici ako riaditeľ, čoskoro sa však stáva jedným z iniciátorov vzniku TANAPu. Po dosiahnutí tohto cieľa v roku 1949 a po následnom osamostatnení národného parku v roku 1953 je menovaný jeho prvým riaditeľom. Vo funkcii bol však už

Ján Michelčík

len krátko. Vyrobil si veľa nepriateľov, napríklad aj zákazom pastvy vo vysokohorskom pásme, no hlavná príčina odchodu spočívala v tom, že odmietol ponuku nového režimu politicky sa angažovať... Na jeho predčasnej smrti v roku 1966 sa určite podieľa množstvo zimných bivačov v lese a skalách, ale ja si myslím, že aj fakt, že sa s nutným odchodom z Tatier nikdy nezmeril...

Po rokoch sa akoby osud pokúsil o reparát - riaditeľom TANAPu sa stáva jeho syn...

To však bolo oveľa neskôr. Študoval som v Banskej Štiavnici a boli to krásne časy. Myslím, že lesnícke cítenie i väčšinu vedomostí mi dala práve stredná lesnícka škola. Jej sila bola v praktickom vyučovaní, keď sa týždne teórie striedali s týždňami praxe. Po skončení zvolenskej fakulty v roku 1965 som začínal ako lesník. To bolo dôležité – skúsenosť z práce s robotníkmi je pre lesníka nenahraditeľná a som presvedčený, že práve takto by mal začínať každý, kto chce rozumieť lesu a ľuďom, ktorí mu slúžia. Následne som prešiel mnohými miestami i funkciami – bol som technikom DMS v Mošovciach, mechanizátorom na Kriváni, plánovačom v Lučenci, námestníkom i riaditeľom Ústavu pre výchovu a vzdelávanie lesníckych pracovníkov vo Zvolene. Medzi tým som absolvoval i dvojročný študijný pobyt v mlyňanskom arboréte, no neúspešne. Mal som tam v roku 1970 podpísať čosi nepekne voči dvom odborníkom – radšej som odišiel....

Tú tvrdú hlavu máte asi v rodine dedičnú...

Asi. V časech šéfovania v ŠL TANAPu som zväzdal boje s rezortom životného prostredia aj s mimovládami, ktoré postupne získali škodlivé právomoci a veľkou mierou prispeli k tomu, že tatranské smrečiny už nezvratne odídu, a to nielen z podhoria, kde ich zachytila nebývalá víchrica, ale aj z horného pásma, kde mohli ostať. Je pre les len dobre, že pôsobenie týchto združení konečne dostáva primeraný rozsah. Nech kontrolujú, no nech lesníkom neprekážajú pri práci. Tú musíme vedieť vykonávať s rozumom a citom aj v časoch neprajných. Kedysi som v TANAPe vydal vo veci spracovania kalamity príkazný list podľa lesného zákona. Minister Miklos síce zareagoval, že je to v rozpore so zákonom o ochrane prírody, ale to bolo všetko a môj príkaz sa splnil. Naozaj musíme niekedy vedieť, na ktorej strane nosíme lesnícke srdce. Tvrdohlavosť som potreboval aj v časoch, keď som v mene lesníckej komory, ako jej predseda, úspešne zabránil prevodu lesnej pôdy štátu na Slovenský pozemkový fond. Boli to ťažké rozhovory s ministrom Bacom, ktorému slúži ku cti, že mi to vtedy „nezrátal“ a svoju pozíciu nezneužil. To urobil oveľa neskôr až minister Simon, ktorý ma z funkcie riaditeľa ŠL TANAPu odvolal bez udania dôvodu. Dôvod však bol – nezmeril som sa s rozdelením TANAPu na správu štátnych lesov a správu národného parku. Vždy som poukazoval na to, že to bola obrovská hlúposť, ktorá nemá žiadne opodstatnenie. Rovnako, ako nemalo opodstatnenie bezhlavé vyhlásenie národných parkov ministrom Miklosom.

Hovoríte o zodpovednosti mimovládok za dnešný úhyn smrečín. O ich neprimerane vysokom zastúpení sme však vedeli aj sami. Nemali sme byť pri premene tatranského drevinového zloženia sami aktívnejší?

Neudržateľnosť drevinového zloženia s výrazným zastúpením smreka sme poznali a ešte do veľkej kalamity sme ho postupne znížili o 13%. Azda nám mala byť viac nápomocná aj legislatíva – obmedzenie výchovných ťažieb kvôli kalamite lesom nepomohlo. A orgány štátnej správy na úseku LH mali vo vzťahu k zákonu o ochrane prírody preukázať viacej razantnosti, veď nás k spracovaniu kalamity zaväzuje predovšetkým lesný zákon. Výrok jedného z iniciátorov rozdelenia TANAPu - že pila do národného parku nepatrí je obrazom totálnej lesníckej a ochranárskej dezorientácie. Možno je chyba aj v tom, že nám stále chýba zákon o štátnej službe, ktorý by chránil horára konajúceho v prospech lesa. Program starostlivosti, ktorý sme mali

pre TANAP vypracovaný jasne hovoril nie o tom, čo sa v Tatrách nesmie, ale o tom, čo sa v záujme ich zachovania musí. A to je principiálny rozdiel oproti dnešnému zákonu ochrany prírody a krajiny!

Tatranská kalamita sa stala mediálnou stálicou. Nie je to voči podobným a neraz ešte väčším problémom lesníkov v ostatných regiónoch trochu nespravodlivé?

Nemusíte žiarliť, medializácia Tatier pomôže všetkým lesom, nielen tatranským. Verím, že peripetie tatranskej kalamity sa napokon ukážu ako efektívna cesta k poznávaniu zákonitostí a významu lesníckej práce verejnosťou. Všestranné funkcie lesa sa musia stať súčasťou ekonomického ohodnotenia prínosu našej práce pre spoločnosť. Keď verejnosť spozná skutočný rozsah a význam mimoprodukčných funkcií lesa a náš podiel na ich zachovaní, bude nám viac rozumieť. Práca s verejnosťou je práca pre budúcnosť našich lesov. Myslím, že to čo robíte v LESOCH SR má zmysel.

Krédo inžiniera Michelčíka je stručné - ak chceme, aby nás spoločnosť rešpektovala, predovšetkým si sami vážme prácu svojich predchodcov. Vie si živo predstaviť, čo by povedal jeho otec, ak by sa dnes vrátil do Tatier: „Všiváci jedni, čo ste to tam dopustili!“ Neuspokojuje sa však s touto hypotetickou reakciou a snaží sa spolu s kolegami dať svojej nespokojnosti regulárnu formu. Založil občianske Združenie lesníkov a ochrancov prírody Tatier v ktorom sa ako predseda snaží využiť to, čo súčasná legislatíva dáva do rúk mimovládny organizáciám. Vyjadruje sa, píše, reaguje, dôvodi. Argumentov má dosť. Pripomína aj to, že medzi lesníckymi organizáciami vznikli nebývalé bariéry. „Je škoda, že sa nestretávame častejšie. Voľakedy nám závideli našu spolupatričnosť, dnes akoby lesníci navzájom stratili svoje adresy. Spolu by sme boli silnejší.“

Lúčili sme sa s informáciou o neformálnej lesníckej „rade starších“, ktorá vznikla v Čechách. Nik ju nemenuje, neplatí ani neodvoláva. Jej členmi sú také osobnosti, že je na jej mienku zvedavý ne jeden politik, či zákonodarca. Nezišla by sa podobná aj u nás? Mikuláša Michelčíka by v nej lesnícka obec určite uvítala. ■

Mikuláš Michelčík st.

Výplata na Čiernom Váhu

Zalesňovanie na Čiernom Váhu

Chvála jedle a dobrých vzťahov

Jozef MARKO

Seriál reportáží z odštepných závodov v Lesníku po dva a pol roku skončil, ale začína nový. Jeho ambíciou je priblížiť čitateľom nášho časopisu ešte hlbšie a dôkladnejšie radosti i starosti kolegov z lesníckej prevádzky v rôznych častiach Slovenska. Začíname na Severovýchode pri hraniciach s Poľskom, v malom mestečku, v ktorom neďaleko železničnej stanice upozorňuje okoloidúcich časť mohutného kmeňa stromu s tabuľou a nápisom LESNÁ SPRÁVA MEDZILABORCE na to, že práve v tejto budove sídlia miestni štátni lesníci.

Pán Gramata a Ing. Drančáková

Vedúci LS Ing. Ivan Solej si spomína, že raritný strom s výrazným nádorom objavil iba zopár desiatok metrov od miesta smrteľného úrazu 29-ročného lesného robotníka. Bolo to v roku 1999 a na počesť tejto obeti lesa dal premiestniť pôsobivý výtvar prírody pred lesnú správu. Odvtedy žiadneho chlapa pracujúceho pre štátne lesy na teritóriu tejto lesnej správy nezabilo. Bodaj by to tak ostalo navždy. V tejto súvislosti nie je určite bez zaujímavosti, že Ing. Solej je tunajším správcom od roku 1992 a na lesnej správe vo Warhol City - ako sa Medzilaborciam zvykne hovoriť - strávil čerstvý päťdesiatnik úctyhodných 26 rokov. Prešiel okrem pestovateľa LS všetkými pozíciami, takže ako hovorí, darmo ho bude niekto presviedčať, že je niečo inak, ako to funguje v praxi. V súčasnosti je navyše poslancom Trešovského samosprávneho kraja. **„Bez toho, aby som sa mohol spofahnúť na svojich najbližších kolegov - pestovateľku Aničku Drančákovú a ťažbára Dušana Gramatu, by to bolo ťažko zvládnuteľné. Ale poznáme sa už roky a myslím, že sme tu dobrý kolektív, ktorý sa nezožiera pre malíčkosti. Platí to aj v prípade rozdelenia kompetencií medzi OLH a lesníkov v doterajšej organizačnej štruktúre. Na našej správe neboli medzi nimi vážnejšie problémy. Nestretol som sa s tým, že by sa odborní lesní hospodári nad lesníkov vyvyšovali alebo niečo podobné. Napriek tomu musím povedať, že takéto rozdelenie zodpovednosti za pestovnú činnosť pre OLH a za ťažbovú pre lesníka sa mi od začiatku nepozdávalo,“** vysvetľuje Ing. Solej.

ING. SOLEJ: „ZVLÁDNEME TO“

Plynule sa dostávame k horúcej téme organizačných zmien, platných na úrovni lesných správ a odštepných závodov od 1. januára tohto roka. V čase mojej návštevy je pred vianočnými a novoročnými sviatkami a spoločne so správcom a technikmi LS diskutujeme, ako sa zmeny dotknú kolegov v Medzilaborciach. Dozvedám sa, že z ústredia odíde jeden pracovník a jeho agendu týkajúcu sa bezpečnosti práce, protipožiarnej ochra-

Ing. Ivan Solej

ny a iných povinností si rozdelia ostávajúci dvaja technici - pestovateľka a ťažbár. Celkový počet pracovníkov LS Medzilaborce klesne z 12 na 10 s tým, že dvaja kolegovia už majú zabezpečené nové pôsobisko. Nových sedem lesných obvodov zaberie rozlohu 6 000 hektárov. Pýtam sa, či za takýchto podmienok budú stíhať medzilaboreckí lesníci plniť všetky pracovné povinnosti. **„V rokoch 1998 až 1999 sme obhospodarovali až 8 000 hektárov a stihli sme všetko, čo bolo treba. Nemám obavy aj preto, že naše lesné celky sú pohromade, takže so sprístupnením porastov nie sú vážnejšie problémy. Je ešte otvorená otázka druhého osobného auta pre správu, ktoré by sme potrebovali,“** odpovedá Ing. Solej. Takže personálne bezbolestná zmena. Možno aj preto, že tunajší kolektív bol včas omladený a podľa slov správcu je v súčasnosti jeho veková štruktúra optimálna. Navyše v tunajšom regióne, v ktorom sú miestni obyvatelia oddávna bytostne spätí s lesmi a s prácou v lese, nepociťujú štátni lesníci nezáujem o lesnícku profesiu.

Bolestnejšie však vnímajú tunajší technici prácu s KRPK. Tak trochu podpičovačne kladiem otázku, či si problémy nevyrobajú sčasti tým, že ešte neovládajú program tak, ako by si to prax vyžadovala. **„Problém v práci s KRPK nie je v jeho ovládaní, ale po technickej stránke je to časovo obtiažne, pretože program je pomalý a často vypadáva aj po celé hodiny. Preto plánovanie projektov býva zdĺhavé. Výstupy z KRPK sú postačujúce. Čo sa týka práce vo WebLESe, žiadalo by sa zdokonaľiť a sprehľadniť zostavy, v ktorých chýbajú niektoré kompletne údaje zhrnuté „v kocke“ (napríklad v zostave 526 nie sú plochy na zalesnenie, tiež nie sú rozlíšené ťažbové plochy po DO, CR, ai.). Pri plánovaní pestovnej činnosti sme usmerňovaní modelovými nákladmi pestovnej činnosti, ktoré každý rok aktualizujeme,“** konkretizuje svoje výhrady Ing. Drančáková.

Správca Ing. Solej pri mohutnej jedli

Budova LS Medzilaborce

Prácu s KRPK a WebLES-om aj podľa miestnych lesníkov ešte stále a výrazne komplikujú technické problémy. Ak chcú v systéme pracovať plynule, musia sa do neho pripájať po večeroch a cez víkendy. Spracovávanie natipovaných údajov trvá podľa nich príliš dlho, pri počítači trávia zbytočne celé hodiny. Život im strpčujú počas uzávierok odstavky programov a fakt, že pracovať v KRPK môžu na správe len v jednom počítači. „**KRPK má svoje výhody, pretože viaceré výstupy z neho sú kvalitné, ale používané modely sú stanovené tak, že výstupy nezodpovedajú realite. Kolegovia z prevádzky nerozumejú, načo priemerkovali porasty... V porovnaní s pestovnou je plánovanie ťažbovej činnosti v KRPK ešte prácnejšie. S LHKE sa nám pracovalo lepšie a neostáva nám iné ako veriť, že sa aj so súčasnými programami dostaneme na požadovanú úroveň,**“ dodáva D. Gramata.

ZVELAĎUJÚ INTERIÉR I EXTERIÉR SPRÁVY

Zhodujeme sa na tom, že pre lepšie zvládnutie nových programov mala byť väčšia pozornosť venovaná školeniam pracovníkov lesných správ. D. Gramata bol síce na dvoch školeniach, ale nedostal všetky informácie o funkcionalite programov, Ing. Drančáková dokonca neabsolvovala ani jedno školenie. Ale aby sme nehovorili len o starostiach s implementáciou nového informačného systému, debatujeme aj o ďalších aspektoch života tunajších lesníkov. Z ich slov vyplýva, že sa neustále snažia zlepšovať si pracovné prostredie. Ing. Solej mi ukazuje zrekonštruované priestory na poschodí budovy lesnej správy, v ktorej bol ešte donedávna neobsadený služobný byt a dnes jednotlivé miestnosti slúžia lesníkom ako kancelárie. Tí tak budú mať pokoj na kancelársku robotu, ktorej sa jednoducho vyhnúť nedá. Lesníci z Medzilaboriec však chcú dať do poriadku nielen interiér, ale aj exteriér správy. V priebehu roku 2008 plánujú zatepliť budovu a dať jej nový šat. Správca nosí v hlave aj úpravy v bezprostrednom okolí správy tak, aby k altánku pribudli ďalšie prvky, ktoré spríjemnia celkový dojem návštevníkov a obchodných partnerov.

Pýchou tunajších lesníkov sú Palotské

jedliny. Rovnomenná národná prírodná rezervácia na teritóriu CHKO Východné Karpaty má rozlohu 157 hektárov, ale génová základňa kvalitných jedľových porastov sa rozprestiera až na 472 hektároch. Mám možnosť presvedčiť sa, že tu rastú skutočne krásne exempláre jedle. Ing. Solej hovorí, že lesníci v tomto priestore nemajú problémy s ochrancami prírody. Až na výnimky – diskusie s ľuďmi, ktorí sa za nich radi vydávajú. Spomína na stretnutie s náčelníkom Lesoochranárskeho zoskupenia VLK Ing. Lukáčom. „**Vyčítal nám, že odlesňujeme veľké plochy a spôsobujeme tak eróziu pôdy a následné povodne. Keď som mu ale pripomenul, že ničivú povodeň v roku 2005 má na svedomí voda, ktorá sa valila z husto zalesnených lesných komplexov, tak ostal na mňa hľadieť, ako... Jednoducho, s niektorými ľuďmi je ťažká reč.**“

V teréne hovoríme aj o ďalších špecifikách fungovania lesníkov v tomto regióne. Pochvaľujú si, že nemusia zápasiť s kalamiťou. Ročná náhodná ťažba predstavuje len 500 – 600 m³, pričom ročný objem ťažby je na úrovni 20 000 m³. Na druhej strane sa musia hlavne na Lesnom celku Krásny Brod stále pasovať s prestarnutými porastmi a ich prevodmi a premenami. Nadmorská výška obhospodarovaneého územia nie je vysoká (najvyšší kopec na okolí nazvaný Paseky má približne 900 m n. m.), ale prácu lesníkom výrazne sťažujú severne orientované, prikre a hlboké strže bystrín a potokov, do ktorých sa snečné lúče dostanú iba zriedka. Podmáčané pôdy v dôsledku silnej zrážkovej činnosti majú tiež vplyv na kvalitu dreva. Listnáče potom navonok vyzerajú dobre, ale skryté vady sa podpíšu pod speňaženie produkcie z nich. V týchto podmienkach majú zelenú hlavne lanovky a koníky. Správca hovorí, že ešte jedna lanovka by sa im veru zišla.

Ale taký je lesnícky život. Stále je čo riešiť. Pred vianočnými a novoročnými sviatkami je ale ten správny čas zastaviť sa. A ešte viac utužiť kolektív. Hovorí aj o inom ako o práci, povinnostiach a problémoch. Na LS sa na takéto stretnutie pri dobrom gulášu chystajú. Vlastne ako každý rok o tomto čase. Iste aj preto to v pracovných a medziľudských vzťahoch klope tak ako má. ■

Jedli sa na východnom Slovensku darí

Pohľad do porastu palotských jedlín

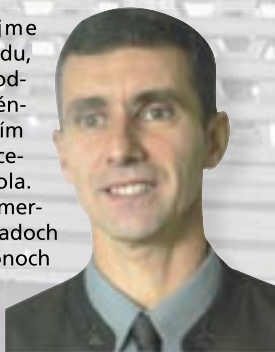
Pohľad do koruny majestátnej jedle v Palotských jedlinách

Nový pohľad na plánovanie pestovateľskej činnosti

Rudolf BRUCHÁNIK

Najväčšou devízou KRPK je, že priniesol nový pohľad na plánovanie pestovateľskej činnosti. Ešte pred pár rokmi sa totiž pestovateľské projekty zostavovali viac-menej rutinne preberaním rozsahu prác z predchádzajúcich rokov a priradovaním priemerovaných nákladov k jednotlivým výkonom. Plánovanie v KRPK dnes vytvára objektívnu platformu pre nápočet nákladov a umožňuje pre každý porast zvlášť zadať parametre prírodných a terénnych podmienok.

Samozrejme za predpokladu, že tieto sú zhodnotené terénnym posúdením a nie od kancelárskeho stola. Údaje o priemernej nákladov na podvýkonoch sú tak porovnávané ako základom k navrhovaným cenám dodávateľov

Ing. Rudolf Bruchánik, PhD

a základom rozhodovania pri výberových konaniach. Myslím, že z tohto uhla pohľadu by sa na zavedenie KRPK mali pozrieť všetci tí, ktorí o jeho účelnosti ešte stále pochybujú. Samozrejme, prístup k novému softvéru je i odrazom jeho komfortu a s tým bolo v roku 2006 problémov naozaj dosť.

V nasledujúcom roku sa preto na stretnutí s užívateľmi pomenovali všetky nedostatky a konštruktívne pripomienky sa následne zapracovali do novej verzie programu. Jej hlavnou filozofiou je možnosť hromadného zadávania údajov pre súbory porastov s podobnými činiteľmi normy a ich ďalšie hromadné úpravy. Tým sa plánovanie značne zjednodušilo, časovo výrazne skrátilo a vonkajšia prevádzka mohla byť v podstate spokojná. Že tak tomu nebolo ani v roku 2007, ide skôr na vrub chronickým ťažkostiam so sieťovým pripojením, ktoré zatienili skvalitnenie softvéru a spôsobili pretrvávajúcu nespokojnosť. Zostáva veriť, že v roku 2008 sa tieto problémy ko-

Nový informačný systém

Chceme alebo nechceme prehľadný systém plánovania? Odmietajú niektorí kolegovia nový informačný systém iba preto, že dokáže poukázať na nedostatky a chyby v plánovaní v lesníckej prevádzke? Prečo niektorí topmanažéri odštepných závodov nemajú záujem využívať manažérsky informačný systém, disponujúci obrovským množstvom užitočných informácií, ktoré je teraz možné veľmi rýchlo spracovať? Aj takéto otázky si kladú pracovníci, ktorí sa snažia sfunkčniť nový informačný systém tak, aby bol prínosom pre celý podnik, pre každého jeho zamestnanca.

Niekoľkokrát sa na stránkach Lesníka objavila otvorená kritika nedostatkov a chýb v procese implementácie nového informačného systému z úst kolegov z lesníckej prevádzky. Naším cieľom nebolo rovnako ako v prípade otázok z úvodu tohto článku, spochybniť profesionalitu kolegov prichádzajúcich do kontaktu s touto problematikou. V Lesníku sa chceme tejto mimoriadnej závažnej a dôležitej téme venovať naďalej práve preto, aby sme prispeli k vzájomnému pochopeniu implementátorov a užívateľov, aby sa ich pohľady a prístup k procesu implementácie nového informačného systému zblížili. Je totiž zrejme, že niet cesty späť. Že sa musíme všetci snažiť čo najskôr ísť rovnakým smerom. Pritom sa vzájomne počúvať a aktívne zlepšovať, čo je potrebné zlepšiť.

Aj dnešný blok článkov má prispieť k zorientovaniu sa v zložitej problematike a k vysvetleniu súvislostí. Podľa nášho názoru stojí za to pozorne si prečítať jednotlivé príspevky. Ing. Rudolf Bruchánik, PhD. píše o práci s KRPK v pestovateľskej činnosti, Ing. Alexander Šagát o práci s týmto softwarom v ťažbovej činnosti, Ing. Dana Kráľová MBA o plánovaní a kontrolovaní v novom IS, Ing. Michal Jačanin o integrácii externých systémov do IS LESY SR a Bc. Andrej Melicher o systémovej a technickej infraštruktúre nového IS.

nečne vyriešia a funkčnosť KRPK nebude týmto spôsobom obmedzovaná.

K posledným vylepšeniam, ktoré práve prebiehajú, patrí možnosť hromadného zadávania výsledkov výberových konaní a niekoľko ďalších menších úprav. Myslím, že vonkajšia prevádzka si už plánovanie v KRPK v podstate osvojila a v budúcnosti bude širšie využívať možnosti programu – na porovnávanie plánu so skutočnosťou, na analýzy vývoja nákladovosti a objemu jednotlivých výkonov a tým na efektívne manažovanie pestovateľskej činnosti. ■

Ing. Rudolf Bruchánik, PhD.
je pestovateľom š.p. LESY SR

Vonkajšie meranie sa zjednodušilo

Alexander ŠAGÁT

Postup vonkajšieho merania a šetrenia ťažbového prvku v roku 2007 na rok 2008 bol zjednodušený a nie je tak prácny ako v predchádzajúcom roku. Myslím, že najväčším zjednodušením je zníženie počtu šetrených vzorníkov a spôsobu výberu vzorníkov v prvku. Upustilo sa od vypočítavania percent podľa počtu stromov a hrúbkových stupňov. Pracovník lesníckej prevádzky si môže vzorníky vybrať na základe podmienky, že musia byť zastúpené v celom rozsahu hrúbkových stupňov, hlavne však v hrúbkových stupňoch s najväčšou početnosťou. Ďalej je možné pracovať s náhradnou drevinou pri drevinách, ktoré majú nižšie zastúpenia ako 10% z vyznačených stromov. Tam sa použijú vzorníky z náhradnej dreviny.

V pracovnom postupe (Verzia 2) platnom od 1.4.2007 je uvedených šesť bodov, kedy sa vzorníky nezisťujú. Pre prehľadnosť ich uvádzam:

1. V prípade, že nenájdeme dostatočný počet vhodných vzorníkov pre drevinu. Napr. je vyznačených päť stromov, z ktorých je každý tvarovo iný alebo má iné vady.
2. Vo výchovnej úmyselnej ťažbe (VÚ) do 50 r.
3. Vo výchovnej úmyselnej ťažbe (VÚ) nad 50 r. po zadaní priemerkovacieho zápisníka a po zmene SM na HT-ST. **Zápisník použijeme na zápis výšok** zmeraných na stromoch v takom počte, ako je uvedený v stati „Počet vzorníkov a ich vyhľadávanie“.

Úloha plánovania, kontroingu a veľké nádeje

Dana KRÁĽOVÁ

Na úvod môjho príspevku si dovoľím trochu teórie, ktorou by som chcela upozorniť na postavenie - úlohu procesu plánovania a kontroingu vo firmách. Aktívne plánovanie a monitorovanie výkonnosti organizácie je príkladom informačných a znalostných tokov, ktoré umožňujú podstatne zvýšiť výkonnosť organizácie riadením kontextu pre rozhodovanie, (Hujňák P., Žurnál Per Partes, 2002).

Ing. Dana Kráľová, MBA

Z teoretických konceptov vyplýva a prax firiem to potvrdzuje, že plánovanie je základom pre výkon ďalších funkcií riadenia. Je úzko spojené s koordináciou činností skupín a jednotlivcov, s ich motiváciou. Osobitne treba zvýrazniť vzťah medzi plánovaním a kontrolou.

Ako je to v našom podniku? LESY SR, š.p. vykazuje značnú odchýlku dosiahnutého hospodárskeho výsledku od plánovaného. Samozrejme, že uvedená skutočnosť je ovplyvnená aj špecifikami lesného hospodárstva, podmienkami, ktoré boli v roku 2007 vytvorené pri vypracovaní návrhu plánu nákladov v KRPK a SAP, ale v nemalej miere aj prístupom kompetentných zamestnancov k návrhu výrobného-finančného plánu. Vierohodná predpoveď budúcich realizovaných tržieb je základným vstupom celého procesu rozpočtovania a nasledujúcich kontrolných a plánovacích procedúr. Je pravda, že sa jedná o proces veľmi zložitý a ťažký, ktorý pracuje s konceptom rizika a neistoty. Pri vypracovaní plánu výnosov sa však musíme snažiť o to, aby sme uvedené skutočnosti eliminovali na minimum.

Priznám sa, že do oblasti vypracovania plánu nákladov lesníckych činností prostredníctvom SW nástroja KRPK, my - zamestnanci

Ing. Šagát za pracovným stolom

dreva na stojato je meranie výšok, ktoré sme do vlaňajšieho roka nepoznali. Doteraz sme výšky preberali z LHP. Odborníci však potvrdia, že objem dreva je najviac závislý práve na výške stromu. Nechcem tvrdiť, že výšky v LHP sú nesprávne. Ale väčšinou vykonávame výbery či už v OÚ ťaž-

be, tak samozrejme aj v prebierkach, kde sa nedá paušalizovať priemerná výška porastu z LHP. Takže ak chceme mať správne určený objem, je nutné si výšky vyznačenej ťažby spresniť.

Ďalej treba hovoriť o správnosti výpočtu objemu. Tu možno súhlasiť s tým, že to bude dlhodobější úloha, ktorá nás čaká. Program KRPK umožňuje používanie sortimentačných modelov a tým aj výpočet objemu pre akúkoľvek malú oblasť našich lesov. Našou predstavou je postupne vypracovať jednotlivé sortimentačné modely a tiež tabuľky aspoň na jednotlivé OZ, prípadne stanovené lesné časti. To však nie je lacná, ani krátkodobá záležitosť.

Doposiaľ používame prebraté sortimentačné modely z Čiech. Či sú správne a použiteľné aj pre naše podmienky je diskutabilné a nemáme ich za jeden rok overené. Dôvodom je, že prvý rok sme tieto modely používali chaoticky. Nie tak ako v roku 2007, kedy nám v Čechách z našich podkladov vypracovali takzvané „doporučené sortimentačné modely“ pre jednotlivé OZ. Tu by sa mala overiť možnosť používania týchto modelov, prípadne ich prehodnotenie.

Rád by som na tomto mieste požiadal o zapojenie sa OZ, konkrétne ťažbárov a logistikov, aby sa iniciatívne zapojili do problematiky spresňovania objemov a sortimentácie na svojich OZ a pomohli vytipovať čo najpresnejšie, doteraz používané modely pre jednotlivé OZ.

Na záver ešte niekoľko štatistických čísel. Ide o podiel sortimentov zo sortimentácie, ktorá vyšla z KRPK v roku 2007 a zatiaľ dielčie výsledky z roku 2008 (ešte nie sú uzatvorené plány), s porovnaním na skutočné dodávky v roku 2006.

Treba zdôrazniť, že v poraste zisťujeme sortimenty, ktoré môžeme vyrobiť z jednotlivých stromov, a nie tie, ktoré sme schopní predat.

A ešte jedna zaujímavá informácia. Dodávateľ KRPK zriadil diskusné fórum <http://portal.foresta.cz/forum/>, ktoré môžu všetci záujemcovia využiť na výmenu skúseností a získanie fundovaných odpovedí od odborníkov zo spoločnosti Foresta SG. ■

Ing. Alexander Šagát
je ťažbárom š.p. LESY SR

4. V obnovnej úmyselnej ťažbe (OÚ) v porastoch hraba, cere, agáta a porasty, v ktorých celá hmota bude použitá na výrobu biomasy, s podmienkou ako v bode 3.

5. U drevín zastúpených v poraste do 10 % použijeme v KRPK spôsob výpočtu HT-ST, ak dimenziami a kvalitou nezodpovedá kvalitatívnym triedam sortimentov I, II, IIIA, IIIB. V OÚ a VÚ nad 50 r. vyplníme priemerkový zápisník tak ako je uvedené.

6. V kalamitách. Kalamita sa vedie v evidencii vyznačených stromov určených na výrub, tak ak u VÚ do 50 r. Porasty je možné združiť do fiktívneho porastu, kde sa uvedie priemerná hrúbka, priemerná výška a kvalita dreveniny (zlomy, hmyz - 3, suchár a pod.) v percentách, odhadované množstvo v m³. Triedenie je potrebné minimálne na prebierky do 50 rokov, nad 50 rokov a rubné porasty. Sortimentujeme podľa HT-ST.

Myslím, že týmito pravidlami sa predsa len oproti roku 2006 vonkajšie meranie v niečom zjednodušilo a nie je také náročné. Treba tiež povedať, že v predminulom roku mnoho ľudí nevedelo, čo od nich vyžadujeme. Po školeniach, ktoré prebehli na jar minulého roka sa to zmenilo a mnohé už bolo spresnené a pochopené.

Nedá my však poukázať na to, čo odporcovia tohto nového spôsobu zisťovania napádajú. Je to zdĺhavé zisťovanie vád. Podľa nich bola metóda zatriedenia stromov do kategórií A,B,C a D rýchlejšia. To bolo podľa môjho názoru možné iba tak, že stromy sa zatriedovali podľa odhadu, pretože nemôže byť rýchlejšie zhodnotenie (zaradenie do sortimentov) všetkých stromov (napr. 150 ks), ako popísanie viditeľného šablónovitého zaradenia vád napríklad na 40-tich stromoch...

Prácou navyše pri sortimentácii

Porovnanie podielu plánu a skutočnosti sortimentácie v KRPK v %

sortiment	listnaté			ihličnaté		
	plán KRPK	2008	skut.dod.	plán KRPK	2008	skut.dod.
OZ X	2007	2008	2006	2007	2008	2006
I.-II.	2,38	2,20	0,82	2,86	7,00	0,54
III.	38,78	44,69	43,41	47,76	54,74	71,89
V.	51,60	47,91	49,40	42,75	31,04	23,33
OZ Y	2007	2008	2006	2007	2008	2006
I.-II.	5,42	12,15	0,01	0,97	6,77	0,01
III.	58,02	43,82	43,06	70,45	53,30	59,20
V.	30,51	39,73	47,96	27,01	31,57	32,80

Odboru usmerňovania ekonomiky generálneho riaditeľstva vkladáme veľké nádeje. Ide totiž o nástroj, ktorý umožňuje na základe výrobných podmienok, technológií, noriem spotreby času vypracovať plán nákladov. Sú to prvky, ktoré účelným využívaním znížia odchýlku skutočných a plánovaných nákladov. Prax roku 2007 svedčí o tom, že nie všetkým OZ sa podarilo postaviť reálny prvý návrh plánu v oblasti nákladov plánovaných v KRPK, aj z tohto dôvodu sme museli vypracovať ďalšie dve verzie plánu. V nákladoch na výrobu dreva po OM podnik dosiahol v období I.-XI. 2007 odchýlku skutočnosti od poslednej verzie plánu vo výške 7,7 Sk/m³. Oproti tomu v celkových nákladoch ťažbovej činnosti na m³ ťažby dreva dosahujeme nasledovné výsledky: plán 788,64 Sk/m³, skutočnosť 754,35 Sk/m³, rozdiel 34,29 Sk/m³. Z uvedeného vyplýva jednoznačné nadhodnotenie nákladov, ktoré nie sú plánované v KRPK.

Čo sa doteraz podarilo zrealizovať v oblasti plánovania v procese implementácie IS?

V oblasti plánovania a kontrolingu sme implementovali v priebehu roka tri moduly:

Foresta KRPK – nástroj na plánovanie a kontroling objemu výroby, nákladov a výnosov lesníckych činností,

SAP CO (Controlling) – nástroj na plánovanie a kontroling nákladov a výnosov všetkých výkonov, a taktiež kontroling objemu výroby.

SAP BW (Business Warehouse) – umožňuje prezentovať výsledky analýz formou výkazov, tabuliek a grafov.

Uvedené moduly boli nastavené prostredníctvom tímov zamestnancov z úrovne OZ a GR. Vychádzajúc z popisu procesu plánovania a kontrolingu, bolo nutné vo vzťahu ku požiadavkám na integráciu, špecifikovať z pohľadu systému SAP nielen oblasť integrácie v rámci jednotlivých modulov systému SAP, ale veľmi dôležitá bola oblasť integrácie na externý systém KRPK a WebLES. Je potrebné zdôrazniť, že v roku 2006 bol krátky čas na nastavenie cieľových konceptov. Nebol priestor na skúšobnú prevádzku modulu KRPK, a prenos plánovaných dát do SAP CO. **V roku 2007 sa realizovalo súčasne prvýkrát vypracovanie plánu v KRPK a zároveň sme „dolaďovali“ aj postupy plánovania. Nedivím sa vonkajšej prevádzke, že boli „znehutnení“ metodickými pokynmi, ktoré sme im pomerne často zasielali. Taktiež bol malý časový priestor na zaškolenie funkcií na OZ, ktoré kompetenčne taktiež zodpovedajú za výsledky návrhu plánu v KRPK. Uvedené skutočnosti negatívne vplývali na vierohodnosť prvého návrhu výrobo-finančného plánu pre rok 2007.**

PROBLÉMY AVIZOVANÉ LESNÍCKOU PREVÁDZKOU

Zo strany vonkajšej prevádzky a ústredia OZ bola vznesená kritika

na proces plánovania v roku 2007. Na uvedenú kritiku sme reagovali tým, že sme požiadali OZ o vypracovanie SWOT analýzy IS **KRPK, v ktorej boli identifikované silné a slabé stránky:**

Silné stránky:

- Napr. zjednotenie pravidiel metodiky plánovacej činnosti od úrovne lesných správ, plánovanie má priamu väzbu na LHP, väzba na normy spotreby času - ukazovateľ spotreby práce a finančnej nákladovosti, plánovanie „zdola - nahor“, výstupy návrhu plánu sú podkladom pre výberové konania, podkladom pre nastavenie vnútropodnikových vzťahov voči ZLT, KRPK je nástroj na kvantifikáciu nákladov na základe výsledkov výberových konaní.

Slabé stránky:

- Napr. v KRPK sa plán navrhuje v štyroch projektoch, z čoho vyplýva neprehľadnosť, časovo náročný spôsob vypracovania plánu, neprehľadná a časovo náročná kontrola naplánovaných dát, zlé sieťové pripojenie, pomalé spracovanie dát a tvorba výkazov, nedostatočné zaškolenie používateľov.

Generálne riaditeľstvo reagovalo na výsledky SWOT analýzy menovaním tímu zamestnancov z úrovne OZ a GR. Tím navrhol úpravu postupov plánovania v KRPK, ktorou boli eliminované niektoré identifikované slabé stránky, hlavným cieľom bolo znížiť časovú náročnosť a zvýšiť prehľadnosť plánovaných dát.

Ako to bolo pri vypracovaní prvého návrhu plánu na rok 2008?

Pri vypracovaní návrhu plánu na rok 2008 len polovica OZ navrhla plán nákladov, ktorý korešponduje s vývojom nákladov dosiahnutých v roku 2007. Ak berieme uvedené kritérium relevantné na posúdenie realítosti plánu nákladov, môžeme povedať, že sme sa zlepšili v porovnaní s výsledkami prvého návrhu plánu na rok 2007. Mnohé OZ odôvodňujú výrazný medziročný nárast plánu nákladov v súvislosti so zmenou technológií výroby dreva po OM.

Bude tomu nasvedčovať aj skutočnosť? Musíme však konštatovať, že aj pri vypracovaní návrhu plánu na rok 2008 boli opakujúce sa problémy v oblasti informačných technológií a rýchlosti spracovania dát, odstávka serverov z dôvodu nepostačujúcich kapacít.

KONTROLA VÝSLEDKOV PODNIKANIA

Úspešná implementácia cieľov a rozhodnutí podniku, môže byť dosiahnutá v tom prípade, keď je organizácia schopná nielen rozvrhnúť, ale aj kontrolovať svoje zdroje a ich výkon v súlade so stanovenými cieľmi. Jedným zo zámerov implementácie nového IS v LESY SR, š. p. je získať pomocou kvalitných kontrolingových SW nástrojov aktuálne a jednoznačné údaje a informácie o činnosti firmy. Nástrojom k naplneniu tohto cieľa je modul SAP BW – dátový sklad, ktorý je nadstavbou nad ostatnými modulmi IS SAP. Prostredie pre tvorbu a vykonávanie výkazov je postavené na báze MS

Excel, ktorá je veľmi blízka používateľom a nenáročná na postup práce. SAP BW slúži na kontrolu plánu a odchýlok skutočnosti, umožňuje taktiež samostatne vykonať kontrolu návrhu plánu objemu výroby a nákladov exportovaných z KRPK.

Rozsah údajov a ukazovateľov – systém výkazníctva v podniku, bol nastavený tímom zamestnancov OZ a GR a bol taktiež zadefinovaný v cieľovom koncepte. Uvedomujeme si, že informácie musia byť filtrované vo vzťahu k jednotlivým organizačným jednotkám a funkčným pozíciám. Cieľom implementácie nového IS nemá byť zahrnúť firmu množstvom nevyužívaných informácií, ale je veľmi dôležité stanoviť rozsah a druh informácií so zreteľom na účel, ktorému majú slúžiť.

Z tohto dôvodu vnímame proces manažovania informácií v SAP BW ako permanentný.

- Nastavené výkazy sú usporiadané prostredníctvom „Stromu výkazov“ do jednotlivých úrovní, ktoré boli vytvorené vo väzbe na činnosti a procesy podniku.

- „Strom výkazov“ v celom rozsahu bol sprístupnený manažmentu GR a OZ, určeným funkciám GR, referentom pre plán a kontroling OZ, hlavnému účtovníkovi a správcovi IS, zadanie prístupov ďalším funkciám bude vykonávané na základe schválenia vedenia LESY SR, š.p.

- Prostredníctvom rolí a oprávnení nastavujeme prístup jednotlivých funkčných pozícií OZ len k určitej úrovni výkazov, vo väzbe na rozsah kompetencií.

- Informácie delíme na manažérske a operatívne. Manažérske informácie sú spracované formou „pracovných máp“, to znamená, že výkaz sa po vykonaní zobrazí v stanovenej štruktúre bez možnosti ďalšieho filtrovania. Operatívne informácie môžu používateľa získať vykonaním výkazov, s ktorými môžu pracovať pomocou filtrov a tak získať detailnejšie dáta.

- Na základe licencií môžu systém SAP BW využívať zamestnanci GR a OZ. Reagovali sme na túto skutočnosť pokynom, podľa ktorého vedúci úseku ekonomiky OZ zabezpečia zriadenie a prevádzku „Stromu výkazov BW“ na serveri OZ, zadefinujú rozsah výkazov, ktoré budú touto formou sprístupnené všetkým zamestnancom ústredia OZ. Pre zamestnancov LS nie sú výkazy ukladané týmto spôsobom prístupné, preto referent pre plán OZ alebo správca IS vytvára taktiež v stanovenom rozsahu výkazy a zasiela ich e-mail poštou jednotlivým LS.

IS KRPK je nástrojom, ktorý má slúžiť pre analýzu dát a informácií na úrovni LS. Výstupné zostavy sa začali nastavovať v II. polroku 2007 a stále sa dolaďujú prenosy dát SAP a KRPK. V tomto prípade musíme konštatovať, že KRPK zatiaľ neposkytuje vierohodné informácie ohľadne dát skutočnosti. Je to úloha, ktorú riešime tímovo v spolupráci s konzultantmi KRPK a SAP.

VÝHODY SÚČASNÉHO STAVU V POROVNANÍ S PREDCHÁDZAJÚCIM

V procese plánovania a kontrolingu sa implementáciou nového IS:

- Zjednotilo prostredie vypracovania plánov.
- Dosiahlo prepojenie jednotlivých čiastkových plánov exportom dát od výrobných projektov až po finančný plán.
- Zjednotila sa štruktúra plánu so štruktúrou skutočnosti.
- Dosiahlo sa automatické napojenie výkazov na dátovú základňu.
- Výkazy sú usporiadané do prehľadnej formy a štruktúry v SAP BW a SAP CO.
- Výkazy v SAP BW sú sprístupňovateľné podľa kompetencií.
- Dosiahla sa časová úspora pri analýzach, (napr. v SAP BW je nastavený výkaz „Prehľad vybraných ukazovateľov – PVU“, ktorého zostavenie v pôvodnom IS bolo časovo náročné).

Čo je nevyhnutné uskutočniť, aby bolo možné povedať „hotovo“?

Aj keď sme v rámci implementácie odvideli kus práce, nemôžeme povedať „hotovo“ skončili sme, ale postavili sme základ a ten musíme zdokonaľovať, a preto stoja pred nami nasledovné úlohy:

- znižovať prácnosť postupov plánovania v KRPK,
- zosúladiť prenos dát skutočnosti SAP a KRPK,
- nastavenie plánovacích výkazov v SAP CO, tak aby boli všetky plánovacie výkazy v jednom module a bolo zabezpečený vzájomný prenos identických dát a znížila sa časová náročnosť kontroly plánu,
- nastaviť ďalšie výkazy v SAP BW, ktoré znížia prácnosť pri vypracovaní komplexného rozboru,
- realizovať školenia používateľov plánovacích a kontrolingových SW nástrojov,
- zlepšiť sieťové pripojenie.

Implementácia nového systému plánovania a kontrolingu, založená len na informačných technológiách, by bola pre podnik nepostačujúca. Je potrebné previazať ju so znalosťami zamestnancov firmy, ktoré sú vzájomnou interakciou skúseností, vzťahov a hodnôt. Je potrebné pokračovať v komunikácii so zamestnancami ústredia OZ a LS a zdokonaľovať postupy plánovania a kontrolingu formou tímovej práce a znižovať časovú náročnosť.

Chcem upozorniť na potrebu reálne postavených plánov, pretože umožňujú využiť zdroje podniku účelovo a riadne v rámci jednotlivých organizačných jednotiek. Zamyslime sa nad problémom každý z pohľadu svojich kompetencií v oblasti plánovania a snažme sa ho odstrániť. ■

Ing. Dana Kráľová, MBA je vedúca
Odboru usmerňovania ekonomiky
š.p. LESY SR

Dobry základ pre nasadzovanie moderných technológií

Michal JAČANIN

Úlohou zabezpečiť proces integrácie externých systémov v ERP š.p. LESY SR bol poverený realizačný tím pre Integráciu. Cieľom tímu bolo zabezpečiť integráciu informačného systému SAP smerom k externým systémom, využívaným v rámci IS LESY SR.

Ing. Michal Jačanin

Za týmto účelom bolo potrebné analyzovať väzby na nasledujúce systémy:

- WebLes (LHKE-VYR) – Lesná hospodárska kniha a evidencia + lesná výroba a mzdy
- Systém pre Spracovanie drevnej hmoty - SDH
- POZEMKÁR – evidencia pozemkov a nehnuteľností
- PaMR Prometeus/W – personálne a mzdové riadenie
- Vnútro podniková banka Derby
- Dochádzkový a prístupový systém
- Poštový systém
- Rezervačný systém obsadzovania chat
- Externý systém skladu

V minulosti bola riešená otázka integrácie prevažne spôsobom point-to-point, teda prepojením medzi jednotlivými systémami. Po čase vznikol v organizácii zložitý diagram, ktorý nebol jednotne administratovaný a najmä každá zmena v jednom zo systémov vyvolala množstvo ďalších zmien v ostatných pripojených systémoch.

Z uvedeného dôvodu bola prijatá predstava SAP-u o modernom prístupe k integrácii schématicky znázornená na obr.1, kde medzi jednotlivými systémami bola vsunutá integračná platforma, v ponímaní produktu **SAP NetWeaver Exchange Infrastructure (SAP NW XI)**. To znamená, že systémy nekomunikujú medzi sebou priamo, ale sprostredkovane. **Výhodou takéto riešenia je napr. jednotná administrácia a monitoring. Taktiež zmena jedného komponentu nemusí vyvolať zmenu v ostatných systémoch, zmeny väčšinou je možné jednotne vyriešiť**

na strane integračnej platformy SAP NW XI.

Celkom bolo navrhnutých 25 prenosových správ pre jednotlivé externé systémy z toho 12 pre aktualizáciu číselníkov a 13 pre pohybové dáta.

Prínosy takéhto riešenia sú:

- auditovateľnosť prenosu všetkých údajov, vymieňaných medzi systémom SAP a jeho okolím ako aj v rámci IS LESY SR
- možnosti automatizovanej komunikácie typu systém - systém (A2A) a tým aj integrácie procesov v rámci podniku, ktoré sú podporovaných rôznymi aplikáciami
- minimalizovanie rizika chybovosti vplyvom ľudského faktora pri prenose údajov
- pripravenosť na integráciu systémov tretích strán (partnerov) typu B2B.
- jednotný vstup dát z externých systémov do dátového skladu (SAP NW BI)
- nie je potrebné robiť pre všetky externé systémy konektor na SAP NW XI
- integračnú platformu SAP NW XI nezaťažujú dáta pre reporting
- vstup dát pre dátový sklad si riadi obsluha SAP NW BI.

Uvedený systém nie je určený pre koncových používateľov, beží na pozadí a nevyžaduje zásah obsluhy. Do rutínnej prevádzky bol nasadený spolu so systémom SAP. V súčasnosti nám ostáva doladiť štyri prenosové správy s modulmi Doprava a WebLes. Verím, že integračná platforma SAP NW XI vytvorila dobrý základ pre nasadzovanie moderných technológií do IS LESY SR. ■

Ing. Michal Jačanin,
vedúci pracoviska OIT Košice

Obr. 1

Každý problém operatívne riešime

Andrej MELICHER

Nielen ja osobne, ale aj ostatní systémoví programátori a technici, dostali za úlohu pripraviť infraštruktúru pre nasadenie nového IS. Základným prvkom, s ktorým sa bolo treba vysporiadať, bolo súbežné nasadenie ekonomického IS SAP a lesníckeho IS (KRPK a WebLes), aj keď samotný KRPK mal čiastočne náskok a technológia, ktorú používa bola rovnaká ako pri IS Softip HR. Menej hladký bol proces implementácie IS WebLes – treba povedať, že išlo o novú technologickú platformu nielen pre nás, pracovníkov š. p. LESY SR, ale aj pre dodávateľa.

Výhody sú ale zrejme: ide o centralizované riešenie s jednou farmou aplikačných serverov a centrálnou databázou. Pri požiadavke na úpravu funkcionality alebo obsahu teda nie je nutné distribuovať aktualizácie na všetky organizačné jednotky. Samozrejme, takéto riešenie prináša aj úskalía a riziká – úzke hrdlo sa v doterajšej prevádzke niekoľkokrát prejavilo, najmä pri uzávierkových termínoch. Chápem, že kolegovia na OZ a LS majú pocit, že sa tieto technické problémy neriešia včas, ale musím pripomenúť, že každý problém s výkonom a dostupnosťou aplikácií operatívne

riešime s dodávateľom a na základe jednotlivých parametrov hľadáme vhodný kompromis tak, aby bolo zaťaženie čo najefektívnejšie rozložené na aplikačnú aj databázovú časť, pričom berieme ohľad na minimalizáciu nákladov na nákup nových zariadení.

Ako bolo uvedené, z doterajších monitorovaní a analyzovaní problémov s výkonom a dostupnosťou (čo sa týka technologického riešenia) boli identifikované kroky, ktoré majú výrazne pomôcť k hladkému fungovaniu všetkých súčastí IS. **Pre zvýšenie výkonu databázových serverov bola už na jeseň 2007 vykonaná migrácia na 64bitovú verziu, v týchto týždňoch (január 2008) prebieha rozšírenie aplikačných serverov pre WebLes o výkonné stroje, rovnako fungujúce na 64bitovej platforme. Tento krok odbremeni aj doterajšie terminálové servery, ktoré budú tým pádom môcť celý svoj výkon používať na chod aplikácie KRPK.** Napriek tomu si nemyslím, že v tejto oblasti niekedy nastane chvíľa, kedy by si ktokoľvek zainteresovaný mohol povedať „hotovo!“ pretože svet (predovšetkým) informačných technológií je veľmi dynamický a aj keby sa nemenili odborné požiadavky na aplikácie, technologicky už teraz klopú na dvere nové generácie operačných systémov Windows Server 2008, správy databázy SQL, Citrixu aj platformy .NET - teda všetkých technológií, na ktorých je KRPK a WebLes postavený. ■

Bc. Andrej Melicher je systémový programátor na GR š.p. LESY SR

Nové servery WebLES-u, ktoré pomôžu zvýšiť výkon programu

Bc. Melicher pri serveroch pre KRPK a WebLES

Alternatívna metóda HÚL – tvorba LHP na podklade prevádzkovej inventarizácie

1. časť

Peter ZIMA

V dňoch 9. – 11. októbra 2007 sa uskutočnil v Českých Žleboch na Šumave odborný seminár s cieľom oboznámenia sa s filozofiou, metodikou a podrobnosťami tvorby LHP na podklade prevádzkovej inventarizácie.

Na seminári sa zúčastnila aj skupina zo Slovenska, zložená zo zástupcov Ministerstva pôdohospodárstva SR, Národného lesníckeho centra – Ústavu lesných zdrojov a informatiky a Výskumného ústavu, Štátnej ochrany prírody SR a Lesov SR š.p.- GR Banská Bystrica.

V rámci cyklu prednášok a vonkajšej exkurzie boli účastníci oboznámení s novou metódou tvorby LHP, ktorá reaguje na neustále vzrastajúce a meniace sa nároky spoločnosti na úžitky lesa a intenzitu ich využívania a na zákonitú následnú zmenu starostlivosti o les, a to smerom k bohatšej druhovej a vekovej skladbe lesných porastov a prírode bližšiemu, trvale udržateľnému spôsobu ich obhospodarovania.

ALTERNATÍVNA METÓDA LHP

Nová metóda bola zavedená na impulz ministerstva ŽP ČR a metodiku vypracoval Výskumný ústav lesných ekosystémov – IFER.

Nová metóda tvorby LHP nemá nahradit klasickú metódu tvorby LHP, ale má byť jej alternatívou tam, kde cieľom obhospodarovania lesa je les s bohatou štruktúrou s uplatňovaním zásad ekologicky citlivejších pestebných a obnovných postupov, postavených na užšej súčinnosti s prírodnými procesmi.

Klasická hospodárska úprava lesov je založená na systéme vekových tried a jej cieľom je dosiahnutie maximálneho, trvalého a vyrovnaného výnosu z lesa a tomuto cieľu je prispôbený celý plánovací systém (priestorová úprava, časová úprava a ťažbová úprava).

Nová metóda je založená na poznaní, že uplatňovanie princípov prírody blízkeho hospodárenia nie je možné dosiahnuť podľa modelu normálneho lesa vekových tried. Nové prístupy a chápanie významu lesa zásadne menia a ovplyvňujú predstavy o ďalšom vývoji druhovej a vekovej skladby lesných porastov. Tým sa menia aj podmienky a požiadavky na hospodársku

úpravu, uplatňovanú v takýchto lesoch a ovplyvňujú aj doterajší spôsob zisťovania a uplatňovania taxačných veličín v lesoch s bohatou štruktúrou. Medzi tieto veličiny patrí najmä stredný vek porastu, ktorý sa bude s narastajúcim rozrôznením porastu čím ďalej ťažšie zisťovať a úmerne s tým sa bude strácať jeho význam, ako pre opis, tak aj pre plánovanie hospodárskych opatrení. Z toho dôvodu nebude vek určujúci pre ťažbovú úpravu ani priestorovú úpravu a následkom vylúčenia tejto taxačnej veličiny bude zákonite zánik časovej upravy lesa.

Realizácia uvedených zmien je dlhodobá záležitosť spojená s postupnou premenou súčasných lesných porastov na lesné ekosystémy s prirodzenejšou druhovou skladbou a pestrou horizontálnou a vertikálnou štruktúrou. Následkom je rozpustenie klasickej vekovej štruktúry lesa a k dopestovaniu prírode blízkeho, zmiešaných a rôznovekých porastov s bohatou štruktúrou. Kľúčovú úlohu v tomto procese zmeny konceptu lesného hospodárstva hrá hospodárska úprava lesa ako najdôležitejší nástroj taktiky lesného hospodára.

Na základe skúseností z Nemecka v ČR použili metódu hospodárskej upravy lesov, ktorá k zisteniu stavu lesa, zásob a prírastku používa princíp kontrolných metód. V súčasnom poňatí kontrolných metód je celoplošné zisťovanie nahradené štatistickým výberovým zisťovaním na určitom počte inventarizačných plôch, rozptýlených na sledovanom území. Toto štatistické výberové zisťovanie s cieľom podchytiť stav lesa v zariaďovanom území sa nazýva „prevádzková inventarizácia“.

Prevádzková inventarizácia poskytuje presné údaje o inventarizačných plochách a tieto údaje, pri správnom usporiadaní výberu, štatisticky reprezentujú sledované územie.

Metóda tvorby LHP na základe prevádzkovej inventarizácie opúšťa model rorodého lesa vekových tried a je prispôbená pre tvorbu LHP v lesoch s veľkou druhovou a priestorovou diverzitou. Podľa Ing. Zatloukala(IFER) je táto metóda plne využiteľná aj v lesoch, ktoré z lesa vekových tried k bohatu štruktúrovanému lesu ešte len smerujú.

Cieľový typ porastu

NOVÉ JEDNOTKY PRE ZISŤOVANIE STAVU LESA A PLÁNOVANIE

S novou metódou tvorby LHP úzko súvisí aj uplatnenie nového prístupu pre rámcové plánovanie, zisťovanie stavu lesa a podrobné plánovanie a to vytvorenie nových jednotiek, ktorými sú typy vývoja lesa (TVL).

TVL nahrádza tradične používané hospodárske súbory (HS), ktoré vznikli agregáciou typologických jednotiek na základe podobnosti hospodárenia v nich.

TVL vznikli agregáciou typologických jednotiek, na základe analýzy stanovíštných pomerov, s podobnou potenciálnou prirodzenou drevinovou skladbou a s tým súvisiacim vývojovým cyklom prírodného lesa záverečného typu.

Pri tejto agregácii je snaha v čo naj-

Typ porastu prechodný

Samotné šetrenie prebieha na sieti trvalých kruhových plôch (s tromi sústrednými inventarizačnými kruhmi) spravidla o veľkosti 500 m² (polomer kruhu r=12,62 m) umiestnených v priesečníkoch inventarizačnej siete.

Pri generovaní inventarizačnej siete sa aplikujú princípy stratifikovaného štatistického výberu. Vopred definovaný cieľový počet inventarizačných plôch sa medzi vyhodnocovacie jednotky rozdeľujú neproporcionálne tak, aby bola dosiahnutá presnosť 5-10% pre zariaďované územie a 10-15% presnosť na úrovni TVL a TP. Podkladom pre stratifikáciu je existujúca mapa TVL, čo je v skutočnosti reklasifikovaná typologická mapa.

V prvom kroku sa vygeneruje tzv. kostrová sieť (250x250 m) a táto sa podľa potreby zahustí zo siete doplnkovej (125x125 m) tak, aby boli optimálne zastúpené všetky vyhodnocované jednotky. Pozícia inventarizačných plôch je v teréne určená známymi geografickými súradnicami jej stredu. Všetky inventarizačné plochy sú zakladané ako trvalé a preto sú v teréne stabilizované.

Údaje zisťované pri prevádzkovej inventarizácii sa členia na základné – jednotlivým spôsobom zisťované na všetkých územiach, zariaďovaných metódou prevádzkovej inventarizácie, a na voliteľné – vopred nadefinované podľa potrieb pred obnovou LHP. Metodiku prevádzkovej inventarizácie je preto potrebné chápať ako modulárny systém, ktorý umožňuje ľubovoľne rozšíriť základný súbor zisťovaných informácií o informácie dodatočné a poprípade aj zvýšiť požadovanú presnosť jednotlivých veličín. Flexibilita celého systému spočíva v možnosti operatívne upravovať počet inventarizačných plôch v závislosti na požadovanej presnosti zisťovaných údajov a aj na finančných možnostiach projektu.

Rozsah sledovaných parametrov sa pohybuje okolo 70-tich popisných či merných informácií. Dvojčlenná terénna skupina v priemere spracuje v teréne 5-7 plôch za jeden deň.

Pre zber dát v teréne, ktorý je plno digitalizovaný, sa používa zostava prístrojov – monopod, ktorý kombinuje laserový diaľkomer a výškomer, elektronický kompas, GPS, elektronickú priemerku a terénny počítač vybavený softwarom Fied-Map, ktorý podporuje prenos dát z ostatných prístrojov a zaisťuje ich ukladanie do databázy.

Ing. Peter Zima je špecialista Odboru lesníckej politiky a certifikácie, GR š.p. LESY SR

(dokončenie v Lesníku č.2)

Inventarizačná plocha

Víkend na lesníckej chate Ukryté v smrečinách

Lucia HANKOVÁ

Pri návšteve chat Tichá I. a Tichá II. Vás privíta pokoj a krásne prostredie. Pokiaľ ide o vybavenie chat, nijako nezaostáva za atraktivitami okolia, ideálnym pre ľudí, ktorí sa potrebujú schovať pred civilizáciou a zároveň ju mať poruke. Obidve sú drevené s počtom lôžok šesť až osem a veľkou spoločenskou miestnosťou a kuchynkou. Hneď vedľa chaty Tichá I. je altánok s drevenými lavicami a ohniskom, kde si hostia môžu navariť guláš a posediť pritom na čerstvom vzduchu. V chate Tichá II. je v spoločenskej miestnosti navyše kozub a malá sauna. Na okolí si na svoje prídu hubári aj bylinkárky. Hoci sú chatky ukryté v smrečine, do Oščadnice, kde si môžete posediť v reštauráciách je to len pár minút.

Tip na výlet: Lyžovačka v stredisku Snow Paradise Veľká Rača. Vrchol Veľkej Rače, pre tých menej zdatných aj za pomoci lanovky. Milovníkom kultúry a histórie odporúčame navštíviť kaštieľ v Radoli, kaštieľ v Oščadnici a Kysucké múzeum v Čadci. Pre ľudí zaujímavých sa o folklór možno odporučiť Kysucký skanzen na Vychylovke s jedinečnou úvratovou železničkou, akú nenájdete nikde inde. Pre tých, čo sa zaujímajú o prírodné krásy, budeme mať azda najväčšiu ponuku – Vychylovské skálie a Vychylovské prahy, tajomné kamenné gule v Čadci Milošovej – Megoňkách a Klokočovskom skáli, prírodný ropný prameň v Korní, chýrne „vajcovky“ (mineralizované sírovodíkové pramene) v Ochodnici a Čadci – Bukove. A pre veriacich je povinnosťou návšteva pútnického miesta na hore Živčáková s liečivými prameňmi. ■

Chaty Tichá I. a II

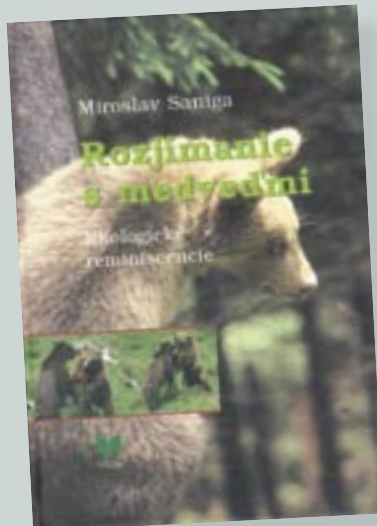
Objednávky pobytov: LESY SR, š. p. Banská Bystrica, Odštepny závod Čadca, www.lesy.sk, 041/430 85 11, 0918 335 790.

Do vašej knižnice Rozjímanie s medveďmi

Peter GOGOLA

Miroslav Saniga: ROZJÍMANIE S MEDVEĎMI / EKOLOGICKÉ REMINISCENCIE

Prvé vydanie. Vydala a vytlačila VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied v Bratislave v roku 2007 ako svoju 3663. publikáciu. **144 strán**

Ďalšia, v poradí už trinásť kniha z pera prírodovedca Miroslava Saniga (1964) prináša sviežim, čítavým štýlom zachytené príbehy, opisujúce stretnutia s medveďom. Niektoré autentické, niektoré prerozprávane udalosti spája pointa: v kontakte s medveďom je namieste rešpekt a opatrnosť, nie však strach. Miroslav Saniga je zdatný rozprávač, ktorý okrem svojho literárneho talentu vložil do publikácie svoje presvedčenie, že kniha o prírode nemá byť suchopárna, mentorujúca a odbornými termínmi hmýriaca sa, ale zrozumiteľná, príťažlivá a lákavá – najmä pre mládež. Okrem krátkych príbehov publikácia obsahuje podrobné, praxou preverené zásady správania sa v prípade stretnutia sa s medveďom.

Grafické spracovanie, ako u viacerých Sanigových publikácií, kombinuje jeho kresby a fotografie (niekoľkými prispel Zdeno Vlach). Vo všeobecnosti dobrý dojem z grafiky trochu kazí nie celkom ostrý záber mladého medveďa – stromolezca na obálke publikácie. Isteže, priblíženie zoomom je asi jediný spôsob, ako fotografovať medveďa v prírode, ak fotograf nepatrí do kategórie hazardérov, a preto je istá miera zrnitosti záberu pochopiteľná. To je asi jediná kritická pripomienka k inak veľmi zaujímavej knihe, ktorá bezpochyby nájde svojich čitateľov v radoch milovníkov prírody. Aj preto ju vrelo odporúčam do vašej knižnice. ■

Významné lesnícke miesto v Sobranciach

Pocta rodákovi

Ján MIČOVSKÝ

a známemu znalcovi stromov Ladislavovi Maximovi, patrí aj na tomto mieste osobitná vďaka za neúnavnú propagáciu lesníckych hodnôt Zemplína.

Slávnostný deň sa zaradil do série počínov sobraneckých lesníkov, ktorými verejnosti úspešne pripomínajú dary lesa i význam našej práce v ňom. Miroslav STOLINA, veľký skromný človek, ktorého učenie o odolnostnom potenciáli lesa sa stalo súčasťou európskych lesníckych učebníc, si úctu rodákov, lesníkov i celej spoločnosti nepochybne zaslúži. ■

Prof. Ing. Dr. h.c. Miroslav STOLINA, DrSc. (1923 – 2004), patrí do panteónu našich lesníckych osobností. V nedeľu 13. januára 2008, presne v deň nedožitého 85 rokov, si svojho veľkého rodáka pripomenuli občania Sobraniec. Úvodom do pamätného dňa bol spomienkový obrad v miestnom kostole, na ktorom bolo meno profesora skloňované predstaviteľmi cirkvi i lesov s úctou a vďakou. Následne sa hostia, medzi ktorými nechýbali profesorovi príbuzní, kolegovia a žiaci, zišli v kultúrnom dome na slávnostnom stretnutí. Otvoril ho osobnou spomienkou primátor mesta, lesný inžinier Štefan STAŠKO. Životné a pracovné osudy praktického lesníka a excelentného špecialistu ochrany lesov podrobne popísal jeho niekdajší diplomant a dlhoročný osobný priateľ Ladislav MAXIM. Na svojho brata si zaspomínal lekár Ján STOLINA, ktorého životnou záľubou je fotografovanie chránených rastlín. V mene LESOV SR sa prítomným prihovorel Ján MIČOVSKÝ.

Súčasťou stretnutia bolo aj predstavenie knihy SPOMIENKA NA VEĽKÉHO RODÁKA, ktorú s podporou Košického samosprávneho kraja vydalo mesto Sobrance. Autorovi knihy, nášmu kolegovi

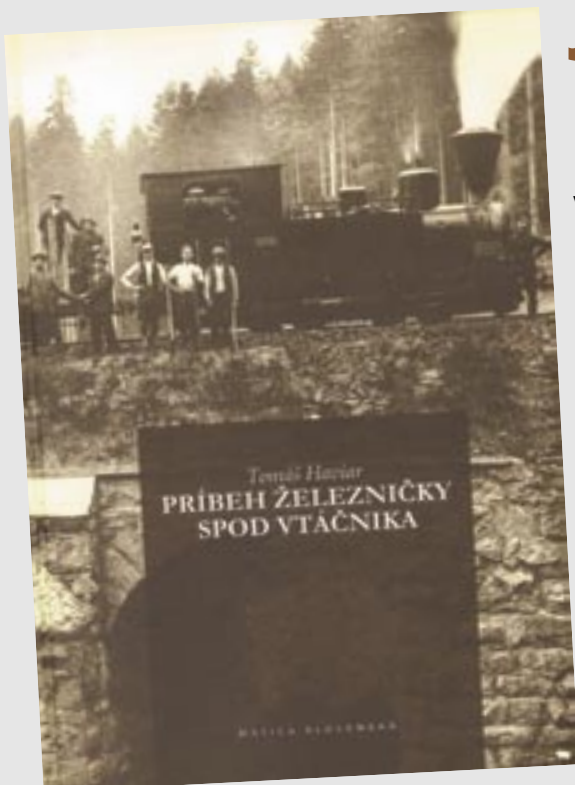
Je prečo!

Ján MIČOVSKÝ

vpisovala lesná železnica.

Je dobre, že si historickú hodnotu svojho regiónu kolegovia zo Žarnovice uvedomujú. Potvrďuje to i nadšenie, s ktorým sa pustili do budovania Lesníckeho náučného chodníka „Klačiarskou dolinou“. Tento turistický, ale zároveň aj cyklistický a lyžiarsky chodník, sleduje trať bývalej lesnej železnice, ktorá smerovala zo Žarnovice až pod Vtáčnik. Na elegantných paneloch, ktoré sú spoločným dielom Odštepného závodu, Mikroregiónu Klačiarska dolina a Maticе Slovenskej sa zjavuje množstvo zaujímavých informácií i vzácných dobových fotografií zo života železnice. Chodník bude v tomto roku doplnený o niektoré lesnícke reálie a slávnostne otvorený počas aprílových Lesníckych dní.

O dobrej regionálnej spolupráci a úprimnom vzťahu k vlastnej histórii svedčí aj milá slávnosť, ktorá sa odohrala v sobotu 19. januára 2008 v kultúrnom dome v Hračičove. Bola tu predstavená kniha Tomáša Haviara PRÍBEH ŽELEZNIČKY SPOD VTÁČNIKA. Dielo, ktoré vydala Matica Slovenská, poteší predovšetkým „fajnšmekrov“, ale zaujme i tých, ktorí sa lesníckej histórii venujú len občas. Zelenou vetvičkou a slovami dobroprania ho na cestu k čitateľovi vypravili okrem prvého podpredsedu Maticе Slovenskej Miroslava Bielika a domáceho starostu Jána Repiského aj naši kolegovia - riaditeľ OZ Žarnovica Milan PACHER a Ivan BRAŠEŇ, ktorý je aj autorom časti knihy venovanej lesnému hospodárstvu. Na ich konto, na konto závodu i podniku vyslovili prítomní nejedno slovo uznania. Vďaka. Utvrdili nás v poznaní, že máme česť byť nositeľmi profesie, na ktorú je prečo byť hrdý. ■

Dr. h.c., prof. Ing. Miroslav STOLINA, DrSc.

V tomto dome sa 13. 1. 1923 narodil budúci lesník, ktorý pre ochranu lesov Slovenska vykonal veľa úspechov.

Po štúdiách lesníctva v Bratislave a Prahe začal v roku 1949 svoju lesnícku prácu na Lesnom zbrode Zvolen, Správe Matých lesov Žarnovica a Krajskej správe lesov Banská Bystrica. Po návraťe na Lesopriekopu vo Zvolene (1953) vypracoval celoživotnú koncepciu ochrany lesa. Pre tento ústet sa svojim spolupracovníkom postaral preskúmať 1,2 mil. ha lesov! V roku 1966 nastúpil na Lesnícku fakultu VŠLD Zvolen, kde sa od roku 1988 stáva vediacim Katedry ochrany lesa a prof. vied. Ktému viedol až do odchodu na dôchodok v roku 1990. V rokoch 1990 - 1994 obstaral Činnosť Katedry ochrany lesa na Lesníckej fakulte VŠC v Prahe. Zomrel 23. 11. 2004. Prof. Stolina zanechal novú modernú koncepciu ochrany lesa, ktorú prijali aj v zahraničí. Bol obľúbeným pedagógom, vedcom i populárnym lekárom svojho odboru, šlo na odborných konferenciách. Miesto lesníka mu úctivo nasledovali občania, predstavení republiky RačC. Slova

NECH DĽO PROFESORA STOLINA VŠDY NACHÁDZA ZDARLÝCH NÁSLEDOVNÍKOV!

LESOV Slovenskej republiky s.p. Banská Bystrica zavádza v roku 2007 tento znak hodnoty: "Významné lesnícke miesto".

Ing. Molnár sa pripravuje na výstrel

nelesnícky

Stromy extra

O športovom strelcovi Ing. A. MOLNÁROVI Milovník kráľovskej disciplíny

Jozef MARKO

„Vlastne to má na svedomí jeden telefonát od môjho spolužiaka z vysokej školy. V júni 1998 zazvonil telefón a na druhom konci sa mi ozval kamarát Ing. Róbert Sivčák, ktorý si spomenul, že raz som sa mu zdôveril so svojim záujmom o športovú strelbu. Ponúkol mi na predaj svoju športovú brokovnicu ČZ. Netrvalo dlho a o pár dní som túto zbraň, ktorá mimochodom bola „zabehávaná“ a používaná výnimočným a ešte stále aktívnym strelcom Ing. Miroslavom Sivčákom, Róbertovým otcom, mal zapísanú vo svojom zbrojnom preukaze.“ Takto spomína na to, ako sa dostal k svojmu koníčku – športovej strelbe, Ing. Anton Molnár, ťažbár OZ Palárikovo.

V súčasnosti strieľa v rámci poľovníckej športovej strelby všetky disciplíny. Gulové, resp. malokalibrovkové na stojace a pohyblivé terče, ale najmä brokové, ktoré sa strieľajú ako súčasť rôznych viacbojov. Pokiaľ môže, nenechá si ujsť žiadny desaťboj, ktorý považuje za kráľovskú disciplínu. Kráľovská preto, že je najnáročnejšia a vyžaduje si všestranne orientovaného strelca, s dobrými fyzickými a psychickými predpokladmi, schopného úspešne odstrieľať desať disciplín v priebehu dvoch dní za každého počasia a za niekedy nepredvídaných okolností. **„V posledných rokoch zásluhou niekoľkých nadšencov zo Skalice, Trnovca nad Váhom a Trnavy a možno aj z iných, mne zatiaľ nie známych oblastí Slovenska, sa dostáva do povedomia broková disciplína nazývaná „parkúr“.** Právom je medzi strelcami nazývaná aj „golfom“ medzi streleckými disciplínami. Aj u mňa si parkúr získal sympatie a patrí spolu s desaťbojom k tej disciplíne, ktorú strieľam najradšej. Ide v podstate o strelbu na terče, ktoré najvernejšie vystihujú poľovanie na jednotlivé druhy malej zveri. Jednak veľkosťou terčov, ale aj rôznym smerom, uhlom, vzdialenosťou, rýchlosťou ich pohybu, samotným prostredím, v ktorom sa na tieto terče strieľa. V Európe a vo svete sa parkúr strieľa pod anglickým názvom **Sporting** – u nás poľovnícky parkúr a **Compak Sporting** – kompak parkúr už niekoľko desaťročí, u našich západných susedov v Českej republike niečo vyše 10 rokov,“ hovorí Ing. Molnár.

Vlastní zbraň, ktorou podľa vlastných slov môže pomerne spoľahlivo podávať uspokojivé výsledky vo všetkých disciplínach. Je to broková kozlička Beretta 686E v kalibri 12, v prevedení sporting, s možnosťou výmeny zahrdlenia hlavní, zmeny poradia výstrelu z hlavni, výškového nastavenia chrbta pažby a výmeny botky pažby. Pre strelbu gulových disciplín používa gulovnicu ČZ 527 v prevedení Varmint v kalibri .223 Rem. a optiku Meopta triedy 3000 v parametroch 3-12x56. Osvedčená a spoľahlivá malokalibrovka ZKM 452 s optikou Tactical 3-9x42 ho spravidla na pretekoch v strelbe na redukované terče.

Svoje strelecké úspechy vzhľadom na to, že nie je špecialistom na žiadnu streleckú disciplínu a jeho strelecká kariéra trvá necelých desať rokov, hodnotí ako skromné. Iste, sú aj lepší strelci, ale Ing. Molnár sa rozhodne má čím pochváliť. Posúďte sami. Na majstrovstvách Slovenského poľovníckeho zväzu a Memoriáli Slamkovcov v poľovníckom desaťboji sa umiestnil v posledných rokoch na „bodovaných“ miestach. V parkúrových súťažiach doma i v za-

hraničí dosiahol v roku 2007 zopár popredných umiestnení a úspešnosť zásahov v tejto disciplíne si udržiaval na úrovni 73%, čo je pre začínajúceho parkúrového strelca dobrá vizitka. Zvíťazil v pretekoch o pohár Generálneho riaditeľa š.p. LESY SR v rokoch 2001 a 2006 ako jeden z členov družstva OZ Palárikovo. Na 2. mieste skončil v kategórii jednotlivcov v historicky prvých pretekoch lesníkov š. p. LESY SR na novovybudovanej podnikovej strelnici v Zámutove v roku 2002, kde mu prvenstvo odletelo s posledným terčom na batérii.

A takto sa vyznáva z pocitov, ktoré v ňom jeho záľuba vylína: **„Strelba na terče predstavuje v mojom prípade istý relax. Beriem ju v prvom rade ako zábavu pre vlastné potešenie a prípadne aj potešenie tých, čo mi držia palce. Pri sústredení sa na strelbu a počas strelby samotnej človek zabúda na všedné problémy, ktoré život prináša a cíti sa od nich odľahčený. Celkom otvorene poviem, že sa počas streleckej sezóny teším na každý víkend, kedy sa stretnem so svojimi súpermi a kamarátmi zároveň, aby sme si okrem strelby a súťaženia aj zavtipkovali, častokrát jeden z druhého, prípadne si niekedy vyliali dušu nad niektorými pracovnými problémami a nezmýslenými javmi, ktorých sme dennodenne svedkami. Pri cestách na jednotlivé súťaže a pobytoch na nich, či už doma, ale najmä v zahraničí, človek spozná nových ľudí, často aj ich osudy a takisto miesta, ktoré boli doteraz pre mňa neznámymi. V podstate to považujem za istú príležitosť obohatiť sám seba.“**

Pekne povedané. Zaujímavé sú aj ďalšie slová Ing. Molnára: **„Privítal by som, a určite v tomto nie som spomedzi zamestnancov podniku sám, keby zo strany zamestnávateľa boli možnosti ako významnejšie podporiť a motivovať našu streleckú činnosť, pri ktorej reprezentujeme aj LESY SR, š. p. A to nie len na Slovensku, ale aj v zahraničí. V roku 2006 naša firma podporila účasť reprezentantov Slovenska na majstrovstvách Európy v poľovníckej strelbe. Šiesti zo siedmich boli a stále sú jej zamestnancami. Aj v roku 2008 sa u našich severných susedov v Katowiciach budú konať spomínané ME. Pevne veríme, že nás opäť istým spôsobom na tomto podujatí náš zamestnávateľ bude môcť podporiť.“** Držíme palce. Možno aj tento článok v Lesníku prispieje k tomu, že ľudia ako Ing. Molnár získajú podporu, akú si za svoje výkony zaslúžia. Už teraz však môžeme sľúbiť, že v našom podnikovom časopise určite dáme postupne a radi priestor aj ďalším výborným strelcom z radov zamestnancov. ■

„Počas streleckej sezóny sa teším na každý víkend“

Borovica limbová Pinus cembra L.

Ondrej MAKARA

Ak si niektorý strom na Slovensku zaslúži prívlastok „extra“, tak to môže byť bez konkurencie fantastický exemplár borovice limbovej, ktorý objavil pri svojich nespočetných pochôdzkach počas stanoviskového prieskumu v oblasti JZ svahov Kriváňa vo Vysokých Tatrách v roku 1985 Jozef Schönsgibl, typológ z hrádockého pracoviska Lesoprojektu Zvolen. Následne vykonal merania, ktoré ohromili! Ide o jednoznačne najstarší strom na Slovensku. Keď tento náš Matuzalem začal rásť, ľudská história zaznamenala na Slovensku koniec Samovej ríše, vládu Avarov a prvopočiatky Veľkej Moravy, čiže ide o roky 700-800. Je priam neuveriteľné, že tento strom prežil všetky nástrahy prírody a v nadmorskej výške 1610 m unikál aj pozornosti človeka. Výsledky merania poskytnuté p. Schönsgiblom, ktoré uverejňujem s jeho povolením sú nasledovné: výška 17,5 m, obvod kmeňa pri päte 440 cm, prsný obvod 300 cm, priemer 95,54 cm. Vek viac ako 1200 rokov! Vek bol vypočítaný po spriemerovaní vývrtov susedných vývratov a výsledkom dendrochronologického posúdenia vzoriek vývratu, pracovníkmi Arboréty Mlyňany v roku 1986. Kmeň, ktorý bol podrobený analýze, mal obvod v prsnej výške 261 cm, priemer 83,12 cm a jeho vek bol určený podľa ústnej informácie na 800 až 900 rokov. Uvedený fakt nasvedčuje tomu, že takýchto stromov je v Tatrách viac a doterajšie tvrdenia, že tatranské limby sa nedožijú vyššieho veku ako 400-500 rokov (Jamnický 1964) tento objav vyvracia.

Z dialky je rekordná limba nenápadná, no v jej blízkosti, pri pohľade na kmeň so zbrázdenou kôrou a na spleť koreňových nábehov, do ktorých sa vpísali veky, si človek uvedomí pred akým úžasným živým organizmom stojí.

Veľkolepej kráse týchto stromov zložil pri tejto príležitosti svoj hold aj poet Ivan Laučič, a to v básni „Limby“, ktorá bola uverejnená v roku 1988 v zbierke Na prahu počutelnosti. Krásnym bohato ilustrovaným dielkom „Príbeh limby“, priblížil ten istý strom v roku 2001 aj Ing. Vladivoj Vančura, pričom jeho život porovnal s ľudskými dejinami. ■

Ing. Ondrej Makara, OZ Liptovský Hrádok

Memento z turistického chodníka na Lajošku

Arogancia cyklistov má navrch

Ladislav MALÁK

S mojou „vibrankovou“ kamarátkou Ľudkou dlho nezabudneme na šokujúce okamžiky na turistickom chodníku na trase Zlatoidanské sedlo – Opátka, vo východnej časti Volovských vrchov z leta 2007: krátko na to, ako sa popri nás veľkou rýchlosťou prehnal cykloturista, pričom sme sa mu len-len že vyhli, sme za zákrutou začuli silné buchnutie a vzápätí hlasné stonanie. Keď sme pribehli k cyklistovi, ktorý padol zrejme po šmyku na mokrych kameňoch, zakrvavený, stonajúc, sa už zviechal zo zeme. Tentoraz si to odniesla „len“ vyklbená ruka v lakti, ktorú mu Ľudka šikovne napravila a pár odrenín na rukách a tvári. Šokovalo nás, že cyklista nemal prilbu! Keby bol spadol o meter-dva nižšie, kde na kraji chodníka trčali zo zeme väčšie kamene, mohla to byť preň posledná jazda...

Keďže podobné situácie ako pravidelní turisti zažívame veľmi často a na chodníkoch a lesných cestách sme už v neustálom strese, kedy sa znenazdajky opäť prirúti ďalší cyklista či celá skupina, veľmi sme privítali sprísnenie podmienok pobytu cykloturistov po slovenských horách. Bolo to už veľmi potrebné. Lebo cykloturistov neustále pribúda. A pribúda aj ich agresivita a bezohľadného správania k slabším – peším turistom. No aj k lesu, prírode. A čoho ubúda, tak to je pohoda a pôžitok, ktorý máme pri pobyte v prírode my, vibrankári.

„Už to nie je, ako za našich mladších čias, už to nie je ono! Už sa musíme neustále báť a byť v strehu. Keby aspoň zazvonili...!“, konštatoval trpko a rozhorčene v lete 2006 jeden z najznámejších a najstarších košických turistov,

Uprostred prírody Volovských vrchov, na chodníku neďaleko známej chaty Lajoška, zomrel v jeseni 2006 na infarkt Dr. Gottfried Fiedler, 86-ročná legenda košických turistov. Aj on mal voči rastúcej arogancii cykloturistov veľké výhrady.

Na tomto mieste, na chodníku medzi Jahodnou a Kojšovskou hoľou zahynul pred časom košický turista, ktorého zrazil cyklista.

86-ročný Dr. Gottfried Fiedler, keď sme ho s jeho manželkou Evou stretli na známej trase Jahodná – Lajoška – Kojšovská hoľa, iba pár kilometrov od obľúbeného cieľa ich túr – chaty Lajoška.

Tému o problémoch s cykloturistami sme vtedy nedokončili, my s Ľudkou sme zostali okolo chodníka zbierať maliny. A, žiaľ, už sa tak nikdy nestane. Košická turistická legenda, Dr. Fiedler, v jeseni toho istého roku zomrel. Na infarkt. Je však priam neuveriteľné, smutné, no aj krásne zároveň, že skončil práve na svojom najobľúbenejšom turistickom chodníku, azda iba kilometer od chaty Lajoška, po ktorom s manželkou Evou kráčali plných 63 (!) rokov. Zomrel tam, kde si to vždy želal – v náručí jeho milovanej prírody.

Pán Fiedler nám už nestihol porozprávať o nešťasti, ktoré sa stalo pred časom práve na turistickom chodníku v úseku Jahodná – Lajoška, približne 2 km od miesta, kde sám skončil. Urobila to jeho manželka, pani Eva Fiedlerová: „My s manželom sme pri tom neboli, no naši košickí turistickí kamaráti nám o tom, čo a ako sa stalo, opakovane rozprávali. Cykloturista, ktorý chcel vo veľkej rýchlosti obísť na ceste veľkú mláku, zrazil pešieho turistu tak vážne, že ten namiesto zomrel. Pribuzní tam potom osadili drevený krížik a my turisti ho opatrujeme, a hoci nevieme o koho ide, vždy tam kladieme kytičku... A v tej chvíli si na tomto smutnom mieste vždy želáme, aby bolo výstrahou pre všetkých, ktorí sa v prírode správajú egoisticky, necitlivo, arogantne...“ ■

Foto: autor

Preklad listu: Budapešť 5.9.2007

Veľavážený pane,

s vďakou som prijal list z 28.8.2007 odoslaný z Pécsu a samozrejme aj priložený lesnícky časopis LESNÍK. Vyjadrujem radosť z toho, že následné generácie lesníkov tak dôkladne vedia podať životopis nášho predka. Prosím príležitostne tlmočiť vďaku pánovi Burkovskému za to, že sa tak precízne zaoberal v tomto časopise spomienkami na Karola Kaána.

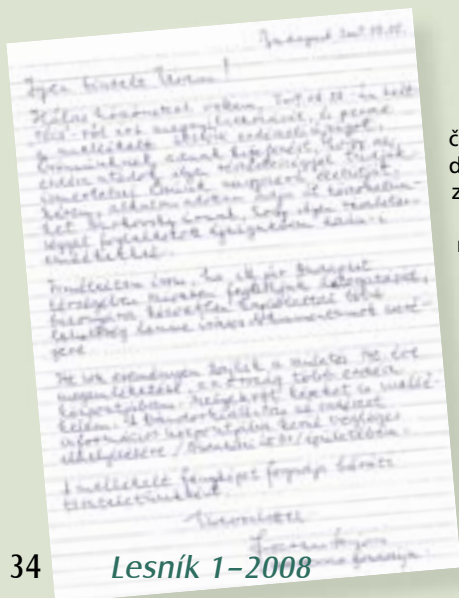
Opätovne píšem, že pri návšteve Budapešti platí srdečné pozvanie na návštevu s bližšou možnosťou výmeny dokumentov.

Tu bolo veľa zaujímavých podujatí z príležitosti 140. výročia narodenia Karola Kaána a to na rôznych lesníckych strediskách v krajine, z ktorých niektoré obrázky prikladám. Putovná výstava bude definitívne uložená v budove Lesníckeho informačného strediska (Budakézi út 91).

Priložené fotografie prijmite s priateľskou úctou

S pozdravom Farkas Lajos,
Správca Kaánovho archívu

List bol adresovaný RNDr. Andrejovi Stollmannovi. Farkas Lajos je manželom vnučky najmladšej dcéry Karola Kaána - Alžbety.

Ide o život!

Alfonz LIŠKA

Už pridlho sledujem debaty o cyklistoch a motorkároch v lese. Nikto žiaľ nepomyslel na dôsledky povolení cyklotrás. Alebo zabudli? Dávno je za nami čas, keď sa v duchu hesla „Všetko pre pracujúceho človeka“ budovali aj rôzne športoviská pre motorkárov i cyklistov-za obrovské peniaze. Okrem lesníkov si nikto les nevášim.

Dnes „hurá-systém“ spôsobil, že ľud sa vrhá do hôr! No nie za oddychom. Volám to adrenalinové šialenstvo. Preto dvíham varovne ruku a bubnujem na poplach STOP! Spočítajme si, koľko ťažkých úrazov sa stalo cyklistom i motorkárom na lesných cestách, keď neďbali varovných nápisov-Pozor ťažba dreva. Iba niektoré spomeniem: Odfkrnutý kameň od zablatených kolies lesného stroja, priamo do tváre cyklistu. Motorkár napichnutý na dreve trčiacom z voza. Cyklista zranený drevom spadnutým z vlečky traktora, ktorý obiehal. A príklad nedávny, cyklista zranený konármi padajúceho stromu. Drzo sa spustil okolo výstražnej tabule k miestu ťažby stromov! Nemám čas vyratúvať všetky tragédie. Lesné cesty slúžia lesným mechanikom a návštevníci lesa si musia nutne uvedomiť, čo im tu hrozí. Od medializácie cyklistického šialenstva ľudia akoby zdivil. Tak o čom to je. Prosím o prepáčenie u tých ozajstných milovníkov prírody, ktorí, hoci i na bicykli idú do lesa a vedia sa múdro správať, lesu neublížujú.

Slovensko má 2891 obcí. Možno sa i do konca tohto roku osamostatnia ďalšie. V minulosti mala každá obec 2-3 hájnikov. Väčšie obce i viacerých. A dnes má naše ubolené Slovensko iba 608 strážcov profesionálov!

Lesníci predbehli dobu

Koncom starého roka zarezonovala v masmédiách správa, že Vláda SR bude v novom roku 2008 venovať väčšiu pozornosť zvyšovaniu národného povedomia a vlastnectva Slovákov, dôkladnejšiemu poznaniu našich dejín a významných osobností, ktoré ich ovplyvňovali a usmerňovali. Myslím, že je to úplne v poriadku. Niektorí múdri už dávno pred nami povedali, že bez poznania histórie nie je možné pochopiť súčasnosť a vyhnúť sa chybám v budúcnosti. Slováci v poznaní svojej minulosti zaostávajú. Historici, učitelia a politici majú na svedomí hendikep, ktorí by sme mali vo vlastnom záujme postupne zmazať. Nenadarmo cudzinci spoznávajú mentalitu Slovákov hovoriť, že nám chýba viac sebedomia a hrdosti. Prečo asi...?

V tejto súvislosti však treba s patričnou dávkou zdravej hrdosti povedať, že lesníci na Slovensku vlastne predbehli dobu. Už roky si programovo uctievať významnú lesnícku osobnosť Jozefa Dekreta Matejovie. Postupne kolegovia na viacerých odštepných závodoch š.p. LESY SR zisťujú, že v ich regiónoch pôsobili ďalšie lesnícké autority a že význam ich práce a pôsobenia v lese a pre les prekročil hranice chotára. Štátni lesníci z Revúcej sprístupnili dostojným spôsobom kolegom i verejnosti osobnosť a významné činy Ľudovíta Greinera.

V minulosti sa rodičia svojim synom vyhrážali asi takto. „Počkaj pôjdeš na vojenčinu, tam ťa naučia poriadku!“ – A z vojenčiny sa vrátili krotkí, poriadkumilovní, hotoví chlapi! A dnes? Mladíci s mobilmi na ušiach učia rodičov o demokracii. A aby boli in-idú sa do lesov vybláznit na motorkách i bicykloch. A že je les chrám, hádam pre básnikov...? Kolesami zbytočne znivočené mladé porasty. Zabité i poranené zvieratá, vystresovaní lesníci, ochrancovia prírody, poľovníci. Kam až musíme klesnúť a čo všetko stratíme, až niekto zavelí dost?

Veď i toho zbytočne rozmliaždeného tvorčeka na lesnej ceste nám musí byť ľúto. Les plný revu motoriek nie je mojím lesom.

Keď som sa narodil, pri krste, keď mi pán farár lial svätenú vodu na hlavu- vraj som mrňal a krútil hlavou. Pán farár vraj pošepkal vetu. A čo ty budeš červeny? No dedko richtár vraj povedal: nie zelený! Hoci i zelených vtedy nik nechýroval.

A dnes? Za všetko moje snaženie pre ochranu prírody mi anonym na telefóne prisľúbil, že ma obesia za nohy do mraveniska! Nuž taký som ja, ale odmenu si asi v tom lesníckom nebi preberiem. A les mám prenesmierne rád. Tisíce stromčekov sú mojim vysvedčením. No najviac ma teší, že som spoznal desiatky lesníkov, ktorí zaslúžili lesu i život. Ja sa však mnohým nevyrovnam. A tie mravce? Nevidel som mravčekov hore pupkom ležať na mravenisku. Stále majú robotu. A preto mám just lesy rád. ■

Jozef MARKO

Námestovskí lesníci v roku 2008 zorganizujú viacero akcií, ktorými oživia lesnícky odkaz Wiliama Rowlanda, vpísaný do pamätných kameňov a do lesných porastov bývalého rozsiahleho Oravského komposesorátu. Nedávno nás na generálnom riaditeľstve upozornil na pamätník významného lesmajstra na Kysuciach, v súčasnosti zarastený a zabudnutý v poraste na teritóriu Lesnej správy Makov, vedúci ekonomiky OZ Čadca Ing. Ján Ďurec. Takže sa nám rysuje ďalšia príležitosť spoznať a pripomenúť si zatiaľ opomenutú lesnícku autoritu. Cez jej činy a skúsenosti znova povedať verejnosti, že lesníci na Slovensku majú bohatú a slávnú históriu, ktorú si vážia a snažia sa na ňu nadviazať vlastnou prácou.

A nebudú klamať. Toto oprášovanie histórie totiž vôbec nie je samoučelné. V lesníckej prevádzke sa stretávam s tým, že kolegovia sa skutočne zaujímajú o to, čo ich predchodcovia v hospodárení v lesoch dokázali. Keď sú navyše metodicky vhodné usmerňovaní kolegom z Odboru práce s verejnosťou Ing. Mičovským a majú aj podporu vedenia podniku, vyjadrenú vyčlenením potrebných finančných prostriedkov na tento účel a osobnou účasťou predstaviteľov podniku na slávnostných podujatiach venovaných veľkým osobnostiam lesníckej histórie, tak potom možno pokojne povedať, že lesníci nielenže predbehli dobu, ale ostávajú v poznávaní dejín na špici diania. Je dôležité, aby im to vydržalo. O tom, prečo je to dôležité, azda dnes už nikto nepochybuje. ■

Prečo mám rada les

Monika Hilmerová
herečka

Od detstva som trávila dovolenky na našej chalupe v dedinke na strednom Slovensku v Slovenskom Rudohorí. Dodnes sa tu cítim ako doma, tento kraj je mi veľmi blízky. Už ako dieťa som tu zažívala úžasnú slobodu, lebo dedinou vtedy po ceste okrem kráv, či koňa s vozom neprešlo takmer žiadne auto, takže som sa mohla celý deň bez dozoru hrať a túlať po horách, zbierať maliny, čučoriedky a o hríby sa potýkať na každom kroku. Stále tam mám svoje obľúbené chodníčky a miesta, poobjavované zákutia a skaly, na ktoré mám už zvláštny spôsob, ako sa najistejšie vyšplháť hore, kde sa usadím a pozorujem okolie. A už zakrátko na takých miestach zo mňa opadne stres z mesta a uponáhľaného pracovného tempa.

Je nádherna pozorovať les, všetky tie rastliny a živočíchy. Som šťastná, že som mohla párkrát zažiť ešte za brieždenia pochôdzku lesom a obdivovať jelene a lanie s mláďatami. Dokonca som toto leto ráno ešte za tmy číhala aj na medveďa na mieste, kde ho nedávno ľudia videli. Ale okrem mačky sa ku mne nič nepriblížilo a aj tá ma vystrašila tak, že som sa už sama medveďa hľadať nevybrala.

Keď som v hore, nič mi nechýba, čas sa zastaví a v myšlienkach sa prestanem zaoberať nepodstatnými vecami. Lesy ma nabíjajú energiou okamžite. Preto aj keď som v Bratislave, kde žijem, veľmi rada si zájdem do Karpát a hneď mám krajší deň. ■

Uveríte?

„Horárske salónky“ sa stali hhitom uplynulých vianočných sviatkov. Nápad sa zrodil začiatkom decembra v hlave manželky vedúceho Lesnej správy v Hornej Dolnej, pani Alžbety M.: „*Deti nám už odrástli, poženili sa a odšahovali, takže klasické salónky už u nás nikdy neje. Ani Brokovi nejakozvlášť nechutia a môj muž má zo sladkostí najradšej Demänovku.*“

Tak som si povedala, ozdobím stromček šniclami. Tým získalo čaro Vianoc ozajstnú vôňu i chuť. Na Štefana bol stromček už obratý...” ■

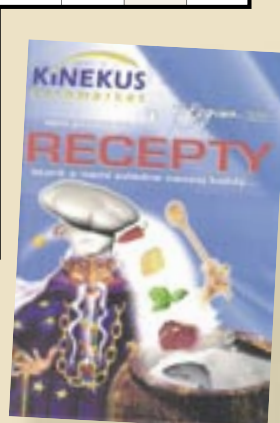
rubriku pripravuje: **Ferko Tárjako**

										pokračovanie tajničky	perifráza	balkánske jedlo	porovnávacia spojka	ruský súhlas		koniec tajničky	súrodenec
									dopadnutie							skratka zbierky	
									základný slovesný druh							značka argónu semita	
									zásobník obilia predložka						trhlina, po Špan. ohraničene plocha		
Pomôcky: aja, Ayr, roi, alona, polep	osobné zámeno	preglal tekutinu	súzvuk tónov	hmotnostné jednotky	mesto v Taliansku ženské meno								zatykáci rozkaz ženské meno				
starostlivosť o choreho													jedn. el. kapacity zn. peny do kúpeľa				austrálske papagaje
ženské meno												nekradní turecké mužské meno					
druh perločky												ženské meno zhluk vtákov				spojka zobudzala	
Pomôcky: adelít	stávala sa pustou	roznyvaj začiatok tajničky			mohla opica (zried.)										čitoslovc lietajúceho hmyzu úcta		
inštinkt					omámili pálenkou skriviš										prinýrky z ovčej kožušiny hektár		
práve					spevohra organická zlúčenina										vrhol surovina na výrobu zátok		
zimné zrážky															ozdobné poháre sústružnik		
tlačí															rímske číslo 555 značka hlinika		vyučovať po kvapkách
pilot															mesto v Škótsku lietadlo (hovor.)		
český maliar (Mikoláš)																	solmizačná slabika vazal
EČV Sabinova																	kyprili pôdu pluhom úsilie
vtlačím trením																	bedákaľ obyvateľ starovekej Itálie
prílož k stene																	psie mäso odporovacia spojka
domáce zvieratá																	útok značka astátu
sietnica (anat.)																	čitoslovcie pochopenia
sivý nerast																	gibon bieloručky

Tajnička krížovky z decembrového vydania Lesníka znie: **„Tušil som to a tak som do batoha pribalil salámu, chlieb a slivovicu“.** Z úspešných lúštitelov sme tentokrát vyžrebovali **Ludmilu Čopovú z Kysaku.** Víťazke posielame kuchársku knihu. K výhre jej blahozeláme a prajeme príjemné chvíle pri čítaní i varení.

redakcia

Technická univerzita v nemenovanom slovenskom meste. Drevárska fakulta. I. ročník.

Prebieha písomná skúška. Dozorujúci asistent sedí za katedrou a číta noviny. Študenti píšú test. Asistent sa začítal, no potom si spomenul, že je v práci a tak zložil noviny. Učebňou zaznie rýchly šuchot schovávaných ťahákov.

Technická univerzita v nemenovanom slovenskom meste. Drevárska fakulta. III. ročník.

Prebieha písomná skúška. Dozorujúci asistent sedí za katedrou a číta noviny. Študenti píšú test. Asistent sa začítal, no potom si spomenul, že je v práci a tak zložil noviny. Nikto si ho nevšima... - Kche...kche... - zakašle asistent. Učebňou zaznie pomalý nespokojný šuchot schovávaných ťahákov.

Technická univerzita v nemenovanom slovenskom meste. Drevárska fakulta. V. ročník.

Prebieha písomná skúška. Dozorujúci asistent sedí za katedrou a číta noviny. Študenti píšú test. Asistent sa začítal, no potom si spomenul, že je v práci a tak zložil noviny. Nikto si ho nevšima... Asistent obráti zúrivy pohľad na nezakryté opisujúci študentov. Nikto si ho nevšima... Až po hodnej chvíli sa zo zadnej lavice ozve nespokojne: - Kche...kche...

Asistent zdrapne noviny a rýchlo sa pustí do čítania.

„Ako dopadlo včera hľadanie hríbov, pán horár?“ zaujímali sa chlapi v krčme a horár na to odvetil: „Ani sa nepýtajte, hodinu sme hľadali hríby a potom tri hodiny stratény mobil“.

Náhodný turista sa veľmi preakol keď na neho začal zúrivo brečať horár pes a preto ho horár taktó ukludňoval: „Nebojte sa, či neviete, že pes ktorý brecha nehryzie?“. „Ja to viem, ale či to vie aj ten váš pes?“ zapochyboval turista.

Starý horár sediaci na priedomí so záujmom pozoroval okoloidúce spore oblečené mladé devy a taktó si vzdychol: „Bože, keď si mi už vzal schopnosť, prečo si mi nevezal aj chuť?“

Duchaplnú debatu v krčme o nových nedomoch, ktoré sužujú ľudstvo uzatvoril horár taktó: „Lepšie je s Parkinsonom vyliat pár kvapiek ako s Alzheimerom zabudnúť vypiť!“.

Filatelistika

Poľovníctvo v umení

Posledné pokračovanie seriálu o známkach s poľovníckou tematikou venujeme Poľovníctvu v umení. Nie je to náhodou, že najkrajšie sme si ponechali na koniec.

Prvé výtvarné diela s tematikou lovu nachádzame v mnohých jaskyniach (Altamira, Lascaux, Niaux a i.). Nie je jasné, či ich naši predkovia považovali za umenie, alebo len za dokumenty o živote zvierat a zdroji vlastnej obživy. Tematika lovu sa objavuje vo výtvarných dielach (malby sochárske diela, mince, plakety) od stredoveku a niektoré patria dodnes k skvostom (napr. Dürerov Zajac, alebo Hollarove grafiky). Na mnohých zo starších výtvarných diel sa objavili zátišia s ulovenou zverou, neskôr sa na plátna dostali motívy z lovu alebo ilustrácie zo života poľovnej zveri.

Do tejto kategórie by sme mali zahrnúť aj známky, ktoré nepriamo zobrazujú poľovnícke motívy v umení – v hudbe a literatúre. ■

RUBRIKU PRIPRAVUJE
Prof. Ing. LADISLAV PAULE, PhD.

Poľovnícky receptár

DIVÁ KAČICA S JABLKAMI

Suroviny:

kačica, soľ, 500g jablk

Postup:

Kačicu umyjeme, očistíme, osolíme zvnútra i zvonku. Malé, zdravé jablká umyjeme, naplníme nimi kačicu a zašijeme ju. Kačicu položíme na pekáč, podlejeme ju vodou a pečieme do zlatista, potom obrátíme na druhú stranu a opäť pečieme do zlatista. Mastné časti prepichnete vidličkou, aby sa masť lepšie vypiekla. Počas pečenia kačicu podlievame vypečeným tukom, pričom vypečený tuk zbierame, aby sa zbytočne neprepaloval. Upečenú kačicu rozdelíme na porcie a obložíme jablkami.

Odporúčaná príloha:

opečené zemiaky. ■

1. Hádanky

V povetrí lieta,
na zemi ho je,
na strom si
sadá,
ale vták nie je.
Čo je to?

(sneh)

V kúte stáva
- teplo dáva.
V zime každý
rád ju máva.
Čo je to?

(peč)

Ahoj kamaráti,
pošlite mi správne
odpovede. Jedného
riešiteľa odmením
darčekom.

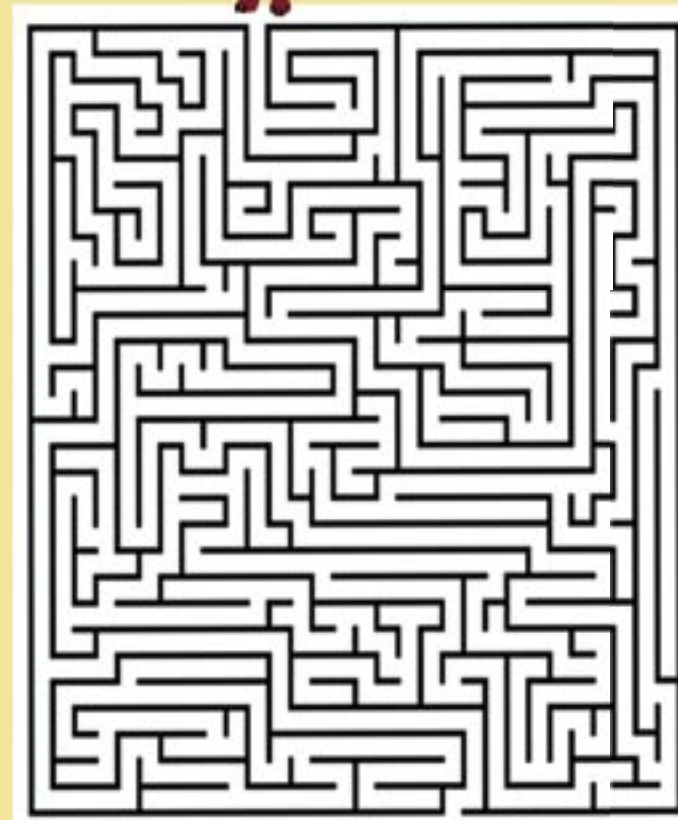
2. Vystrihovačka

Dokresli snehuliakovi všetko, čo
potrebuje. Na obrázku máš nápovedu,
aby si na nič nezabudol. Vyfarbi, vystrihni
a prílep mrkvu - nos, hrniec, nezabudni
na oči a gombíky z uhlíkov a konár do ruky.

3. Bludisko

Pomôž Brokovi nájsť cestu
ku kosti.

Za správne odpovede pošlem jednému z vás odmenu - hlavolam Múdry povrázok.
Ahoj a dovidenia nabudúce!

Vaša veverička **Ryška**

Kalendár podujatí

17. – 20. január

Poľovníctvo a oddych

15. medzinárodná špecializovaná výstava

Výstavné a kongresové centrum Incheba, Bratislava

30. január

Odovzdanie certifikátov odštepným závodom regiónu Západ

OZ Palárikovo

1. február

Spoločenský večer š. p. LESY SR

Divadlo J. G. Tajovského, Zvolen

Venovanie k jubileu

Ivan TIMKO

Začiatkom roku 2008 sa dožíva v plnom zdraví významného a pekného jubilea 90 – tich rokov **Ing. Jozef SLIVKA**, bývalý pracovník štátneho podniku, Východoslovenské lesy Košice.

Narodil sa v Letanovciach, okres Spišská Nová Ves dňa 4.2.1918. Po ukončení gymnázia v roku 1939 sa zapísal na Vysokú školu technickú, odbor lesného inžinierstva v Bratislave, ktorú končil v roku 1944.

Po absolvovaní bol zamestnaný u Nitrianskeho biskupstva na lesnej správe. Pri tomto zamestnaní vydržal jeden rok a v roku 1945 prijal zamestnanie na Riaditeľstve štátnych lesov

v Solivare, kde bol poverený zriadením vnútornej správy všetkých lesov v okrese Prešov.

Po šesť mesačnej vojenskej službe bol koncom roku 1946 poverený vedúcim Lesnej správy Slanec. Treba pripomenúť, že v tej dobe, LS Slanec dostala ako prvá v rámci lesného hospodárstva ČSR za pôsobnosti jubilanta v roku 1947 putovnú červenú zástavu za dosiahnuté hospodárske výsledky.

Po organizačných zmenách v štátnej organizácii lesného hospodárstva v roku 1948 zastával v ťažbovom závode Slanec funkciu riaditeľa a neskôr hlavného inžiniera.

V roku 1952 boli na východnom Slovensku a vytvorené dve krajské správy lesov KSL Košice a KSL Prešov (Solivar). V tomto organizačnom členení jubilant zastával funkciu hlavného inžiniera v organizačnej zložke Východoslovenský lesný priemysel, národný podnik Košice, ktorá riadila ťažbovú činnosť.

Na základe vládneho nariadenia 2/1956 Zb. z 20.1.1956 boli 1.1.1956 zriadené krajské správy lesov zlúčením pestovných a ťažbových národných podnikov, podľa krajského členenia. V tomto období jubilant ostal hlavným inžinierom novovzniknutej KSL Košice.

V roku 1960 došlo z dôvodu organizačnej zmeny k zlúčeniu KSL Košice a KSL Prešov a vytvorili sa Východoslovenské štátne lesy Košice so sídlom Košiciach, kde zastával funkciu výrobnotechnického námestníka až do dôchodku v roku 1980.

Po odchode do dôchodku sa zamestnal vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva vo Zvolene, Výskumná stanica Košice kde zotrval až do roku 1990.

Pre mladšiu generáciu kolegov je potrebné podotknúť, že na Slovensku, je Ing. Jozef Slivka, toho času najstarší nám známy žijúci výrobnotechnický námestník štátneho podniku.

Ing. Jozef Slivka počas aktívneho zamestnania vykonával aj mimopracovné funkcie. V rokoch 1960 až 1980 bol členom skúšobnej komisie pre záverečné skúšky na lesníckej fakulte VŠLD vo Zvolene. Bol členom: edičnej a propagačnej rady pri MLaVH SR, rady časopisov LES a Lesnícky časopis, vedeckej rady Výskumného ústavu lesného hospodárstva. V roku 1962 bol menovaný ako zástupca Čsl. zamestnávateľov na dvojtzáručnej konferencii Medzinárodného úradu práce pre lesné a drevárske hospodárstvo v Ženeve.

Výpočet mimopracovnej činnosti môžeme uzavrieť tým, že cca 30 rokov pravidelne prispieval do lesníckej odbornej aj regionálnej tlače, ako aj v podnikových novinách Východoslovenské lesy publikoval svoje dlhoročné poznatky a skúsenosti získané praxou lesníckej prevádzke.

Záverom môžeme poznamenať, že neprestal sa zaujímať o dianie v rezorte, ktorému zasvätil celý život a pri pravidelných návštevách OZ Košice, aktívne diskutuje o problémoch súčasného LH.

Prajeme jubilantovi, aby ostal stále taký vitálny ako ho poznáme a nenavštevováli choroby ale len dobrá nálada a entuziazmus do ďalších dní života. ■

Ing. Ivan Timko,
riaditeľ OZ Košice

Životné jubileá

JANUÁR 2008

50 rokov

Ing. Majerník Marián, nar. 3. 1. 1958, vedúci LS, LS Moravský Sv. Ján – OZ Šaštín

Latinák Štefan, nar. 3. 1. 1958, referent dopravy a mechanizácie – OZ Beňuš

Gočál Dušan, nar. 26. 1. 1958, vedúci PDV Zákamenné, SPDV – GR BB

Ing. Cavojský Ján, nar. 6. 1. 1958, vedúci odb. marketingu a CRM – GR BB

Ing. Kútny Pavel, nar. 7. 1. 1958, vedúci odb. obchodu a logistiky – GR BB

60 rokov

Medlen Jozef, nar. 5. 1. 1948, dispečer dopravy dreva – OZ Šaštín

Paulen Jozef, nar. 13. 1. 1948, vedúci LO, LS Skýcov – OZ Topolčianky

Búlava Štefan, nar. 31. 1. 1948, vedúci LO, LS Liptovská Teplička – OZ Liptovský Hrádok

Kubala Vladimír, nar. 16. 1. 1948, vedúci LO, LS Žiar nad Hronom – OZ Žarnovica

Zatorch Ján, nar. 24. 1. 1948, vedúci LO, LS Nižná Slaná – OZ Rožňava

Andor Pavol, nar. 30. 1. 1948, vedúci LO, LS Svinica – OZ Košice

Odchod do predčasného starobného dôchodku

Ing. Okenica Jozef, nar. 11. 4. 1946, hlavný logistik – OZ Šaštín

Búzek Vít, nar. 30. 8. 1946, VOR – BOZP, PO, OaO – OZ Šaštín

Pajger Štefan, nar. 30. 3. 1950, technik, LS Píla – OZ Smolenice

Anna Badurová, nar. 29. 4. 1951, fakturantka – OZ Čadca

Ing. Raček Ján, nar. 31. 8. 1946, OLH, LS Stará Bystrica – OZ Čadca

Rábik Pavol, nar. 27. 10. 1946, pestovateľ – OZ Čadca

Labuda Tibor, nar. 12. 8. 1947, technik, LS Makov – OZ Čadca

Ing. Hlaváč Ján, nar. 9. 7. 1947, personalista – OZ Rožňava

Odchod do starobného dôchodku

Dufeková Milka, nar. 22. 6. 1950, mzdová účtovníčka – OZ Šaštín

Ing. Helena Turská

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že 4.12.2007 sme sa naposledy rozlúčili vo veku nedožitých 55 rokov s priateľom, kolegom, vedúcim Školárskeho strediska Kraje **Petrom FEKIAČOM**.

Celý svoj život prežil a venoval sa lesným škólkam v oblasti Hriňovej a Polfany.

V našich srdciach ostane navždy spomienka na tohto skvelého človeka, lesníka telom i dušou.

Češť jeho pamiatke!

Kolegovia a priatelia OZ Semenoles Liptovský Hrádok

Foto, ktoré zachytáva p. Fekiača pri obhliadke semenných sádov, ktorých obhospodarovanie bolo jeho srdcovou záležitosťou.

V lese zrodené

Ján MIČOVSKÝ

Čaro historického sídla LESOV SR dotvárajú kultúrne podujatia, ktoré sa občas uskutočňujú pod jeho klenbami. Jedno z nich otvoril v predvianočný týždeň generálny riaditeľ Jozef MINĐÁŠ týmito slovami: „**Stáva sa tradíciou, že v našej budove predstavujeme tvorbu kolegov inšpirovanú lesom. Po maliaroch a rezbároch budeme dnes účastníkmi prezentácie ďalších prejavov ich umeleckého čítania. Zoznámime sa s knižným spracovaním životných príbehov jedného z najznámejších lesníkov a staneme sa svedkami vernisáže výstavy s tajomným názvom O čom stromy mlčia...**“

Tým známym lesníkom je Benjamín STRMEŇ, ktorý dostal do vienka mimoriadnu vitalitu. Sled jeho životných príbehov – od záchranu v kolíske z pamätnej lavíny v roku 1924, cez Povstanie, poctivú lesnícku službu až po jedinečné športové úspechy – pútavo knižne spracoval jeho dlhoročný priateľ a lesník Jozef BACÚR. Knihu s názvom HORÁR SPOD KRÍŽNEJ, ktorej vydanie podporil náš podnik, pokrstili kolegovia lyžiarskym voskom a ihličím. „**Niektorí hovoria, že ste sa znovu narodili nie dva, ale až trikrát – prvýkrát v lavíne, druhý, keď vás ten Nemeck nekontaktil a po tretíkrát – keď ste namiesto bežiek vyskúšali zjazdovky...**“ - opáčil s humorom prvý z kmotrov, Peter SLOBODNÍK. „**Beňo, boli ste nám vždy vzorom a ja vám chcem aj tu za vašu statočnú prácu poďakovať**“ - úprimne sa vyznal Milan LONGAUER, dlhoročný Strmeňov kolega.

V nasledovnej časti predstavil svoje dielo Miroslav TONHAUZER. Ba ani nie svoje, pretože - ako sám povedal - on len trpezlivo nachádza to, čo vytvorila Príroda. O tom, že sa na svet koreňových samorastov vie pozeráť naozaj objavne, sa môže na prvom poschodí bystrickej budovy presvedčiť po niekoľko najbližších týždňov každý jej návštevník. Za nezištnú ochotu podeliť sa o krásu neobvyklých tvarov lesa patrí básnikovi zo Žiliny úprimná vďaka.

Dva príbehy. Obidva spája les. A naša schopnosť pozrieť sa na jeho rozmanitosť i na ľudí, ktorí mu slúžia, aj takýmto zaujímavým spôsobom.

